KÖRLEVÉL

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

I. Körlevél.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, a kik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek a mint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint 1 korona adományt fizetnek. Ennek fejében: 1. viselik a Szeretet-Szövetség jelvényét (feltűzhető kis pajzs ezzel a felirással: «A Szociális Missziótársulat Szeretet-Szövetsége»); 2. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 3. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet ···· és 4. kapják az Értesítőt. (Jelentkezni a Nővédelmi hivatalban lehet.) ····

Szociális munkatársainkhoz!

Istenből kiindulunk egymagunk, de hozzá vissza nem térhetünk csak többedmagunkkal. Ha kérdezzük, hogy mikép lehetséges az, azt kell felelnem, hogy Istenből az indul ki igazán, aki szeret, de aki szeret, az hódit, az ment, az Istenhez térit lelkeket s igy Hozzá vissza már csak többedmagával térhet meg.

Mi Istenből akarunk kiindulni szociális működésünkben; mert szeretjük az Istent, azért akarunk segiteni a társadalom bajain, segiteni legalább valamiképen azon a sok szenvedőn, azon a töméntelen ügyefogyott, neveletlen s züllő emberen. Éltünknek utja nem a gondtalan utasnak utja, ki nekivág a világnak nagybátran, de aztán kidől az uton; ugyancsak utunk nem a fosztogatók, a zsarolók, a régi s új rablók utja, kik a védtelent kifosztják, a gyöngét kizsarolják; hanem a mi utunk az irgalmas szamaritán útja, kinek nemcsak az a kegyelem jutott, hogy ómaga nem került a rablók kezeibe, hanem az is, hogy szivet s könyörületes, irgalmas szeretetet kapott Istentől, szeretetet, mellyel a szenvedőt akkor is tudja szeretni, ha az idegen; neki nem idegen.

Az élet utjai tele vannak szenvedőkkel, de hál' Istennek, ez utakon szamaritánok, szerető lelkek is járnak; a szenvedők a siralom völgyéből valók, a szerető szamaritánok pedig az evangeliumból.

Ha már most azt kérdezi valaki, hogy ugyan mit hozunk az evangelium kincseiből s erőforrásaiból magunkkal az élet utjaira, azt felelem, hogy lelket hozunk s azalatt nem azt értem első sorban, hogy megértjük az embereket s szenvedéseiket s hogy értünk a lélektanhoz s a pedagógiához, mellyel több kulturára, nagyobb gazdasági s társadalmi fejlődésre segitjük az elmaradt embereket s osztályokat, hanem azt értjük, hogy sajátosan tudunk ránézni az emberre s hogy lelket, tehát végtelen értéket s nagy méltóságot tudunk kinézni mindenkiből, amiért aztán nagyra tudjuk becsülni s meg

tudjuk szeretni az elesett embert is, meg az alkoholistát s a bűnözőt is. Sajátos, inspirált tisztelettel kezeljük a gyermeket, a könynyelmű fiút s leányt, az erkölcsi érzéseiben ronggyá tépődött nőt, a meghasonlott s elkeseredett férfit; azzal a tisztelettel tudjuk mindezeket kezelni, mely motivumait a hitből veszi. Abból a hitből, hogy mindezeknek a szerencsétleneknek halhatatlan lelkük van, hogy veszélyben forog örök életük, hogy az Isten országa bennük feldúlt rom s profanált szentély, de hogy ezt az Istenországot vissza lehet s vissza is kell állitanunk bennük s lelküket meg kell mentenünk.

Sőt ezen a nagy hiten s tiszteleten kivül jelentkezik bennünk még egy harmadik érzés s ez az a meggyőződés, hogy ezt az épitő s mentő munkát mi birjuk is, s hogy az Isten maga bizott meg minket e munkával s erőt adott hozzá s szivet adott hozzá s küldetést s hivatást adott, hogy menjünk bátran szerteszéjjel a világ utjaira s ahol ráakadunk szenvedőkre, elhagyatottakra és neveletlenekre, ne menjünk el mellettük s ne mondjuk ki azt a kaini szót: mi közünk hozzájuk? Meg vagyunk győződve, hogy valami jót okvetlenül tehetünk s hogy az embereket jól befolyásolhatjuk; hisszük s reméljük, hogy bizalomra, erényre, hitre, Istenszeretetre, nemes, jó öntudatra nevelhetjük őket.

Ezt a lelket s lelkületet nagy Istenkegyelemnek nézzük s örülünk azon, hogy inditásait érezzük s hogy az Isten szeretete sürget s késztet minket. Ennek a szeretetnek minden lüktetése mint uj, boldogitó erő s örömérzés jelentkezik bennünk; hiszen elsősorban nekünk jó az s minket vigasztal, ugyanakkor pedig segitség, útmutatás, vigasz s áldás lesz belőle testvéreink számára. Mi gazdagabbak, erősebbek s boldogabbak leszünk általa, testvéreink pedig megjavulnak s megnemesednek s megenyhülnek s végre is Istenhez közelebb jutnak. Igy értem azt, amivel kezdtem, hogy Istenből kiindulunk ugyan egymagunk, de hozzá vissza már csak többedmagunkkal térhetünk. Járjunk igy a szeretet missziójának utjain s akkor áldás lesz törekvéseinken.

Székesfehérvár, 1912. márc. 19.

Pronaiska Ottó

Stephaneum nyomda r. t.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, a kik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek a mint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint 1 korona adományt fizetnek. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. kapják az Értesítőt.

(Jelentkezni a Nővédelmi hivatalban lehet: IV., Ferenciek-tere 7. sz.)

Nagyon értem és értékelem is azt a mi lelki igényünket, hogy a hit nekünk necsak világítson s fölfogásunkat igazítsa, értem s értékelem azt is, hogy szinte nem érjük be vele, hogy csak biztasson s vigasztaljon életünk utjain; hanem azt kivánjuk, hogy megérezzük a hitet mint erőt s hogy ez az erő nyilvánuljon bennünk s alkalmasakká tegyen minket, nehézségeink s akadályaink leküzdésére, sőt arra is, hogy embertársainkra kihatni s a világot legalább némileg irányitani tudjuk s birjuk. S ezt a mi igényünket az Úr Jézusnak ama szavaira alapitjuk, hogy „bizzatok, én legyőztem a világot". Mi erősen hisszük, hogy ő legyőzte a világot; de ép oly komolyan kell hinnünk azt is, hogy mi is legyőzzük a világot s ép azért kérdezzük: hát van-e bennünk valami abból a világot legyőző erőből s tisztában vagyunk-e legalább az iránt, hogy mi legyen végre is az a világot legyőző erő?

S e részben hálásak lehetünk az Úr iránt, hogy ő ezt az erőt, sok helyén az Evangéliumnak jellemezte s ismertette s gondolom, hogy főleg akkor magyarázta meg nekünk jól, mikor azt mondotta: „Ti vagytok a föld sava. Ha a só megromlik, mivel sóznak? Semmire sem való többé, hanem hogy kivettessék és eltapodtassék az emberektől". (Máté 5, 13.) S ismét: „Jó a só, de ha a só izetlen lesz, mivel adtok izt neki? Legyen só bennetek és békesség legyen köztetek." (Márk 9, 49.) Fogjuk meg mohón ezt a gondolatot, bontsuk szét jelentését, hogy jól megértsük, hogy mi az a krisztusi, uj erő, melyet ő hozott s melyet ő ad nekünk s hogy miféle erővel akar az az áldott Krisztus belőlünk is kihatni a világra?

1. „Ti vagytok a föld sava", az nekem először is azt jelenti, hogy hitem s szeretetem által izes lesz bennem s nekem az élet; — izt kap s jól esik; kedvem van hozzá s örömöm van rajta. Izes élet nagy szó, — izetlen élet, nagy átok. Akik Krisztust szeretik, azoknak izes az életük; akik pedig nem szeretik, azoknak izetlen a lét, unalmas az élet; azok ráunnak mindenre különösen magukra s miután sok pilulát vettek be örömből s mámorból, végre revolver-golyócskával véget vetnek a buta öntudatnak. Mikor tehát Krisztus Urunk mondja: ti vagytok a föld sava, úgy értem, mintha azt mondaná: legyen izes az éltetek s ne hagyjátok a lét unalmát kiverődni magatokon. Ha Istenben éltek, akkor úgy is az isteni virágzik ki rajtatok s ti azt élitek s megtapasztaljátok: isteni gondolatokat olvastok ki a

természetből,—isteni akarattal találkoztok lépten-nyomon,—isteni motivumok szerint indultok s dolgoztok, — isteni célok felé iparkodtok s ha ilyenek vagytok, akkor máris győztetek s kiemelkedtetek a lét unalma, a világ értelmetlensége s az élet céltalansága fölé.

2. Továbbá, ez a nagy szó, hogy „ti vagytok a föld sava" azt jelenti nekem, hogy szellemi só van bennetek, azaz izléstek van a világ s az élet alakitására. Nagy tudomány ez; sőt nem annyira tudomány, mint inkább adomány, mert ezt ugyan könyvből megtanulni nem lehet, hanem érzék vagyis izlés kell hozzá. Tehát a föld sava izlést jelent, izlést a belső élethez, izlést a lélek neveléséhez, hogy az embernek ne csak feje, száraz gondolatokkal teletömött feje, hanem szive, meleg, erős érzésekkel átjárt szive legyen. A föld sava izlést jelent, hogy helyesen eligazodjunk abban, ami való s illik hozzánk s abban, ami nem való s nem illik hozzánk; izlést jelent az érzéseknek s indulatoknak, mondjuk, a szív redőinek alkalmas elrendezéséhez; izlést jelent a krisztusi hasonlatosságnak kidolgozásához. Szóval: föld sava annyit tesz, mint izléses, mértékes, elegáns lelkület szemben az izléstelen, mértéktelen csorda-emberrel.

3. Harmadik értelme is lehet a nagy mondásnak, hogy „ti vagytok a föld sava", ha a só használati céljára gondolunk. A só arra való, hogy azzal meghintsük s az által izesitsük az ételt. Ahogy az ételt sóval, úgy az életet lélekkel kell meghinteni s mindkettőt meg is érzi, aki izleli. Bennetek is van ilyen só, melyet okvetlenül megérez a világ s ez a nagy hit, melytől harmonikus lesz lelkünk; továbbá a lélek értékének tudata, mely tisztelettel s jóindulattal tölt el embertársaink iránt; azután a nagy bizalom Istenbe s az ő minket megtisztitó s megerősitő kegyelmébe; azután a türelem, mellyel elviselni tudjuk a rosszat s kivárni tudjuk a jobbat. Ez a lélek a föld, vagyis a világ sava; ez a só leolvad rólunk s belevegyül az életbe; ott kavarog s elhat a blazirt világhoz s ingerli fiainak fáradt érzékeit s bármily blazirtak legyenek, megérzik. Megérzik az izt, a tartalmat, az erőt s végre engednek indításainak, hiszen több életet kinál nekik.

Igy fogom föl tehát azt az én erőmet, azt az én sajátos, fölényes hatalmamat, mely győz s legyőzi a világot. Nem egyéb ez az erő, mint az izes, erőteljes életöntudat, az izléses lelkiség s a krisztusi érzület kisugározása. S mindez oly csendes, mint a sóolvadás s oly beható, mint a só beszürönközése. Nem veszekszik, nem kiabál, nem verekszik, de még csak nem is tolakszik s mégis mindenhová elhat s mindenki megérzi.

Hát mily csodálatosan igaz s mély feleletet kapok az Úrtól arra az én kérdésemre, hogy mily erőt hozott ő s mily erővel kell kihatnom nekem! Azt feleli ugyanis: izes lelked legyen, mely szétolvadva járja át életedet; aki érintkezik veled, az megérzi majd, hogy új, sajátos erővel áll szemben, ez Krisztus ereje benned.

(Utóirat. Az elnökség ez uton értesiti a Szeretet-Szövetség tagjait, hogy az összejövetelt az évad előrehaladottsága miatt őszre halasztottuk el.)

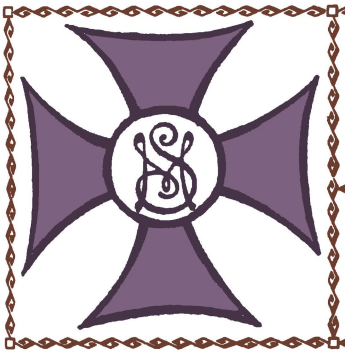

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, a kik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek a mint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint 1 korona adományt fizetnek. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. kapják az Értesítőt.
(Jelentkezni a Nővédelmi hivatalban lehet: IV., Ferenciek-tere 7. sz.)

Szent Pál azt kérdezi az ő efezusi hiveitől: „Vettétek-e már a Szentlelket, miután hittetek?" S ugyanezt kérdezi természetesen tőlünk is. Ezzel a kérdéssel nyomósítja azt, hogy igen, kell belénk Lélek, s nélküle meg nem lehetünk, s megmondja ugyanott az okát is, hogy miért kell s miért nem lehetünk meg nélküle. Ez az ok az: hiszen hivők vagytok.

Mintha azt mondaná: Hivőt Szentlélek nélkül képzelni nem tudok; csak akiben Lélek van, az hisz igazán, s viszont, akiben hit van, abban eo ipso Lélek is van. Hitünk ő reá ép úgy vonatkozik, mint ahogyan vonatkozik az Atyára és a Fiúra. Hitből való a meggyőződésünk, hogy Ő lejön, s hogy Őt meg kell kapnunk. S mikor azt hisszük, nem a pünkösdi csodára, a szélzúgásra és az imbolygó tüzes nyelvekre gondolok csak, hanem arra, hogy Krisztus mindnyájunknak megigérte Őt, s hogy már az ó-szövetségben is biztat a prófétai szózat: „kiöntöm lelkemet minden testre". Én tehát hivő lévén, igényt tarthatok a Szentlélekre, készülök rá áhitatban, várom Őt, hogy kifakadjon lelkem tudatában s elárasszon és telitsen új, erős élettel. Hivő lévén, én Rá teszem a lelkemet, reményemet, s epedve imádkozom, hogy jöjj, jöjj el Szentlélek Úristen. Én mindezt nagyon komolyan és nagyon természetesen veszem. Nekem az apostol szava, hogy vettétek-e már a Szentlelket, miután hittetek, oly természetes, mintha csak azt kérdezném: „látod-e a napvilágot, miután szemed van". Nekem az apostol szava oly valóság, mint a világosság, melyet látok, mint a levegő, melyet lélegzek, mint a kenyér, melyet eszem. Tudom, hogy hivő vagyok s mert az vagyok, a Lelket vennem kell. S ha eddig nem vettem, akkor hát ezentúl inkább ma, mint holnap kell vennem, s hogy vehessem, elhatározom, hogy minden akadályt, ami a Szentlélek útjában lehetne, könyörtelenül eltávolítok szivemből. Hitem erejétől s nagy vágyam-

tól könnyen válik le lelkemről mindaz, ami bűn, hiba és hűtlenség van rajta. Lelkem világossága lévén, úgy is jön majd belém, mint ahogy a világosság szokott jönni, még pedig az a világosság, melyet nem én gyújtok, hanem, mely az égből árad. Úgy jön Ő majd, mint ahogy világos lesz a szoba, mikor a beredőzött és bespalettázott ablakokat reggel kinyitjuk s tódul be a napsugár s örvendezővé lesz tőle a lelkünk s a harmatos rét lehelletétől kitágul a tüdőnk s a szivünk. Milyen más az, mikor sötétben gyertyát gyújtunk, vagy a villanyt felcsavarjuk, milyen más az! Világosságnak ugyan világosság ez is, de hát milyen más ez a májusi reggeli ablaknyitás! Ezt az eleven, elevenítő világosságot nem én csinálom; ezt nem én gondoltam ki, nem én találtam ki, ez nem gyertyafény, nem pislogó mécs, nem a gyarló emberi értelem fénye, nem betü és tudomány, hanem látás, érzés, készség, lelkesülés, ez az a tiszta fény, árnyak, homályok, sötétlő foltok nélkül. Ezt látni, azaz, hogy megtapasztalni kell.

Az ilyen ragyogó és sugárzó bensőségben a törvény formává és szépséggé s a megnyugvás örömmé válik; mi megtapasztaljuk a Szentlelket, örvendező, békés tudatban s e tudaton kívül nem kell más buzdítás a jóra s az áldozatkész szeretetre. Ez a Szentlélek elömlik egész lelkünkön s Benne megszeretjük testvéreinket, dolgozunk testi-lelki javukon. E Lélekben elviseljük fáradalmainkat és megtapasztaljuk, hogy fáradalom és munka dacára nem fogy ki örömünk. Istenem, Krisztusom, hiszek s várok s kérlek, küldd el ezt a páratlan éltelő, megvilágositó, megvigasztaló Lelket, a te Lelkedet!

Prohászka Ottokár

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, a kik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek a mint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint 1 korona adományt fizetnek. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. kapják az Értesítőt.

(Jelentkezni a Nővédelmi hivatalban lehet: IV., Ferenciek-tere 7. sz.)

A Grande Chartreuse körül való emlékeimből merítem e levelem tárgyát. Ott jártam és senkivel sem találkoztam azok közül, kik e házat építették, kik ott laktak s imádkoztak, miután a francia kormány, aligha a szabadság s testvériség nevében, kiűzte a szótlan, munkás szerzeteseket. Azóta a rengeteg épület még csendesebb, mert teljesen kihalt s a félkilométer hosszú folyosókon, a számtalan cellában, éppúgy mint a temetőben csak a „silentium", a nagy csend jár-kel nesztelenül. Ez a csend az őslakó; itt volt, mielőtt a kolostor épült: itt borongott, mikor a kolostor lakóinak száma százakra is rugott, s akkor is itt marad, ha majd a magas hegyek kőgörgetege eltemeti falait. Ehhez a nagy „silentium"-hoz jöttek ki a karthauziak; nála s vele akartak élni s élni úgy, hogy kiemelkedhessenek a hiúság vásárából s nagyokká s világlegyőzőkké válhassanak. Helyettük most a turisták tarka csoportjai térnek be a kolostorba, végig kopognak a folyosókon, végig kíváncsiskodnak cellákon, s kápolnákon, kacagnak, fecsegnek s a felületesség s a blazirtság vásárját viszik bele a nagy „silentium"-ba. De én ezt nem bántam, mert az ellentét által óriássá nőtt szemeimben az a fölség, mely reklám nélkül is világhirűvé vált e messze eső völgyben, — mérhetetlenül nagynak láttam a hit s a nagy lemondás lelkét, mely e falak közt a világot nem nélkülözte; főleg pedig úgy tetszett, mintha az a „silentium" misztikus korálist búgott volna bele lelkembe, mely annak a nagy, egységes szent akaratnak a dicsőségét zengte, mely Isten akaratával egy volt s mely ezt az akaratot feltétlen urrá s királlyá tudta avatni a szerzetesekben a gondolatok, érzések, vágyak s szenvedélyek hullámai felett.

Ebben a „silentium"-ban az a fölséges akarat élt, mely ha papucsban járt is, de mindig csak magaslatok felé tartott, fokról-

fokra hágott, egyre feljebb ért, földről a mennybe hatolt. Az az akarat élt itt sok száz szivben, mely egyet akart, egyet, még pedig a legfelségesebbet, s azt hiven, kitartóan s áldozatok árán is akarta. S ezzel szemben jár itt most sok-sok akarat, akarat, mely inkább akaratoskodás, — akarat, mely kiváncsi és komfortos, — akarat, melyet a véletlen s a vakációi szeszély összegereblyézett egy-egy kalauz vezetése alá, de amely egy félóra múlva ismét szétrebben a szélrózsa minden irányában, — akarat, mely benyomásról-benyomásra száll, mint tarka pillangó s ha megőrzi is a Chartreuseben otthonos nagy akaratot, de csakhamar kimenekül belőle s automobilon Chambérybe, Grenoblebe, Aix-Les-Bainesbe igyekszik el mulatni s feledni önmagát!

Az a csendes, nagy akarat imponál nekünk s vonz minket. Megérezzük isteni jellegeit s megkívánjuk őszinte epedéssel: Silentiumból való és silentiumot teremt. A szentirás mondja, hogy hallgasson el minden az Úr szine előtt, mert csak a csendben vonul el s vonul be az Úr; de viszont az is igaz, hogy akiben ily nagy, szent, egységes akarat él, annak lelkébe nagy csend vonul, az Isten csendje, a nagy, tiszta lélek csendje, az Isten békéje.

Isten szereti, ha erős akarattal csendet tudunk teremteni magunkban — szereti már azt is, ha csendesülni tud lelkünk, s ha a magábatérés utjai felé jár, ahol élvezni tudja önmagát s békéjét. Csak akkor tudjuk élvezni önmagunkat, ha lecsendesülünk, ha szivünk tiszta, ha lelkiismeretünk nyugodt. Találjunk rá e belső csendre, hogy rátalálhassunk igazi örömeinkre s hogy közelebb érezzük magunkat Istenünkhöz, kinek „helye a békesség". Ez lesz a mi „Chartreuse"-ünk s ebből nem kerget ki erőszak s nem csal ki a bohó világ s ha jár is körülöttünk csél-csap gondolatok és érzések turista-serege, de az ajtón be nem jöhet; érdeklődhetnek, pletykázhatnak, de nem állunk velük szóba, a mi jelligénk a „silentium".

1912. julius hó.

Nobilis Ordo

Stephaneum nyomda r. t.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, a kik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek a mint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint 1 korona adományt fizetnek. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. kapják az Értesítőt.

(Jelentkezni a Nővédelmi hivatalban lehet: IV., Ferenciek-tere 7. sz.)

Még egy vakációs élményemhez fűzöm gondolataimat. Régóta vonzott Avignon, nem a Provence dalai miatt, hanem a régi nagy emlékek révén, melyek e középkori városhoz fűzvék. A XIV. században ide költözködött a pápaság: s a Kelemenek, Benedekek s Jánosok itt építették azt a fölséges várat és palotát, melyben 70 évig laktak. E palotában jártam föl-alá borongós lélekkel; nehéz volt a szivem s nyomasztó gondolatok terhét éreztem. Ezt érezte Sienai Katalin is, ki itt szenvedett s imádkozott s a pápát Rómába való visszaköltözésre indította. Azóta a palota félig rommá lett; a freskók lekoptak; a nagyszerű kápolnában csak a nagy oltárkő hever a földön s ez a pusztulás élénken öntudatomba hozza, hogy annak így kell lennie, hiszen a palotát megteremtő szellem, a hatalmat inspiráló lélek régen kiköltözött s így távozásával a szépség is tünik, a falak s ivek ereje hanyatlik s földbe, sírba kívánkozik. Ez a palota tehát inkább síremlék a történelem nagy országútján s szimboluma a nagy mulandóságnak, mely hirdeti, hogy sem pénz, sem faragott kő, sem freskó, sem világi hatalom nem teszi, hanem a lelken s szellemen s a lélek nagy kisugárzásain, a hiten s szereteten fordul meg minden.

Közülünk sokan lelkesülnek az emberi lét hatalmi tényezőiért s méltán; úgy érzik, hogy az emberi élet maga nemesbül a szebb világra pazarolt tevékenységtől s gazdagabb lesz a sajátmaga teremtett értékektől s én ez irányzatot nem töröm le, sőt fejlesztem, hiszen Isten akaratát látom benne. De tudom azt is, hogy szellem és lélek nélkül, lelkesülés s lendület nélkül, mély, isteni érzésekből való kiindulás nélkül sem nem alkothatunk nagyot és szépet, sem nem örülhetünk neki s nem élvezhetjük azt, hanem többékevésbbé egy szellemtelen s örömtelen élet töltelékévé válik művészetünk, terhévé pénzünk, kinná hatalmunk s ürességgé öntuda-

tunk. — Azért tehát nagy hitet a köznapiba is s nagy szeretetet a kicsinybe, a jelentéktelenbe is s ne türjük, hogy valami lelkünkből folyjék s fakadjon, hogy valami a mienk s belőlünk való legyen, anélkül, hogy lélek, szellem, érzés, szeretet legyen benne.

Nem siremlékeken, nem a hiúság s mulandóság bagolyfészkein akarunk dolgozni; életünk ne legyen mű, melyből a lélek kiköltözik; hanem az egész tevékenység, mindaz, amit teszünk s alkotunk, szellem s élet legyem s mi azzal a szellemmel s élettel összenőve legyünk. Összenőve Istenünkkel hitben s szeretetben — egybeforradva a Szentlélekkel, aki a mi lelkünk s aki lakik bennünk s mozgat s indít s éltet minket. Istenem, hála neked, hogy életemnek nem kell rommá s régi erőnek és szépségnek siremlékévé lennie! Ezáltal emelkedem ki igazán a mulandóságból s vagyok földnél s történelemnél nagyobb; lélek vagyok, lélek Szentlélekből, aki ahogy belőle való, úgy benne is s érte is él.

Ezt a motivumot emeltem ki s küldöm kedves munkatársaimnak s meg vagyok győződve, hogy ez a legszebb dalnak motivuma s hogy e motivumon harmoniákat lehet megszólaltatni, melyek provencei daloknál szebbek s lelkünk dalaivá lesznek. Ó, énekeljen lelkünk Istennek s legyen dalos tőle egész életünk! Istenből s Istenért élni, kegyelem állapotában lenni s tiszta szeretetből dolgozni: ez értelme ez érzésnek!

1912. augusztus hó.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ·····SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, a kik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek a mint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint 1 korona adományt fizetnek. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. kapják az Értesítőt.

(Jelentkezni a Nővédelmi hivatalban lehet: IV., Ferenciek-tere 7. sz.)

1683. szeptemberében az akkori világ figyelme Bécs felé fordult, fordult aggódva imádkozva. Bécset a török ostromolta; el akarta foglalni, meg akarta törni a várost, meg akarta alázni a nyugoti kulturát s szégyent hozni a kereszténységre. De a város ellentállt; önföntartási ösztöne, a rémület s a szégyenérzet megszázszorozta erőit s Sobiesky, lengyel király hite s inspirált hősiessége szétverte a törököt s fölszabadította a várost. Ez idén, most szeptemberben szintén Bécs felé fordul a világ tekintete az eucharisztikus, nemzetközi kongresszus alkalmából; most is népek seregleinek oda s minket is hitünk s szeretetünk csődit falai közé; nem azért, hogy rontsunk, de igen azért, hogy megostromoljuk az örök szeretetet, hogy a tagadással s hitetlenséggel szemben pajzsra emeljük a kereszténység királyát, Jézust s hogy hitközönnyel, hálátlansággal, hűtlenséggel szemben a hűség s hódolat dicsőségében részesitsük az Urat.

Mindezt azonban végre is egy nagy harcra való tekintetből tesszük s arra a harcra akarunk ott is s a kongresszus révén fölszitott hit világánál minden szentségi oltárnál s minden szent áldozásunkban erőt s lelkesitést meriteni, melyet a világ Jézus ellen viv. Ma ugyanis nem egy város falai közt, hanem a széles, nagy világon végig ostrom alatt állnak a hit, a ránkmaradt erkölcs, eszményeink s intézményeink, sok millió lélek s ezeket le akarja törni a tagadás s az élvezetvágy szelleme egyrészt, másrészt a bűn s az ezerfejű inség.

Meg vagyok győződve, hogy ezeket az ellenségeket csak tevékeny, élő hit s a hitből élő s égő szeretet győzheti meg, a mi krisztusi szeretetünk. Higyjünk ennek a szeretetnek a hatalmában s becsüljük magunk is sokra s gyakoroljuk azt. Akik szentek voltak, azok a keresztény két évezred bármely századában, szeretet által győztek. Nem a tudás s nem a disputálás volt tulajdonképeni erejük, hanem a krisztusi szeretet Isten s ember iránt, ez volt az a győzedelmes s mindig korszerű hatalom, mellyel legyőzték, azaz hogy meghódították a kételkedő s a szenvedő világot.

Jézus megadja nekünk e hatalmat s megadja az érzéket hozzá, hogy hogyan s miképp kezeljük azt, hogy ne rontsunk s ártsunk, hanem hogy használjunk. Mi meg akarjuk érteni a mi szenvedő s kételkedő testvéreinket s kapcsolatban akarunk lenni velük, hogy valami módon testüknek-lelküknek segitségére lehessünk. Biztos, hogy sok a baja, gondja s szenvedése a világnak; az is igaz, hogy elfordult az egyháztól s Krisztustól s nem sok jót vár tőlük; de hát úgy-e a beteggel bánni kell tudni s még ha nincs is bizalma, akkor is ápolnunk kell őt. Ha ápoljuk, ha a jót, amit tehetünk, megtesszük, ha türelemmel s nagylelkűen viseltetünk iránta, ha nem szeszély, hanem szolid, kitartó szeretet inspirál minket: akkor annak az elfordult, lélekben szenvedő s testben is sokszorosan meggyötört világnak egy nagy kinyilatkoztatása lesz: azt fogja észrevenni, hogy ez a kereső, aggódó, türelmes szeretet nem akarja őt letörni, hanem föl akarja emelni, nem kedvtelésből akarja saját nézeteire birni, hanem neki magának akar enyhet adni s szivének félreismert igényeit akarja teljesiteni, észre fogja venni, hogy megnyugvásra s boldogulásra akarja segiteni. Észre fogja tehát venni, hogy ez a szeretet ad, ad s akkor is ad, ha nem akarják elfogadni, akkor is ad, ha tapossák jótéteményeit s érzéseit, hogy olyan mint a forrás, melynek vizét a pajkos gyerek szétfreccsenti, melynek medencéjébe állat mászik bele s fölzavarja iszapját, de amely azért mégis fakad és fakad és szivárog és csörgedez és enyhet ad és szomjat olt s a tikkadt embernek a fölpezsdült élet erejét s vigaszát nyujtja.

Ezt a szeretetet akarjuk az Oltáriszentségből venni s ezt akarjuk tovább adni; folyton vesszük s folyton adjuk s ha néha panaszra akarna nyilni ajkunk, hogy hát minek is pazaroljuk hálátlanokra s hütlenekre s züllöttekre szeretetünket, jusson akkor eszünkbe, hogy Jézus folyton ad, folyton s bőven ad, adjunk hát mi is, adjuk tovább ezt a krisztusi szeretetet; adjuk már csak azért is tovább esetleg hűtlen s hálátlan testvéreinknek is, mert hiszen mi is sokat kaptunk Istentől, sokat az Oltáriszentségben élő Jézustól, amit meg nem háláltunk, amiért viszont alig adtunk valamit.

Kedves Testvéreim, e szeretetnek ostromát a világ, ez a modern világ sem tartja ki; megadja magát... s akkor mi adtuk oda, adtuk vissza Jézusnak a világot.

Székesfehérvár, 1912. szeptember 8.

Prohászka Ottokár

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ·····SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, a kik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek a mint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint 1 korona adományt fizetnek. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. kapják az Értesítőt.
(Jelentkezni a Nővédelmi hivatalban lehet: IV., Ferenciek-tere 7. sz.)

A módra és rendre nézve, hogy hogyan tegyünk jót felebarátainkkal, kitünő útmutatásul s eligazításul szolgál az az evangéliumi történet, amikor Krisztus Urunk meggyógyítja az inaszakadtat. Ezt a beteget néhány jó ember Krisztus elé iparkodott hozni „és nem találván nyilást, melyen őt bevigyék, a sereg miatt, felmentek vele a héjazatra s a tetőről lebocsáták őt középre ágyastul Jézus elé". (Lukács 5, 18.)

Már most figyeljünk, hogy hogyan folytatja elbeszélését az evangélista. „Látván Jézus — úgymond — ezeknek hitét, mondá..." Nem az inaszakadtnak hitét nézte az Úr, hanem elsősorban azoknak a buzgó, irgalmas szivű emberek hitét, kik küzködve a tömeggel, végre is úgy fogtak ki rajta, hogy betegestül, ágyastul a padlásra másztak fel s onnan eresztették le Jézus elébe az inaszakadtat. S ebből vigaszunkra azt emelem ki, hogy Jézus kegyelmét és segítségét az irgalmasság s a lélekmentés cselekedeteiben semmivel sem nyerjük meg oly biztosan, mint buzgalmunkkal és könyörületes szeretetünkkel a szenvedők s elhagyottak iránt. Ha utánuk járunk s értük buzgólkodunk, Isten különös kegyelmét fogjuk élvezni. Márcsak azért is megsegít majd minket, hogy megjutalmazza hitünket; megsegít majd, hogy megtisztelje s kitüntesse a buzgólkodó szeretetet, mely mindenek fölött tetszik neki. Hiszen épp erről a szeretetről ismer ránk s amit mondott, hogy „azon ismernek majd rátok az emberek, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást", azt bizonyosan ő is követi s ha szeretünk, akkor magáénak ismer el minket s megáldja munkánkat. Tehát szeressünk önzetlenül; dolgozzunk hiúság s dicsvágy nélkül s akkor az Úr az ilyen tiszta könyörületben saját lelkére s e könyörület képviselőiben testvéreire s munkatársaira ismer. Nézd Uram — mondjuk szivből — hitemet, buzgalmamat s áldozataimat s ezért add meg annak az én gyámoltomnak kegyelmedet, adj neki jó lelket!

A második eligazítás, mellyel ez az evangéliumi elbeszélés szolgál, az, hogy Krisztus mondja: „Ember, megbocsáttatnak bűneid". (5, 20.) Ezzel Jézus arra figyelmeztet, hogy ő minden irgalmassági cselekedetben s szeretetszolgálatban a fősúlyt a lélek megkönnyítésére s megvigasztalására fekteti; hogy elsősorban a szegénynek, a szenvedőnek

lelkén segitsünk. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy mindenkinek először is prédikációkat tartsunk, vagy hogy a szegénynek kenyér helyett szép szavakat s a szenvedőnek ir és borogatás helyett gyónásra való útmutatással szolgáljunk, hanem azt akarom jelezni s nyomatékozni, hogy mi a szenvedőt, a züllöttet, a neveletlen védencet úgy nézzük, mint kiknek szemük s érzékük van nemcsak tudatlansága, szegénysége, neveletlensége s szenvedései iránt, hanem elsősorban az iránt, hogy lelki békéjét s nyugalmát megtalálja. Jót akarunk adni külső és belső bajokra, testre és lélekre s az egész embert akarjuk fölemelni s megsegiteni. Ime, Jézus szeme először is az inaszakadtnak lelkére irányult s szeretete először is a megtörődés s az önmagábatérés kegyelmét juttatta neki; azért mondotta s mondotta örömmel: „megbocsáttatnak büneid".

Jézus e példáját kell követnünk. Legyen minden szolgálatunkban érzékünk először a lélek bajai iránt, gondoljuk meg, milyen ennek az embernek a lelke s kié az? Istené avagy az ördögé? s mit tehetnénk érte? Ha szemünk lesz ez iránt, akkor egész eljárásunkban több szellem és lélek lesz s eltaláljuk majd a módját, hogy tapintattal s finom észrevevéssel lelkéhez férkőzzünk s elsősorban is azt gyógyitsuk.

A harmadik tanulság, melyet az inaszakadt történetéből merítünk, az, hogy Jézus végre a betegségen is segitett, de csoda által. Ezt mi nem tehetjük, tehát ez nem is a mi dolgunk; de végezzük el buzgón azt, amit tehetünk. Vezessük az embereket Jézushoz, tegyünk jót áldozatok árán is, járjunk szenvedő embertársaink nyomában az irgalom s a szeretet útjain; mikor pedig tehetségünk s erőnk korlátjaihoz jutottunk, nyugodjunk meg Isten végzésén s azért, hogy csodát nem tudunk tenni, ne szünjünk meg szeretni. Ezt az inaszakadtat Jézus meggyógyitotta, de sok más inaszakadtat nem gyógyitott meg. Tegyük meg tehát azt, amit tehetünk s örüljünk, hogyha valamit is tehetünk. Krisztus szeretete sürgessen minket, az a szeretet, mellyel valamennyi testvéreit, a testi s lelki inaszakadtakat s minket is, az inaszakadtak gyámolóit szereti. Minél tisztább s buzgóbb lesz ez a szeretetünk, annál készségesebben segit majd meg.

Ezt a nagy, biztató igazságot tegye az ablakba minden patronessz, minden missziós nővér s a Szeretet-Szövetség minden tagja; legyen ez az ő muskátlija, vérpiros illatos virága. Szivja magába illatát, azt a tudatot, hogyha jobban szeretek, ha kevesebb hiúsággal s több odaadással szeretek, Isten jobban segit s általa én is többeken lendítek. Tisztább szeretetem miatt szereti majd Isten s segiti hathatósabban védenceimet. S szeretetem akkor lesz tisztább s krisztusibb, ha az Úr szemével nézem a szenvedőt s ha lelkét jobban szeretem, mint testét. Lássa az Úr hitemet s áldozatkészségemet s segitsen azokon, kiket igy szeretek!

Vorhauer Gizella

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, a kik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek a mint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint 1 korona adományt fizetnek. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. kapják az Értesítőt.
(Jelentkezni a Nővédelmi hivatalban lehet: IV., Ferenciek-tere 7. sz.)

Mi szociális munkások november havában rendes szeretetszolgálatunkon kívül egy más lelki munkát is végzünk, amikor lélekben rátérünk annak a más világnak útjaira és segíteni akarunk elhunytainkon is. Milyen édes tudattal szent kötelessége ez a hitből fakadó szeretetnek. Mások addig akarják segíteni felebarátjaikat, míg itt az életben köztük vannak, nekünk azonban az életen túlra is átvetődik gondolatunk s fel akarjuk karolni a lelkek ügyét a siron túl is. Szivünkre vesszük panaszaikat, testvéri rokonszenvvel hajolunk le hozzájuk s tőlünk telhetőleg segíteni akarjuk őket. Amit ilyenkor érzek, az mindenekelőtt egy emelkedettebb és hálás önérzet. Érzem ugyanis, hogy mily sokat tehetek s örülök neki s köszönöm Istennek, hogy tehetek. Valóban milyen nagy dolog az, ha imával és jócselekedetekkel segíthetünk a legelhagyottabb szenvedőkön s ha szeretetünkkel így elérhetünk a más világba! De hát ilyen a szeretet hatalma, mely Istenből árad, a sziveket a siron túl is egybeköti. Mennyire más ez a cselekvő, nemes s tevékeny szeretet a világ szentimentális, cifra és költséges virágadományokban kimerülő gyászánál.

Ahogyan a mindenséget a gravitáció tartja össze, ahogyan az röpíti végtelen pályájukon az égitesteket s ugyanakkor a föld felé vonzza a porszemet is, úgy hatja át az isteni szeretet a lelki mindenséget s egyre Isten felé, másrészt egymás felé tereli a sziveket. A porszem is, a hulló falevél is a nappal áll összeköttetésben, miért csodálkozzam hát azon, hogy én is összeköttetésben állok a szeretet hatalma által a legtávolibb lelkekkel is. Nem szabad ez isteni kapcsolatokban kételkedni, örülnünk kell nekik. Siessünk segítségükre azoknak, kik odaát ránk szorulnak. Ha messze is vannak, azért mégis csak a szeretet elemében vannak, még pedig a legnagyobb szívnek, az Isten szívszeretetének elemében. Az ő szivének lüktetése élteti őket s minket egyaránt. Érezzük át mélyen e kapcsolatot s ne hűtsük le szeretetünket azzal a kétkedő, hideg gondolattal, hogy hiszen meghaltak, elmentek tőlünk. Elmentek, de lelkükbe beleszőve magukkal vitték képünket s ha

találkoznánk velük most és gyászfátylukat szétlebbentenők, csak úgy néznének ránk, mint régen, csak úgy ejtenék ki nevünket, mint ahogy régóta fülünkben cseng még hanglejtésük. Ne mondjuk, hogy már csak úgy vannak itt e világon, mint kik halványodó emlékezetben élnek és semmit sem számítanak: ugyanazon az uton járnak ők, mint mi, az Istenhez vezető uton, csakhogy annak már a felső végén: előttünk vannak s mi utána törekszünk és nemsokára ismét találkozunk...

A kapcsolat ez eleven átérzése után szinte természetes lesz, hogy szeretetünk aggódó, buzgólkodó érdeklődéssel karolja fel sirontúli testvéreink érdekeit. Mintha csak látnók, hogy szemeik rajtunk függnek, hogy szivük karjai felénk tárvák.

Legyünk tehát annak a másik szenvedő világnak segítői, irgalmas szamaritánusai, még pedig olyan szamaritánusai, kik mikor mással jót tesznek, maguknak is a legnagyobb vigaszt s megnyugvást szerzik. Igy aztán a temető útjain is annak nyomában járunk, ki tudta, mi a sír s mi a fájdalom, hiszen Lázár sírjánál az ő szive lett tele szenvedéssel s az ő szeme lett tele könnyel, de aki legyőzte a halált, legyőzte a sírt s legyőzte a világ szomorúságát. Mikor igy vigasztalni s megsegíteni igyekszünk a szenvedő lelkeket, akkor azt az evangéliumot iparkodunk valóra váltani, melyet Krisztus hirdetett a fiát sirató atyának s a bátyja veszte felett gyászoló Mártának: a te fiad, a te bátyád él. Krisztus Urunk mondja, hogy él a mi elhunyt atyánk, anyánk, testvérünk, barátunk, gyermekünk, ebben tehát kételkednünk nem szabad, de esetleg szenved még s azért sugalmazza hitünk segítő, mentő, áldozatos akcióra szeretetünket.

Igy vagyunk két világnak szociális munkásai.

1912. november hó.

Prohászka Gyula

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, a kik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek a mint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint 1 korona adományt fizetnek. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. kapják az Értesítőt.
(Jelentkezni a Nővédelmi hivatalban lehet: IV., Ferenciek-tere 7. sz.)

Szivélyes üdvözlettel köszöntök be a ködös és mégis hangulatos Adventbe! Advent, annyi, mint Úrjövet s erről azt mondom, hogy az az Ur dolga, hogy hogyan jön s mikor jön majd felém s hozzám; nekem azonban az Advent annyi, mint várakozás és készülődés és eléje menés. Várakozunk éltünk Adventjében Jézusra; várakozunk, de nem leülve, lecsücsülve, kezeinket ölbe téve; hanem várakozunk epedve szívvel s dolgozva szívvel és kézzel. Tudjuk u. i., hogy a jót nemcsak várni kell, hanem hogy azt tenni is kell. Azt a jobb világot, melyet folyton várunk, meg kell egyszersmind teremtenünk; folyton kell tehát dolgoznunk rajta. Még nem kész — jaj — dehogy is kész, akár lelkivilágomat, akár ezt a külső világunkat nézem. Mennyi baj és gyarlóság abban a belső világban, s mennyi tűrhetetlen nyomorúság abban a külsőben. Hogyan kiált Advent után mind a két szegény világ, hogyan imádkozza, hogy „jöjjön el a te országod!" Ez a Miatyánknak a legnépszerűbb óhaja: kenyeret Uram s a te országodat vagy legalább többet abból, ami a te országod, többet az igazságból, békességből és örömből!

S ezt az utóbbi adventi vágyat osztják az emberek mind; ezt még a szocialisták is elfogadnák; új világot, jobb világot, ez valamennyi szociálreformernek adventi vágya! Csakhogy mennyi ez adventi embereknél a rémlátás is, hány lidérc ficánkol előttük, mennyi tévedés s álmodozás környékezi őket!

A rémlátástól s tévedéstől meg akarjuk magunkat kímélni s épp azért ez életnek s küzdelmeinek, szociális törekvéseinknek s kudarcainknak és sikertelenségeinknek éjszakájában világítunk magunknak Krisztus mécsével. Ezt a mécset ki nem fuvom. Éjjel mécsre van szükségem, ha az van, az elég is; világítok hát magamnak vele.

S világítok azért, hogy dolgozhassam, még pedig hitszerüen és ésszerüen és jó kedvvel. Kedvvel, kedvvel, ezt különösen ismétlem s ez a jó kedvem adventi reménységemből fakad. Az Advent ugyanis tele van reménnyel, még pedig azzal a halhatatlan reménnyel, melyet Krisztus fakaszt a lelkekben. E reménységre szükségünk van, hogy bajainkban s gyarlóságainkban, szenvedéseinkben s tépelődéseinkben megálljuk helyünket s ne sztrájkoljunk a munkában s ne fáradjunk el a harcban.

De azért itt se akarjunk többet, mint amennyit akarni lehet.

Ahogyan a mécses világosságától nem szünik meg az éj: úgy a reménységtől nem szünnek meg a bajok — szegényeink azon túl is lesznek, betegeink azért mind meg nem gyógyulnak s ugyancsak mi mindnyájan attól a biztos érzettől, hogy a helyes uton járunk s Krisztust nyomban követjük, célhoz mindjárt nem jutunk. Bár méccsel kezünkben s reménnyel szivünkben járunk, de azért uton vagyunk s útfélen maradunk.

S ezt jó lesz szem előtt tartanunk s magunkat s készületlenségünket el nem felednünk. Néha ugyanis az ember megfeledkezik arról, hogy hol, merre tart, hányadán van s többet kezd igényelni s azzal azután nehézségeket csinál magának, beleevez az elégedetlenség zátonyai közé. Úgy is van néha, hogy felesleges szemrehányásokkal illeti magát, hogy ezt vagy azt nem birta megtenni vagy elérni. Az ilyet a mennyországi felső emeletről le kell ráncigálni az adventi földszintre, sőt néha az élet nagyon is sötét szakadékaiba is. Nem vagyunk még a mennyországban, hanem itt vagyunk a földön, földi bajban, földi gyarlóságban, földi alacsonyságban; nem angyalok közt, hanem emberek közt élünk, kik sokszor nem testvérek, hanem mostohák, s egymásnak keserítik meg s nehezítik meg az életet. De hát a földön ez a sor is járja, hát ezen sem fogunk túlságosan jajveszékelni s ha elvesztettünk valamit a vámon, reménykedünk, hogy megnyerjük a réven; ha nem sikerült egy művünk, majd sikerül egy más vállalatunk s ha minden egyéb nem sikerülne is, akkor sem hagy el a remény, hogy majd csak megleszünk valahogy s a sok sikertelenségért is megfizet az Úr! Ime, az adventi remény rügyezik szivünkben s új tavaszt igér, ha nem három hónap, hát három év után, vagy ha három év mulva sem, hát harminc év mulva, de a tavasz el nem marad, a lelkünk kivirágzik.

Azért hát rajta, kedves Szeretetszövetség, gyerünk, haladjunk, dolgozzunk! Uton, munkaközben lévén, ne jusson eszünkbe, hogy jó lesz most már megpihenni s leszerelni s adventi törekvés s munka helyett téli álomra fordulni. Nem vagyunk mi sem medvék, sem ürgék, hogy aludjunk, hanem Isten gyermekei, kikben télen is az örök tavasz temperamentuma éled s kik adventi éjek és fények, adventi bajok és vigaszok, adventi távolságok s közelségek közt is folyton folyvást Krisztus felé tartunk. Még nem vagyunk nála, de közeledünk hozzá, még pedig abban a mértékben, amelyben mindent érte s csakis érte teszünk s elviselünk. Szerinte érezni az annyi, mint hozzá közeledni. Ime a mi adventi programmunk.

1912. december hó.

Prohászka Ottokár

Stephaneum nyomda r. t.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, a kik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek a mint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. a kik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni a Nővédelmi hivatalban lehet: IV., Ferenciek-tere 7.)

UJÉVI AJÁNDÉKUNK.

Nem arról az ajándékról van itt szó, amelyet mi adjunk, hanem arról, melyet kapjunk. Elgondolom magamnak, hogy olyan magunkféle szeretetszövetség-társak mit is kivánjunk magunknak ujévi ajándékúl s nem képzelhetem, hogy nagyobb s értékesebb ajándékot kivánhatnánk magunknak, mint nagyobb, forróbb, boldogitóbb s mozgatóbb Isten-szeretetet. Ember ugyanis adhat embernek gyöngyöt és virágot, csecsebecsét és sok tarkaságot; de az isteni ajándék mindig olyan lesz, amitől az ember önmagában jobb s Istennek is és embernek is értékesebb lesz s ilyen kell nekünk. Én tehát ujévre is megint csak ily ajándékot s nevezetesen Krisztusnak embert s lelket szerető szellemét kivánom magamnak, hogy szivem is melegebb legyen tőle s a lelkem is jobban győzze azt a munkát, mely ki nem fárad s ujra kikezdi a nehézségeket s hogy kitartásom is legyen, mikor nem megy minden a kedvem szerint.

Ilyen ujévi ajándékra szükségünk van mindnyájunknak, de főleg azoknak, kik hamar kifáradnak s kedvüket vesztve azt mondogatják: hiábavaló minden, minden; úgy sem megyünk vele semmire!

Ezeknek okulására szeretném elmondani, hogy mennyire máskép gondolkozott egy leány, aki elkeseredésében elhagyta iszákos édes atyját s otthonát, de aki azután magába szállott és Istentől felvilágositást nyerve az iránt, hogy neki voltaképen ott édesatyja mellett volna a helye, még pedig úgy, hogy mentő-, óvó- s őrzőanyala legyen atyjának, elhatározta, hogy visszatér s iparkodik segiteni atyján. Vissza is ment s magára vállalta édesatyja s háztartásának gondját; beállt a munkába s főzött, mosott, foltozott, takaritott s a mellett minden módon iparkodott atyja lelkét megmenteni s őt nemtelen s alacsony szenvedélyéből, az iszákosságból kiemelni.

Természetesen e leány útjába is állt az okoskodás s azt mondta neki a felsővégi szomszédasszony s az alsóvégi komaasszony, hogy hát szép, szép dolog ez, amit itt tenni készül, de hát mi lesz majd akkor, ha édesatyja, amilyen durva és goromba, semmivel sem lesz megelégedve s ha mindenben csak gáncsot vet és tesz s hegyibe talán még néha el is páholja?

A leány erre azt mondta: „Mindegy, akkor is megpróbálom s még jobban iparkodom" s mikor ezt mondta, úgy tetszett, mintha mélyebb érzésü s bizóbb tekintet villant volna ki szemeiből. De a nénék nem hagyták abba s a nénék ujra neki láttak a kételkedésnek: de ha — folytatták — megint durva s goromba lesz s ha tán el is kergeti otthonról, nem fog-e az ilyen fiatal leányzó türelme elszakadni s maga is nem kivánkozik-e el majd boldogabb tájakra?

„Ha ilyen lenne atyám, akkor még jobban s többet fogok imádkozni" — volt erre megint a fölséges válasz. „S mi lesz — folytatják a bölcseség sótartójának anyámasszonyai — ha édesatyja nemcsak megveri, hanem meg is gyülöli, úgy hogy nem fogadja majd szitok s átok nélkül egyetlenegy szavát sem?"

„Akkor meg — felelte a leány — még jobban akarom szeretni s szeretetemet vele, ahogy csak tudom s birom, melegebben megéreztetni."

Hála Istennek, hogy e leány hajthatatlan s bizó lelke győzött s hogy hite s szeretete csodát müvelt, amennyiben édesatyja tényleg sok vergődés és bukdácsolás után mégis csak az erény s a becsület utjára tért. Imája, szeretete s türelme megmentette édesatyjának lelkét. Tevékeny s türelmes szeretete győzött.

Ez az a hamisitatlan isteni ajándék, melyet karácsonyi s ujévi ajándékúl kivánunk magunknak: mikor magunknak kivánjuk, akkor azt is tudjuk s annak is örülünk, hogy ebből mások is, még pedig sokan kapnak. Mindazok kapnak, kik velünk kapcsolatban állanak. S ami még csodálatosabb, az az a körülmény, hogy jóllehet sokan kapnak belőle, azért mi nem vesztünk, sőt ellenkezőleg gyarapodunk s növekedünk szellemben.

Hál' Istennek, hogy vannak ilyen isteni ajándéku lelkek köztünk, kik szeretetükkel s türelmükkel győznek s kik e réven az élet legnagyobb műveit állitják a világba. Mert hiába legáldásosabb munka s a legszebb mű, mégis csak mások lelkét menteni s üdvösségük nagy művében nekik szolgálatukra lenni. Kérdezzük magunkat, van-e már ily művünk s indulunk-e már ily irányban? Ez legyen a mi ujévi lelkiismereti vizsgálatunknak szeretetszövetségi kérdése s az arra megadandó felelet nyomában állitsuk azután szemeink elé a mi ujévi szeretetszövetségi feladatunkat, azt, hogy úgy akarunk élni, hogy másoknak tényleg lelki hasznára legyünk. Legyen e krisztusi szóból krisztusi tett; szeressünk ugy, hogy másokért dolgozni s értük valamit eltürni s elviselni is tudjunk.

1913. január hó 1-én.

Kohárik Gyula

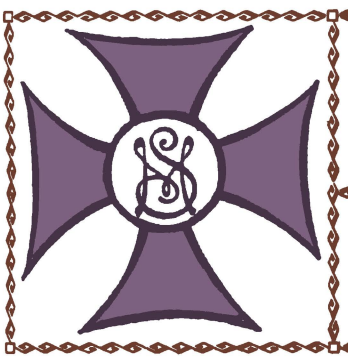

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, a kik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek a mint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. a kik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni a Nővédelmi hivatalban lehet: IV., Ferenciek-tere 7.)

Az új év elején, mikor ismét időt s lelket s kegyelmet kinál föl nekünk az Úr, jó lesz átértenünk és átéreznünk, hogy az Isten ezáltal egyszersmind hivatást ad s hí az új év folyamába s azért terel ki minket az élet útjaira, hogy tegyünk, buzgólkodjunk és szeressünk!

Fogjuk meg ezt a nagy gondolatot, kedves Szeretetszövetségeseim s érleltessük mély meggyőződéssé magunkban, hogy az Isten nekünk tényleg hivatást adott s hogy ómaga az, aki hív minket s egyszer majd számon is kéri tőlünk azt, hogy mentünk-e oda, ahová küldött s megtettük-e azt, amire hivott?

Hisztek-e ti mindnyájan a szeretet s a buzgólkodás isteni hivatásában? hiszitek-e, hogy az Isten ezt a hivatást adta nektek s teljesitését várja tőletek? Némelyik közületek tán nincs meggyőződve, hogy maga Isten hivja őt arra, hogy szeressen, buzgólkodjék és tegyen. De hát adjon akkor számot magának arról, hogy minek adott neki Isten tehetséget és erőt, minek világositotta őt fel evangeliumával s kegyelmével, minek adott neki hitet, minek szivet és könyörületet, minek szeretetet és részvétet? S miért vonzza-huzza s minek nógatja és készteti, hogy szóval is, tettel is álljon ki, álljon ki Jézusért s a lelkekért, lobogtassa feléje hitének mécsesét s lépjen ki eléjük a jóság s a jóakarás indulataival! Miért teszi ezt, minek ismétli ezt meg az Úr! S minek nyitja meg szemeinket s engedi látni sok lélek sötétségét s miért ihleti meg szivünket s hangolja részvétre felebarátaink baján?

Ime, így hív az Isten, így adja meg a buzgalom s a szeretet hivatását, így küld ki az élet utjaira. Szent Pállal is így tett. Mikor az apostol u. i. Kis-Ázsiában, Troas városában időzött, jelenése volt s látott egy macedoniai öltözetű embert, aki azt mondta neki: „Pál, jöjj hozzánk és segíts rajtunk". Az apostol rögtön megértette, hogy útra kell kelnie, a tengeren kell áthajóznia, Macedoniába kell sietnie, hogy segítsen, azaz, hogy az evangelium világosságát derítse rájuk s az ujjászületés szentlelkét adja meg nekik. Ez bizonyára hivatás volt. Nos és nekünk nincsenek-e ily jelenéseink? Ha a világ sorsán elgondolkodunk s embertársaink küz-

delmeit, szenvedéseit s lelki üdvük veszélyeit szivünkbe vessük, ugyan hány ily könyörgő, a jobbat váró és segélyt kérő macedón forma emberen akad meg a szemünk? Az mind, ha nem is beszél, mégis azt látszik mondani: Testvér, látod, hogy a lelkem sötét s a világ keserve kioltotta szivemben a szeretetet, de úgy-e, te ismered Krisztust és bevetted az ő Szentlelkét, mondd csak, nincs-e neked is közöd hozzám s nem érzed-e te, hogy itt kellene valamit tenned? Neked, neked kellene tenned; nem annak a másiknak, nem annak a szentnek, annak az irgalmas nővérnek, annak a fölszentelt papnak, de neked, neked! Hiszen te is ismered s szereted Krisztust s te is kaptad azt a parancsot, hogy szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!

Nem térek ki a pogányokra, kik még ezer millió lélekszámban nem ismerik Krisztust s a hitterjesztés nagy műveire utalnak, melyet föl kell karolnunk imánkkal s alamizsnánkkal; de rámutatok a köztünk sötétlő hitetlenségre s kishitüségre, a sok lelki s gazdasági hajótörésre; ime a testi-lelki nyomornak hány macedón-alakja lép elénk s mind azt kiáltja: testvér, jöjj át hozzánk és segits! Ne keressük messze apostoli hivatásunk terét, hiszen lépten-nyomon nyilik ez a tér; lépten-nyomon beleakadunk valakibe, aki, ha nem is mondja, de ránk szorul, sőt talán akkor szorul ránk jobban, amikor a segitséget elfogadni sem akarja. Ilyen apostoli tér a család, a házi lakók, a szomszédok, az ismerősök, a betegek, a szegények, a szomorúak, v. i. inkább minden ember, akinek valami jót tehetek Krisztus szerint s akinek több, jobb lelket, hitet s szeretetet adhatok. Fáradt, eltikkadt embereket mindenütt gyámolithatunk; elsötétült lelkeket mindenfelé támogathatunk s annak megtapasztalására segithetünk, hogy aki valamikor azt mondta, hogy jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradoztok s terhelve vagytok s én megenyhitlek titeket, az most is gondoskodik s küld oly hitü s szeretetü embereket, akik helyette enyhitsenek s segitsenek!

Ime testvérem, a mi nagy hivatásunk; higyjünk hát benne! Szitsuk fel magunkban e nagy hivatást s örüljünk neki s köszönjük meg az Úrnak, hogy ezt adja nekünk. Cseppet se kételkedjünk benne s ne kérdezzük, hogy ugyan hogyan is jutunk hát mi az ilyen hivatáshoz; mert erre azt felelem: hát nem vagy te Isten gyermeke, nem vagy-e Krisztus testvére? S ha az vagy, akkor meg is érted az Urat, aki szereti a lelkeket s megérted azt, hogy Krisztus testvériségét azon ismerni meg, hogy egymást is szeretjük, de hogy főleg azokat szeretjük, kik nyomorékabb testvéreink.

Krisztus szeretett minket, s azért hivott magához. Tegyünk mi is igy; szeressünk, s hivjunk sokakat, minél többeket Krisztushoz. „Láttam az ő utait és meggyógyitottam őt és visszahoztam őt és vigasztalást adtam neki s kesergő övéinek." (Iz. 57, 18.)

1913. Február.

Kohárik Gyula

Stephaneum nyomda r. t.

II. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** III. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. a kik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni a Nővédelmi hivatalban lehet: IV., Ferenciek-tere 7.)

Megjelenik minden hó 1-én. *Szerkeszti Ghitay Margit.*

Mily közel állhatnak, szinte érintkezhetnek azok, kik különben érzületre nézve végtelen messze állanak egymástól! Nem lehet ennek öntudatára sehol sem jutni úgy, mint az Úr Jézus kínszenvedésében; ott Krisztus mellett áll a hóhér s a csőcselék, de mily távol állnak ezek fölfogásban s érzületben egymástól! Azok is, Krisztus is nézik a keresztet; de mit látnak azok benne s mit néz ki az imádandó Úr magának s mindnyájunknak belőle!

Én is a nézők között vagyok. Az élet engem is kereszt elé állít s én is a keresztet csőcselék módjára vagy pedig Krisztus szemével nézhetem, már most rám nézve nem lehet kérdés tárgya, hogy kinek a lelkén át nézzem azt, hanem elszántan az Úrhoz állok s mondom: „Uram, lelket, hitet, szeretetet tőled kaptam, hát természetesen a szemedet is kérem. Úgy akarok nézni, ahogy te nézesz s azt akarom látni amit te látsz. Tudom, hogy az igazi meglátást te hoztad nekem s a keresztet és kint is te állítottad be számomra a helyes megvilágításba. Uram, hát add, hogy lássak!"

A világias ember csak szomorkodva, sőt sokszor rémülve nézi a keresztet; neki az csak bajt s kint jelent. De az Úr Jézus a keresztben megváltást és áldást, üdvöt s boldogságot is látott; látta az Isten megengesztelt arcát, s látta a kereszt által megváltott lelkek ujjongó örömét! Szent István első vértanuról is azt mondja a szentirás, hogy a kőzáporban, mely az ő halála volt, nyitva látta a mennyországot s elragadva szemlélte az Isten dicsőségét. A vértanuk a máglyán Isten arcát látták a lángokban, mialatt a hóhérok csak a rőzsekötegeket igazították vasvillákkal, hogy a szél keresztülfújjon és a lángot szítsa.

Tehát mit is látott Krisztus a keresztben? Ő abban kegyelmet, megváltást és üdvöt látott; úgy nézett a keresztre, mint a tengernyi nagy áldás forrására s úgy szorította azt magához, mint aki általa s benne a legnagyobb jót adja s hozza a világnak. Ime az első felelet arra a kérdésre, hogy hogyan nézzem én a keresztet s mit nézzek ki magam számára belőle: nézzem úgy mint sok-sok kegyelem forrását, nézzem mint nagy jót, nézzem mint kemény, keserű kérget,

mely alatt édes, erős mag, élet és kegyelem rejlik. Az Úr Jézus példája erre buzdít engem. Hagyjam hát megnyitni szemeimet s szívjam lelkembe ez új világosságot, melyben biztosan látom, hogy a kereszt s a szenvedés nemcsak rossz, ahogy azt a világ s az érzéki lélek kiáltja, hanem, hogy az jó is. De azt a jót nekem élesen szemügyre kell vennem s ki kell emelnem s a lelkemet elárasztó érzéki benyomások elé kell tartanom s ítéletemet hozzá szabnom s szerinte igazodnom.

Ez legyen a mi egyik bőjti gyakorlatunk, hogy bennünk a rosszra, a bajra, a szenvedésre ne csak az érzéki ember reagáljon, hanem a hit embere is s ha az az első ember azt kiáltja, hogy a kereszt rossz és átok, a hit s istenszeretet emelje ki azt, ami áldás és kegyelem van benne.

Másodszor meg kell fontolnom azt, hogy Krisztus Urunk szenvedő lelkében a kereszt lelki meglátásának megfelelő meleg érzések is jártak s nekünk ezeket is el kell sajátítanunk. Nem elég valamit meglátnunk, hanem a jó meglátásának megfelelő érzésekkel is át kell azt fognunk. Már most Jézus érzése a kínszenvedésben az volt, hogy Ő szeretetből szenvedett; szenvedett, mert szeretett; szenvedett, mert szenvedése által jót, töménytelen jót adhatott s örült neki, hogy adhatja s törte magát, hogy megadja.

Ez a szenvedés nem volt tehát csak kín és gyötrődés, nem volt csak passziv elgyötört lelkület, hanem aktív, készséges, lelkes érzület is volt. Már amennyire ilyesmiről kínok, bajok, gyötrelmek közt szó lehet! De szent igaz, más nekem az a szenvedő Krisztus s kimondhatatlanul édessé s ellenállhatatlanná lesz hódító szenvedésében, ha öntudatomra hozom, hogy őt a szeretet ösztönözte, az bátorította, az hevítette, mindabban amit magára vett. Hogyan nézem én akkor azt a töviskoszorús homlokot, mely mögött a reám való emlékezés honolt, s hogyan találkozik tekintetem tekintetével, aki könnyes szemmel is engem keresett s mily beszédes nekem az a néma ajk, mely félig nyitva és úgy tett mintha nevemen szólítgatott volna.

S ennek az érzületnek utánzása lesz az én második bőjti gyakorlatom. Én ugyanis föl akarom kelteni a szeretetet szenvedéseimben s kellemetlenségeimben s azt akarom hajtogatni szeretettel, hogy „érted, érted Uram Jézusom!" Nem ismerek majd rá magamra s lelkületemre, ha ezt a gyakorlatot komolyan veszem s ha a szeretet aktusáig emelkedem föl megpróbáltatásaimban. Nagyon kérlek kedves testvérem, próbáld meg, hogy magad megtapasztaljad a krisztusi lelkületnek fönségét s hogy a tapasztalatod révén ne én, aki ezt irom, hanem te magad aki ezt megtapasztalod, tégy tanuságot, hogy a szenvedés is a lélektől függ s hogy boldog ember, akinek az Úristen a kereszthez krisztusi érzést is adott.

1913. március.

Prohászka Ottokár

II. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** IV. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban IV., Ferenciek-tere 7.)

Szerkeszti: P. O.

Megjelenik minden hó 1-én.

A husvét jelszava az új életre való föltámadás s mélyen átérezzük szent Pálnak buzdítását: „Valamint Krisztus feltámadott halottaiból az Atya dicsősége által, úgy mi is az élet ujságában járjunk." (Rom. 6, 4.) Ezt az új életet röviden, de szárazon úgy jellemezhetném, hogy Istennek akarunk élni, vagyis az Ő szolgálatában, az Ő akarata szerint tehetségeinket, erőinket érvényesíteni, hogy ki akarunk tartani mellette az élet változó hangulataiban s küzdelmeiben s hogy jó, hűséges cselédjeinek akarunk bizonyulni, kik nemcsak szemre s szinre, hanem szívből s kötelességtudásból teljesítik Uruk akaratát.

S jóllehet az igy ecsetelt élet bizonyára nagy és szent dolog, mégis azt mondom, hogy aki ily fogalmakkal s ily keretezéssel mutatja be, az bizony csakúgy szárazon szól róla s nem hozza öntudatunkra, hogy mennyi meleg és mily hevülés, mennyi temperamentum s mennyi érzés rejlik ebben az új, ebben az isteni életben; az nem érezteti meg velünk azt, hogy mily édes és erős tartalom tölti ki azt a lelket, mely Istennek él s hogy mily megtapasztalásokban, vigaszokban s mily vonzalmakban s buzdulásokban van részünk akkor, ha „igazán az élet ujságában járunk." Nem is azt kell mondani arról a husvéti új életről, hogy az annyit tesz, mint Istennek élni, hanem inkább azt, hogy az ilyen életben Isten él mibennünk.

Ah, ez mást, azaz utolérhetetlenül többet mond s a lelkünk elevenjére tapint rá, mikor nem azt állítja elénk, hogy mi élünk Istennek, hanem inkább azt, hogy maga Isten él bennünk. Igen, Isten él bennem, ha összes tehetségeimet Ő indítja, figyelmemet Ő érdekli s erőimet s energiáimat Ő ösztönzi lendületes tevékenységre. Hogy ezt kellőleg öntudatunkra hozzam, tekintsük meg Isten életét először értelmünkben.

Isten akkor él értelmi világomban, ha reá való gondolatom élénk énbennem, ha emléke s neve nemcsak fogalom, hanem a lelket áthevítő s átjáró jelenlét; ha képe úgy ragyog bennem, mint a nap s bevilágítja lelkem öntudatát; ha folyton velem van s elkisér mindenhová s öntudatomban pihen akkor is, mikor nem gondolok rá. Úgy vagyok vele, mint a napvilággal, melyben élek, mozgok, vagyok, akár gondolok rá, akár nem s bármit látok s bármit teszek, azt a napvilágban látom s végzem el. Így kisér, így világít, így jár velem az én Istenem s így élek én belőle s általa eltelik lelkem vele!

Az értelemről áttérek az akaratra. Akaratomban akkor él az Isten, ha lelkem érzései, indulatai s vágyai vele telvék, ha feléje fordulnak s köréje fonódnak ösztönösen is, de főleg, ha azokat azután

önmagam öntudatosan szítom s nevelem naggyá. Nem élet az, ahol alig mozdul, alig moccan valami, ahol kiindulás, cselekvés s kilendülés nincs s ahol ehelyett csak ölbe tett kezekkel, jégre tett érzésekkel várnak, állnak, alusznak. Lesz-e ott isteni élet, ahol a lelki restség csigavére megalszik, ahol az érzések, akarások béka-temperamentumban helyezkedtek el, ahol az illetések s érintkezések hüvösek, hidegek, hüllőérintések? Nem, ebből nem kérek. Isten ellenkezőleg akkor él majd akaratomban, ha Ő jár bennem s megérzem fölségét s tiszteletre, hódolatra, a nagyság csodálatára, imádásra, dicséretre s áldásra indul ki lelkem. Akkor él bennem, ha tetszik nekem s elragadtatásban függ rajta szemem s azt hajtogatom: Ó be jó, hogy erős vagy s győzni tudsz s bár nem értlek s nem értem utaidat, mégis tudom, hogy mindeneken át s minden ellenkezés dacára tied az ország s a dicsőség. Áldlak Uram! Lelkem oly mélység, melyből folyton fel-felvetődnek a dicséret s dicsőítés hullámgyűrűi. Dicsérlek s köszönöm, hogy oly tökéletes s gazdag vagy s úgy tudsz adni s ki nem fogysz soha. Örömöm telik alkotásaidon, teremtéseden, ajándékaidon, kegyelmeiden, művészeteden s műveiden. Örömöm telik, hogy hozzád tartozom s hogy vonzol engem, te a nap, a porszemet. De a vonzás bennem a hozzádtartozás győzelmes öntudatában hűséggé s örömmé válik. Hiszen a porszem is ragyog — mintha örülne — a napsugárban; én is. Dicsőségedre akarok válni s szeretném, ha mindnyájan dicsérnének s dicsőítenének téged. Vannak azután forró kívánságaim s buzdulásaim is. Azt kívánom, hogy az emberek mind Istenben s Istenért éljenek, minél közelebb álljanak hozzá s hogy Ő legyen az Úr, Ő Uruk, boldogságuk s Üdvözítőjük. E gondolatnál azután észreveszem, hogy én is, ha csak szerény s kicsiny, de mégis erő vagyok, hogy tudok s birok valamit én is s azért aztán fölbuzdulok s akarok tenni valamit Istenért; buzgó akarok lenni, a bűnt csökkenteni, a jót előmozdítani akarom. Befolyásolni akarom az embereket s művelésükben türelmes, kitartó s kiváró akarok lenni. Ime, ily indulatokkal indulok, ily vágyakkal vágyódom, ily kilendülésekkel emelkedem, ily erőlködésekkel zaklatom fel lelkem tehetségeit. Teszek, akarok, lelkesülök, mozgok; öntudatom tele van mozgalommal. Fölébresztem lomha érzéketlenségemet, megcsipkedem restségemet, teszek, érzek, hódolok, bizom, vágyódom, örülök, remélek, merek s próbálgatok mozgatni, fölvilágosítani, hangolni, melegíteni másokat is. Szóval megtapasztalom, hogy Isten él bennem! Ezzel az öntudattal tudok azután igazságos s igaz, bátor és egyenes; tudok mértékletes, okos, őszinte, nagylelkű, elnéző, engedelmes, alázatos, tiszta, hű, megbizható, kötelességtudó, szorgalmas, munkás, takarékos, igénytelen, egyszerű, méltányos lenni. Ez fakad belőlem a világba. A forrás vizet, a szív vért lüktet; a lélek pedig, melyben Isten él, öntudatos jóságot, lelkiséget, szeretetet állít a világba.

Ez az „élet ujsága", a lelki tavasz, a friss, Istenből fakadó lelkiség s ezt a husvéti életet kell magamba fölszítanom s folyamatba hoznom! Élnem kell!

1913. április.

Kohlrusch Gyula

II. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** V. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban IV., Ferenciek-tere 7.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó 1-én.

Itt a május, a virágzó s örvendező élet hónapja, melyet oly jól megértünk s oly melegen élvezünk, miután ezer színnel s fénnyel, bimbónyilással s virágfakadással azt hirdeti, hogy az életnek virágzónak s a léleknek nyiladozónak kell lennie, hirdeti és sürgeti, hogy azért élet az élet, hogy éljen.

S ezt hirdeti az Úr Jézus is, hogy az élet éljen, hogy ne hervadjon, hogy ne zárja azt sírkő, se koporsó. S én is a Szentlélek nagy kegyelmének, mondjuk, májusi kegyelmének veszem, ha megérzem, hogy hitem, reményem, szeretetem s vallásosságom éled, hogy lelkem érző elevenség s élő valóság. Májusi kegyelem az nekem, ha érzem, hogy van élő Istenem, Isten, aki él bennem. Aki élőbb s elevenebb, mint én magam s akinek élete lüktet s fakad bennem. Mily jótétemény az élő Isten, az élő Krisztus, az élő hit, az élő szeretet... Ime ez a lélek májusa.

Lelki világom e lüktető s fakadó májusában alakul ki bennem a szebb, az isteni élet. Ilyennek nézem azt a megnyugodott lelkületet, mely nem ingadoz többé a jó és rossz között, hanem a jóban, a jóságban állapodott meg, — ilyennek azt a nemes, tisztult öntudatot, mely nem tétováz fény és sötétség között, hanem a fényben él, — úgyszintén azt a biztonságot, mellyel az erény útján haladunk küzdelmek, veszteségek s fáradalmak dacára s nem kételkedünk abban, hogy jó úton járunk-e. Az ilyen lélekben már a napvilág, az élet s a szépség győzött s örülhet neki. Örülhet, hogy az Isten él benne, örülhet kegyelme napsugarának s szeretete melegének! Akiben ez nincs, az még nem él igazán. De ne panaszkodjék, hanem forduljon a nap felé, térjen világosságába, álljon bele sugárzatába, a melegbe, a szeretetbe. Ha beleállt, megérzi; hiszen nem lehet szeretetet, meleget, életet meg nem érezni.

Május van továbbá az által is bennem, hogy az imádás s a hála lendületében mint a pacsirta a nap felé, úgy én Isten felé emelkedem s énekelek neki s énekelek róla! Ezzel az Istennel telített szivem-

mel akarok az emberek felé is közeledni, őket megfelelő érzésekkel szeretni, hogy ne szeressek senkit alacsonyan, önzően, hanem nemesen s kegyeletesen s hogy ne legyen lelkembe belekeverve a semmiség, az elmulás melankóliája. Nem való a májusba az őszi eső s a rothadó lomb szaga. A májusi lelkeken a bizó szeretet, a győzni akaró élet érzik meg.

Ime, ez az élő Isten élete énbennem. Ez az eleven Isten azután tesz, dolgozik, intézkedik s rendezkedik bennem, hiszen azért élő Isten. Hallom szavát, hogy így s ne úgy, hogy ezt s ne azt, hogy eddig s ne tovább; érzem kezét, amellyel fog s emel; érzem, hogy velem jár s kisér s azért nem félek, akár bölcsők, akár koporsók közt járok. Megérzem éltető leheletét s áldom érte, hogy annyi erő s szépség van benne. Kívánom, hogy bár sokan, bár mindnyájan éreznék meg s élnék át azt az élő Istent. Sőt bevallom, hogy szinte kínom, ha látom, hogy annyian vannak, férfiak és nők, kik nélküle járnak, s kik májust keresnek ugyan lelküknek, de azt nem az örök, az isteni élet gyökeréből fakasztják, hanem fölületes szórakozások s mulatozásokban remélik föltalálni, kik üvegházakban keresik az erdőt s a hegységek átlátszó levegőjét, kik művirágokat dugdosnak cserépbe s azokat serényen öntözgetik, kik folyton virágzó mezők felé tartanak, de mindig pusztaságba s az élet éjszaki hegyoldalai alá kerülnek. Valami végzetes félreértésben leledzenek; jót akarnak, rokonszenveznek a májussal; szomjaznak életet, de rossz helyen keresik. Az ott nincs. Kár értük; sajnáljuk őket, de ha igazán segíteni akarunk rajtuk, tegyük azt ne sok szóval s utasítással, hanem fejlesszük ki magunkban az isteni életet, hogy meglássák rajtunk azt, amit hiába s értelem nélkül sokszor hallottak tőlünk.

Azért hát csak rajta, csak minél többet az élő Istenből, az élő Krisztusból, az élő hitből s szeretetből! Ne érjük be azzal, hogy kegyelem állapotában legyünk, hanem emelkedjünk fel a természetfölötti életnek érzelmekben, érzésekben, indulatokban való öntudatos megtapasztalásáig. Ha a lélek él, akkor életének virágzó, fakadó, erős, örvendező öntudatban kell megnyilatkoznia. Ha a Szentlélek él és jár bennünk, méltán mondhatjuk az Énekek-énekének menyasszonyával: „Járd át kertemet — azaz lelkemet — terjedjenek annak füszerei", azaz érezzem meg kegyelmeidet erős, erényes érzésekben, éledjen fel bennem az isteni élet, mely megifjítja a világot s végtelen bájt önt a lelkekre — májust. Vigyük be ez érzületet mindenbe, egyszerű teendőinkbe, hűségünk, szeretetünk igénytelen, de értékes gyakorlataiba; örüljünk neki s élvezzük azt.

Prohászka Ottokár

II. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** VI. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT •• ••••••••• SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban IV., Ferenciek-tere 7.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó 1-én.

Az anyaszentegyház semmit sem vár oly epedve és semmit sem kér oly esengve, mint a Szentlelket, az „Ő lelkét". Krisztus elment tőlünk, de a Lelkét igérte nekünk; hát már csak természetes, hogy amennyire szerettük Krisztust s amennyire fájlaltuk, hogy elment tőlünk: éppoly forró vággyal várjuk s kérjük az ő Lelkét s mondjuk: Jöjj el Szentlélek Úr Isten!

De hogy megnyerjük a Szentlelket, le kell tennünk saját lelkünket; új lelket ugyanis csak cserébe lehet kapni. Aki így az Úr elé leteszi saját lelkét, az megkapja Krisztus lelkét.

Mindenekelőtt le kell tennünk a földi érzés lelkét, a világias gondolkozás lelkét, miután az Úr Jézus mondotta, hogy a világ nem veheti az Ő Szentlelkét, nem veheti pedig azért, mert a világnak más lelke van, mely ellentmond Krisztus lelkének. A világ lelke a gyarlóságok, a tökéletlenségek s az élet lapályainak lelke, a gondok s aggodalmak, a bosszuságok s keserűségek lelke, a kisebb-nagyobb bajok s kellemetlenségek, a sok hazugság s valótlanság, a tettetés és a látszatok lelke. Tele vagyunk önzéssel és szeretetlenséggel, de főleg hazugsággal és tettetéssel. S ezt úgy értem, hogy kevés a szolid, igaz jóság még az „erényes" cselekedetekben is és sok a látszat s az illuzió a világ folyásában. Kis emberek nyomják le a nagy érdekeket saját maguk törpeségével s mindenbe belecsempészik a maguk önző, szűkkeblű, hiú s bosszúálló tekinteteit. A világ tele van személyes érdekekkel. Hiúság vezérel sokszor nagy embereket is. Egyéni s családi érdekek és sértett hiúság uralkodnak a közügyekben, az országos ügyekben, a pártokban s a politikai bonyodalmakban is. Ha az ember belátna úgy a szivek fenekéig s a világ folyásának mélyeibe, mennyi hiúságon, valótlanságon, látszaton, hazugságon akadna meg a szeme. Mennyi nagyság töpörödnék össze, csunya laposságggá, hány nagy ember változnék el csúf törpévé, hány szép arc zsugorodnék össze ráncos pofává, az „erények" gyöngyei sokszor üres dióknak bizonyulnának, a sok szép szó hazugsággá s a bájos mosoly a hamisság átlátszó fátyolává

foszlanék! Ime a rossz értelemben vett „világnak" a lelke. Természetes, hogy „a világ", ez a világ nem veheti a Szentlelket.

A hazugsággal, a látszattal, az ürességgel s valótlansággal szemben ugyanis a Szentlélek az „igazság lelke", tehát a valóság, az igaz tartalomnak, a szolidságnak lelke. Nem hazudik sem szóval, sem tettetéssel, sem látszattal. Nem hazudik sem másnak, sem magának. Nem kíván látszani, hanem akar lenni. A jóság, neki valóság; a jó, nemes szándék benne igazság; az Ő ereje s értéke az, ami van. Ő azt a jót állítja a világba, amely az Isten szemei előtt is van; Ő azt az erényt gyakorolja, mely alá nem a látszat, hanem az Isten írja, hogy ez való érték s nem hamisítvány!

Istenem, mennyire szükséges, hogy jól bevilágítsunk szándékaink, indítóokaink, érzelmeink s indulataink világába s hogy gondunk legyen erényes, jó cselekedetünk való értékére! Sok-sok az emberben a látszat s a hamisság; mindenbe beleférkőzik a rendetlen önszeretet, a büszkeség, a szeretetlenség s a hiúság szelleme. A szeretet gyakorlataiban is akárhányszor tekintetünk először is saját kitünőségünkre, saját becsületünkre vetődik; aggódunk, hogy megbecsültek-e eléggé, hogy nem esett-e valamiképen árny egyéniségünkre s prestizsünkre? Hozzájárul, hogy az ilyen sok nemtelen tekintetnek is erényes alapot tudunk vetni.

Mi lesz mindebből, ha az Isten világossága világít majd bele a lélek oduiba?! Hogy foszlik majd szét ez a sok agyrém és látszat! S viszont, mily fölséges érték s mily világfölényes, lelki valóság az, amit a Szentlélek teremt, mikor szerinte gondolkozunk, akarunk, dolgozunk s áldozunk!

Tudom, hogy mindezek után maga a Szentlélek ösztönöz arra, hogy szabaduljunk a látszatból s hiúságból s hogy szeressük az igazságot s a lelki valóságot. S erészben azt ajánlom, hogy figyeljünk szándékaink tisztaságára s hogy gyakoroljunk a naponkinti lelkiismeretvizsgálat alkalmából ellenőrzést mindaziránt, ami indít s lelkesít, ami vonz és taszít minket. Figyeljük meg magunkat jól, hogy mennyiben indulunk ki valaminek elintézésére önzésből vagy hiúságból, vagy sértett öntudatból, vagy bosszúságból s javítsuk ki mindannyiszor őszinte buzgósággal s jókedvvel a kisiklásokat. Gyakoroljuk magunkat szándékunk ez igaz megítélésében s tisztázásában most, különösen szeptemberig, amikor megint beköszöntök levelemmel a Szeretet-Szövetség tagjaihoz s kérdem: szerettek-e igazán, akartok-e, éltek-e hazugság nélkül?!

1913. június

Prohászka Ottokár

II. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** VII. szám.

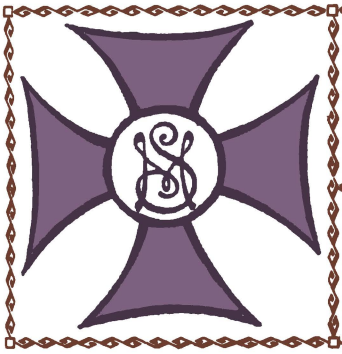

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT •• ••••••••• SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban IV., Ferenciek-tere 7.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó 1-én.

Aratunk ismét. Szántóföldjeinken a hullámzó kalásztenger leapadt fenékig. Tarló e tenger feneke, azért oly tövises és szurós, mert erőszak járt fölötte; éles kaszák suhogtak itt s vágták az életet. De az az élet nem pusztult bele, sőt ellenkezőleg, visszakivánkozik ide. A tarló nem marad tarlónak. A kasza után az ekevas villan meg fölötte s forgatja omló, sötét hantokba a földet az új vetés, az új élet alá. Nincs itt pihenés; tarlóból megint szántóföld lesz, telehintve az új tavasz s az új élet serkenő magvaival.

Igy váltakozik a lelkivilágban is az aratás és szántás; van itt is kalászba érő jótett s van utána tarló is, mikor pihen az ember, de csak azért, hogy megint munkához fogjon s kötelességet teljesitsen, mely a pihent erőt az új s jobb élet biztosítására hivja föl. Mi őszkor is nem hervadni, hanem az új tavasz alá szántani akarunk; a mi őszünk nem hervadás, nem lombhullás, hanem őszi szántás s új élet magvetése.

Azért beköszöntőül ezt a gondolatot ajánlom a szeretetszövetség k. tagjainak figyelmébe, legyen a mi munkánk megint igazi szántásvetés, legyen munka, mely megérdemli ezt a nevet, legyen munka, melyből megélhetünk. Dolgozzunk úgy, hogy munkánk kenyeret is tudna adni, ha rászorulnánk; dolgozzunk úgy a mi szociális műveinkben is, hogy megérezzük, hogy nem mulatunk, nem szórakozunk, hanem dolgozunk. Bezzeg nem kell az arató pároknak, a cséplő gazdának, a csákánnyal s kalapáccsal dolgozó munkásnépnek öntudatára hoznunk, „hogy emberek, hát érzitek-e, hogy dolgoztok". De a mi körünkben erre igenis szükség van, mert nagyon sokan amerikáznak körülünk, azaz immel-ámmal dolgoznak. Ezzel szemben legjobb lesz, ha úgy akarunk dolgozni, mint kik tudjuk, hogy Isten itélőszéke előtt e munkánkról majd számot adunk; nemkülönben ha úgy akarunk dolgozni, hogy az a munkától agyonsanyargatott köznép is elismerje: no ezek nem henyélnek, hanem törik magukat, kiveszik a munkából maguknak valóban részüket. Állitsuk be a két itélőszék, az Isten s a munkásvilág itélőszéke közé, mint két sarok közé a mi életünket, ez az elhelyezkedés kellő komolyságra s elszántságra segit majd.

Be jó volna, ha a szeretetszövetség tagjai mind e komoly magatartást követnék s ha sokszor fölvetnék maguknak a kérdést: munka-e ez, amit végzek? Megélnék-e ebből? Mit adnának s mit adnék magam ezért? Ne

higyje senki, hogy neki azért nem kell dolgoznia, mert vagyona vagy ellátása van. Hisz az a vagyon is munkából való s munkára emlékeztet s protestál az ellen, hogy munkátlan kezek emésszék s pusztítsák. Munka nélkül szégyen élni! Betegekről s szerencsétlen munkaképtelenekről itt természetesen nem szólok.

S nekünk, kik Istent szeretjük, még lelkiismeretesebbeknek kell lennünk e felfogást illetőleg s még buzgóbbaknak a munka teljesítésében! Már csak azért is, mert kimondhatatlan vigaszunk s örömünk van a munkában. Mi ugyanis nem vagyunk csak gépek s igavonók, melyek járnak, míg el nem kopnak; hasonlóképen mi a munkát nem nézzük értelmetlen szükségességnek, sem száraz kötelességnek, hanem azt tartjuk, hogy az a mi Urunknak s Atyánknak szent akarata, annak a fölséges s édes Valakinek akarata, ki velünk van, velünk dolgozik s megsegít. Munkaközben is tehát nemcsak erőt fogyasztunk, hanem szívbeli munkát is végzünk; gondolunk arra az édes Valakire, függünk rajta, szeretjük őt, birjuk s élvezzük őt. Nekünk az élet nemcsak folyamat, nemcsak mechanikai szükségességnek láncolata, hanem viszony, közlekedés, kapcsolat, szófogadás, kedvtelés és kedvtöltés, az Ő kedvének töltése.

Köztem, amikor pontosan s jól végzek valamit s a virág közt, mely szintén szépen fejlik, tehát jól dolgozik, az a különbség, hogy nekem magában a munkában s az erőlködésben azon telik kedvem, hogy Istenben járok, mikor dolgozom. Nekem nemcsak objektiv eljárásom, hanem szubjektiv kielégítésem van. Ugy vagyok, mint a fiú, mikor apja érdekében, apja helyett dolgozik. Esze, szeme, keze a munkán, de az nem akadályozza, hogy apjára gondoljon s kívánságára emlékezzék, hogy szeretettel függjön rajta s örüljön, hogy dolgozhatik érte s ez a meleg bensőség neki már nem munka, hanem élvezet s magában a munkában könnyebbség és vigasz.

Igy érzek és igy teszek én is! Dolgozom keményen s töröm magamat komolyan, de a munkának kézbeli, észbeli és energiabeli része az az életnek csak külső oldala, otthonomnak csak nyers kőfala, szervezetemnek csak nyers szövete; míg ellenben életemnek elevenje, puha s meleg veleje s ugyancsak intim tartalma az lesz, amit hűségből és hitből, szeretetből és tisztességből, szóval eleven lelkemből tudok a munkámba belevinni. Ilyen életem akkor lesz, ha abba a legnagyobb hozzáértéssel s ráképesítéssel végzett munkába, ha abba a rámbizott hivatalba vagy háztartásba, ha abba a bolt-, gyár-, műhely-, iskola-, város-, megye-, országigazgatásba nemcsak magas kulturáju és képesitett embert, hanem Isten felé tájékozódott meleg, hivő lelket állitok. Akkor aztán komolyan is és lelkesen is dolgozom. Az élet tarlójából szántóföldet varázslok s a vetés majd dacára télnek, hónak, megint csak aranyos terméssé érik. Érjük meg azt, ami így érik!

1913. szeptember hó.

Kohárik Gyula

II. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** VIII. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT •• ••••••••• SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban IV., Ferenciek-tere 7.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó 1-én.

Aszántás-vetés nyomában zöldül a termés s a felbuzdulást követi az indulás. Mi is tettre, akcióra buzdultunk, következőleg meg is indulunk a buzgóság útjain s ez elindulás példaképeül, valamint szószólójául a Boldogságos Szent Szüzet akarjuk szemelőtt tartani, aki, miután fogant Szentlélektől, elsiet a hegyi vidékre föl Hebronba, hogy öreg nénjét, Erzsébetet, Zachariás feleségét meglátogassa, s neki, ki már hat hónapja várandós, segítségére és szolgálatára legyen. Érezzük, hogy a Szent Szűz épp úgy ment volna puszta helyre, mint ahogy ment hegyek közé s ment volna aztán pusztán s tengeren túlra is, mert azzal a tudattal indult, hogy kötelessége, tehát Isten hívja, s ha az hív, akkor ő megy s megy oda, ahová hívja.

A kötelességben a Szent Szűz Isten akaratát látta, s a kötelesség útjain járva mindig úgy érezte, hogy Isten nyomaiban jár s hogy Istennel találkozik. Ahol kötelességet fölismert, ott mindig úgy tetszett neki, hogy Isten lép feléje, s bármilyen volt a kötelesség, ha kicsiny, ha nagy, ha megtisztelő, ha megalázó, ez mind csak fátyol volt az ő szemében, finom vagy durva fátyol, de a fátyol mögött tudta, hogy ott rejlik az a szép, fölséges arc, az Isten arca. E tudatban mindig szorosan érezte Istennel való kapcsolatát, s a kötelességek megértésében isteni kinyilatkoztatást látott, mely azt mondta: ezt akarom tőled; tedd ezt úgy, mint aki kedvemben jársz.

Ezzel a fölséges tudattal kell nekünk is az élet útjain járnunk. Fogjuk meg a gondolatot, hogy kötelességeinkben Istennel találkozunk, s ne nézzük, hogy kellemesek-e vagy kellemetlenek, hogy megtisztelők-e vagy igénytelenek, hanem töltse el lelkünket az érzés: ime, ez az Isten gondolata s akarata; ezt akarom hát tenni, még pedig híven és szivesen!

Ebben a megvilágításban valahogy a dolgok fenekére látok s észreveszem, hogy a világ folyásában felsőbb akarat nyilatkozik meg, hogy a dolgoknak s az eseményeknek valami mélyebb értelmük van, s hogy állat és ember közt épp az a különbség, hogy míg az állatnak nem mutatkozik be a dolgok e mélyebb értelme, s a történésnek e titokzatos jelentő-

sége, addig az ember előtt ez mind kitárul s Istennel kapcsolatba hozza őt. Igy lesz az ember élete Isten jelenlétével tele, — így indul az ember útja isteni nyomokon, — s az élet folyásából és viszonyaiból ki-kivillan lépten-nyomon az isteni akarat. Bizony így aztán elváltozik az élet s a világ arculata is; már nem oly kopott, oly fáradt és közönséges, hanem szellemdús és ünnepies. Mintha az egész világ valami symbolikus, hieroglifus jelekkel ékített ünneplőbe öltözködnék s így mutatkoznék be nekem; mintha a dolognak a lelke szólalna meg, megeredne titokzatos nyelve s elmondaná, hogy mi a mélyebb, az isteni értelme mindannak, ami itt körülöttem van s ami belém köt vagy belém vág.

Boldog s mélyjáratú ember az, aki így nézi a világot s aki a köznapi történésből ki tudja emelni az isteni jelentőséget s az isteni akaratot! De ilyen boldog mindenki lehet közülünk, aki a kötelességet mint Isten szent akaratát nézi!

A kötelesség útjain akarok tehát járni én is, akár pusztán, akár szép vidéken vezetnek át s minden egyes kötelességemre úgy akarok ránézni, mint ki Istennel találkozom s az Isten arcát látom meg benne. Ez lesz számomra az élet mélysége és fönségessége; ez lesz a nagy styl, melyben minden életet remekművé lehet formálni, még a legszerényebbet is. Mert hiszen nem azon mulik, hogy vesz-e róla tudomást a világ vagy nem s hogy a világ folyásába irányítólag nyulik-e bele vagy nem; hanem azon mulik, hogy én milyen szellemet és lelket, milyen lendületet és frissességet tudok abba az életbe beleönteni, — azon mulik, hogy én mit látok benne s hogy mit állítok cselekedeteimben a világba, vajjon száraz bogáncsot vagy rózsát és rozmaringot, szóval tavaszi élet- s lélekfakadást? Azon mulik, vajjon csak gép vagyok-e a karok s izmok munkájával, vajjon csak gondolkozó vagyok-e raffinált logikával és dialektikával, vagy pedig „látó" vagyok-e, forrás vagyok-e, melyből „eleven vizek" fakadnak?!

Ez az érzület egyszersmind a legelevenebb s legmunkásabb hit s nyomában a szép és erős életnek áldása s az a béke jár, melyet Isten igért azoknak, kik útjain járnak s belőle élnek. Nem ismerek semmit, ami nagyobb kihatást gyakorolhatna ránk, mint az életnek s a kötelességnek ez egyszerű s ugyanakkor fölséges felfogása, ez egy darabja annak a bölcsességnek, melyet nem kell keresni — hisz belebotlunk — de melyet meg kell tapasztalni az által, hogy öntudatunkra hozzuk s gyakoroljuk.

1913. október hó.

Vikársela Gyula

II. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** IX. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban IV., Ferenciek-tere 7.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelen július és augusztus kivételével minden hó elején.

Egy jeles francia író azt mondta: „il m'arrive parfois entre mes amis absents et présents, vivants ou morts de ne faire aucune différence"; ugyanezt a gondolatot s érzést érlelheti meg bennünk a november hava, mely emlékezetünkbe hozza a túlvilágot s bevezet a szentek közösségébe. — Minél elevenebb bennünk a hit, annál kevésbé teszünk különbséget élők és holtak közt s annál jobban éljük bele magunkat abba a tudatba, hogy ők ott túl voltakép közel vannak hozzánk; hogy ők a mieink, s hogy mi velük egy fölséges és édes közösségben állunk. E közösség folytán mindaz a mienk, ami az övék — mi résztveszünk örömeikben, ahogy résztveszünk a tisztuló lelkek fájdalmában, mi élvezzük a szentek lelki fölségét és birtokoljuk javaikat, — ami érdem gyülemlett fel bennük, az a mi kincsünk is és ami kegyelem áradt rájuk, az leömlik róluk reánk, mint ahogy a hegyi patak árja leomlik sziklárol sziklára és az eső cseppjei leszivárognak levélről levélre. Ami rajtuk szikrázik lélek és szellem, az mint világosság és mint tört napsugár a mi szemünk vigasza és öröme s ami művészetet kifejtett rajtuk az Isten remeklő keze, az mind a mi fényünk s a mi élvezetünk.

De van még egy más közösség köztünk s köztük. Mi mindnyájan nagy és kis szentek s nemszentek csodálatosan vagyunk egybekötve s kölcsönösen segitjük egymást és szolgálunk egymásnak s igy le vagyunk egymásnak kötelezve. Minden ember ugyanis a társadalomban nevelkedik, ahol a legnagyobb szentnek szolgálatára lehet a legkisebb lélek is; mindenféleképen segitheti, szeretheti, imádkozhatik érte. Olyan szerepet játszhatik, mint a sekrestyés kormos viaszégője, mely ott sötétlik a kuckóban, de amellyel gyujtogatják az oltárok tündöklő, illatos gyertyáit. Az Isten oltárán álló, arany- s ezüst-mécseseket, — a szenteket — is ki tudja sokszor mily kormos, szerény viasztekercs-lelkek gyujtották meg! A legfölségesebb szentek ki tudja, mily egyszerű lelkeken épültek, ki tudja, mily találkozásnál vettek szegény emberektől nagy benyomásokat s néha talán az egyszerű édesanya vagy szolgáló cseléd imádkozó lelkéről pattant ki egy-egy szikra, melyből a fiú vagy leány szivében tűzláng lett!

Az örökkévalóságban ez mind nyilvánvalóvá lesz! Ott szemeink elé tárulnak ezek a titkos kapcsolatok; ott meglátjuk, hogyan fonódnak a

lelkek egymásba! Ott édesen megtapasztaljuk majd azt is, hogy hogyan vagyunk lekötelezve egymásnak s mit köszönhetünk egyik a másiknak; belátjuk majd világosan, hogy nincs köztünk senki, aki ne élne valahogyan a másiknak életéből s akire nem áradt volna ki valamiképen másnak szeretete s imája. Ebből a lelki életegységből fakad majd a legbizalmasabb hála és szeretet, s össze fog fűzni minket mint anyaság s atyaság s testvériség! Nincs az a család, melynek tagjai közelebb állnának egymáshoz s kiket intimebb, résztvevőbb boldogság fűzne egybe, mint minket, lélek szerint testvéreket. Ez intim egybetartozás folytán résztveszünk azután egészen természetesen nagy testvéreink dicsőségében, hiszen az a mienk is, közös is s örülünk neki úgy, mintha az a szépség és fölség a saját lelkünkben virágzott volna ki.

Ó csodálatos lelki világ! Minél tökéletesebb az, minél magasabb fokon áll, annál egyebb, annál közösebb. Nem is lehet már egyé, hanem csak a lelkek közösségéé, ahogyan nem egy, hanem sokan dolgoztak rajta. Ezt a mély értelmet jelzi az a nagy, vigasztaló hit, mellyel hiszünk a szentek közösségében, — abban a legmagasabb s legfinomabb életkommunizmusban, mely a legnagyobb szentet is kisebb testvéreihez fűzi s az ő dicsőségében, kegyelmeiben s érdemeiben az Isten gyermekeit valamennyit részesíti.

Ennek a nagy közösségnek mi már most is örvendhetünk s ezen a fölséges egységen már most is buzdúlhatunk és új kiindulást vehetünk éppen szociális tevékenységünkre is! Mert ime a szentség s a jóság, az erény s az érdem valamiképen szociális munka is s részünk van mások erényeiben, ahogyan, sajnos, részünk lehet mások bűneiben. Vannak „idegen bűnök", vagyis mások bűnei, melyek a mieink is, mert valamiképen részt veszünk bennük; no hál' Istennek, hogy vannak „idegen erények" is, vagyis mások erényei, melyekben szintén részünk van jóindulatunk, buzgalmunk, jó példánk, imánk és közreműködésünk által.

Dolgozzunk hát bizalommal és örömmel a jobb világon, a jobb s szentebb emberek világán. Imádkozzunk úgy egész szivvel másokért; imádkozzunk, érdeklődjünk s törődjünk úgy, mint akik önmagukért imádkoznak és fáradnak s buzdítson rá a szentek közössége, az a gondolat, hogy a mások java s javulása, boldogsága s boldogulása végre is a mi kincsünk, a mi vigaszunk s az Istennek, Atyánknak dicsősége, az atyafiaknak is, a testvéreknek is dicsősége leszen. Imádkozzunk az igazság s a jóság térfoglalásáért; ne álljunk útjába, hanem mondjuk: Csak győzzön a jobb, én szivesen dolgozom s áldozok érte. Igy aztán beleillünk a szentek közösségébe; ez a mi falunk, a mi városunk!

1913. november hó.

Kohlrieth Gyula

Szentbenedek nyomda

II. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** X. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban IV., Ferenciek-tere 7.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelen július és augusztus kivételével minden hó elején.

Még valamit a szentek s lelkek közösségéről. — Oly jól esik elgondolni, hogy nem állunk magunkban, hanem hogy sokakra támaszkodunk s velük egy lelki közösséget képezünk. De mikor e nagy hitre reflektálunk, kár volna csak ebben éldelegnünk, hogy e közösség révén mi sok mindenfélét kapunk s nyerünk, hanem bátran fel kell emelkednünk ahhoz a meggyőződéshez, hogy mi e közösségben adni is, tenni is tudunk, hogy tudunk közreműködni másokkal, még a legnagyobbakkal is, hogy tudjuk megtapasztaltatni s megéreztetni másokkal azt, amitől mi jobbak s értékesebbek lettünk, hogy tudjuk részeseivé tenni örömeinknek s juttatni nekik ebből, ami nekünk jól esik; sőt el kell hinnünk azt is, hogy valamint mi támaszkodunk másokra, úgy ahhoz is értünk, hogy viszont mi másoknak támaszai legyünk.

S ugyan mi legyen az, amit én ebben a szent közösségben adni tudjak s amit tőlem a közösség tagjai mint testvértől elvárnak: Válaszúl szolgáljon a kedves, szentéletű kármelitanő, Teréz testvér egyik mondása: „Ha gazdag lennék, el nem viselhetném, hogy valaki éhezzék, hanem adnék neki enni: így teszek a lelki világban testvéreimmel. Mihelyt valami érdemest teszek, tudván azt, hogy sok lélek mily veszedelemben forog s mennyire szorul rá adományomra, mindjárt felajánlom jócselekedetemet üdvükért. Tényleg így még nem volt oly pillanatom, hogy azt mondtam volna: no most magamért dolgozom".

Ezt jó lesz utánoznunk! Rendkivül föléleszti a szeretetet, a buzgalmat s a cselekvési jókedvet is az a gondolat, hogy ezt meg ezt a jót ezért a valakiért, ezt meg azt a jót pedig azért a másikért teszem s ajánlom föl. Ezáltal u. i. beleállítjuk a lelkeket érdeklődésünk s törekvésünk gyújtópontjába s ébren tartjuk a velük való törődést s az irántuk való figyelmet. Ott a gyújtópontban rájuk leheljük szeretetünk hevét s rájuk árasztjuk testvéri szeretetünk sugárzatát: valahogy ostrom alá fogjuk Őket s meghódítjuk sziveiket Isten s a kegyelem számára.

Már most ezt az eljárást sokféle irányban s különféle szándék-

ból követhetjük. Felajánlhatjuk érdemes jócselekedeteinket pl. azért, hogy legyőzzék nehézségeiket, vagy hogy közelebb jussanak Istenhez, vagy hogy a bűnből kiemelkedjenek s a tökéletességben haladjanak, hogy a kisértést legyőzzék s keresztjeiket elviseljék, gyermekeiket, otthonukat jól gondozzák s ami cél és szándék akad efféle már a gyakorlati életben.

Igy aztán mindnyájan adhatunk és sokat is adhatunk másoknak s ez úton válunk be érdemes polgáraivá annak a felséges, lelki közösségnek! Míg az ember esze ugyanis csak azon jár, hogy mit kapjon s mit nyerjen, vagy azon, hogy mit ne veszítsen, addig az önszeretet inspirálja őt s inkább „földi polgártársnak" illik be; de mikor azon van, hogy mit adjon, mikor minél többet adni akar s keresi a módját, hogy adjon, akkor már az égi szeretet jelentkezik benne s a „coelestis urbs" polgárává minősül.

Ne zavarjon meg az a kislelkű letaksálása saját életünknek, hogy ugyan hát mit is adhatnék én s ugyancsak ne becsüljük többre az alamizsnát s az irgalmasság külső cselekedeteit ennél a lelki közreműködésnél. Hiszen adunk mi alamizsnát s kell adnunk, mert sokan szorúlnak rá; de az élet materializmusa érvényesülne lelkünkben, ha a pénzbeli adománynak nagyobb jelentőséget tulajdonítanánk. Hasonlóképen baj volna, ha az alamizsna korlátai szabnának határt szeretetünknek s ha csak annyit érne szeretetünk, ahány fillért vagy koronát tudunk juttatni a szegényeknek. Ezt is különben a szeretet juttassa nekik s ne a hiúság; de a szeretet nem fogja ezzel beérni, hanem sokkal többet fog adni s többször fog adni s a kisebb értékű adományt is a lelki érzések nagy értékeivel egyesítve fogja adni. Igy van aztán rendszer az adományokban, rend az érzésekben s az egészséges s meleg beállitásból az adakozó maga lesz friss, bizó s jókedvű emberré.

Az ilyen megtapasztalja azt is, hogy aki másnak jó, az elsősorban maga magának jó; sőt megtapasztalja azt is, hogy nem is lehetünk jók másnak, ha magunk magunknak nem vagyunk azok. Hiába, másnak is csak az jó igazán, aki szeret; már pedig, aki szeret, annak szive meleg s lelkes, amit természetesen maga érez és élvez elsősorban.

Ki igy szeret mást, az legjobban szereti önmagát is s élvezi a szeretetet, még ha azt mások nem is viszonozzák.

1913. december hó.

Kohárik Gyula

Stephaneum nyomda r. t.

III. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** I. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT •• ••••••••• SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban IV., Ferenciek-tere 7.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik július és augusztus kivételével minden hó elején.

Boldog ujévet kívánok én is a Szeretetszövetség minden tagjának s tudom, hogy az lesz a boldog év, mely egyszersmind új év, új igazában, — új a kegyelemből való életet s a lelkesülést s a munkát véve! — Azt kívánom, hogy érezze meg lelkünk azt, ami mozgathat s ami hevithet minket szüntelenül s kifogyhatatlanul s hogy ez a mozgató s hevítő erő Krisztus legyen. Minden emberben van valami, ami szivét mozgatja, vágyait fölszítja, indulatait indítja, — valami, ami neki kedves s értékes. A léleknek ily feszülő s induló indulatjai nélkül nincs is élet. Minden embernek lesz valami ideálja, ami körül forog s mozog benne minden. Sőt nemcsak a jó embernek, hanem a rossznak is van ideálja s az irás szava mindenkin beigazul, hogy „ahol a szived, ott a kincsed", ott az ideálod s az is természetes, hogy mivel a kincset s az ideált becsüljük s nagyon értékeljük, azért tudunk érte adni is sokat, tudunk érte tűrni, szenvedni s áldozni.

Ez a két körülmény, az t. i., hogy valamit nagyon becsülünk s azért aztán sokat is adunk s áldozunk, minden ideálnál föltalálható; mennyire értékelik pl. a jó emberek az erényt, a tiszta szivet, Krisztust, Istent s mit adnak ezekért s ugyancsak mennyire értékelik mások a pénzt, a világias becsületet, a szerelmet, az alkoholt s mit áldoznak értük! A lusta, a naplopó, a kártyás, az iszákos is mindent odaad az ő „kincséért" s elszenved szégyent, megvetést s szegénységet; őt is mozgatja sötét ideálja!

Azt szeretném már most ujévi kikezdésül s bevezetésül minél élénkebben öntudatomra hozni, hogy először is nekem is van ideálom, mely nem egyéb, mint az én meleg lelki világom, s annak ragyogó napja, az Ur Jézus, — s másodszor, hogy ezt az ideált én becsülöm s szeretem, s óriási értéknek nézem, melyért adni s tenni s türni s dolgozni tudok, tudok s akarok.

Mi valljuk az elsőt, valljuk s örülünk neki, s hálát adunk Istennek, hogy ily ideálok ragyognak szemünkbe s hogy ily „gyöngyeink" s „kincseink" vannak. Ez nagy kegyelem; kegyelem már csak azért is, mert máskép is lehetne! Hányan vannak, kik más ragyogástól vakulnak s kiket más gyöngyök s kincsek vonzanak! S főleg akkor beszélhetünk

nagy kegyelemről, ha ez ideálok szeretetében kitartunk; miután az emberi szív nagyon állhatatlan a nagy „kincsek" szeretetében is s egy darabig lángol valakiért vagy valamiért, később pedig úgy lehül vonzalmában, hogy a régi ideálból s kincsből üres név válik. Ime a kitartó ideálok az igazi ideálok s a legnagyobb kegyelem a jóban való kitartás! Gyuladjanak hát ki ez új évben a régi ideálok s szeressük azokat lankadatlan hévvel.

De akkor az idealizmus másik eleme is kell belénk, az t. i., hogy dolgozzunk s áldozzunk ideáljainkért, s hogy érezzük meg, hogy vonzanak s hogy mi törekszünk is feléjük s dolgozunk értük. Bele kell állítanunk ideáljainkat az életbe, — bele kell kevernünk mozgató, üdítő erejüket a köznapi, száraz hangulatokba, mint kovászt a tésztába, hogy átjárják gondolkozásunkat s érzéseinket s hogy keljen meg s emelkedjék e kovászból a lelkünk.

Erre nézve nagyon ajánlom, hogy beszéljük meg Istennel teljes öntudattal s ha lehet fönhangon, napi imáinkat, föladatainkat s nehézségeinket, — mondjuk el neki, hogy ezt meg azt hogyan akarjuk elvégezni s elintézni, — hogy ebbe a kellemetlen ügybe, abba a nehézségbe mily érzülettel akarunk beleállni, — hogy azt az embert, ezt a keresztet hogyan akarjuk vinni s elviselni. Szóval, mozgassam meg szivemet s állítsam bele az ideál vonzó körébe.

Ha ezt nem teszem, akkor lesz majd hivatalos ideálom; néha napján, mint pl. ünnepnapokon, a lelkigyakorlatokban ki is lendülök majd feléje; de különben gépies lesz életem s reakciókban s vergődések közt folyik s zajlik le. Ily életből nem kérünk. Épp azért bele akarunk nyúlni lelkünk s öntudatunk titkos gépezetébe s rendezkedni s intézkedni akarunk ott. A bágyadtságnak, lanyhaságnak s örömtelenségnek többnyire az az oka, hogy nem zavarjuk föl eléggé lelkünket s hogy nem gyúrjuk bele száraz, szétfolyó gondolatainkba s érzéseinkbe az ideált. Akár csak liszt volna gondolatunk s érzésünk, de liszt kovász nélkül, — liszt, melybe belefúj a szél s szétviszi; az ilyen lisztből kenyér s az ilyen öntudatból szép, kedves lelki világ nem lesz soha. Ellenben izletes lesz életünk s kedvünk lesz a munkához, ha ideáljaink szeretetével járjuk át tevékenységünket s lehetőleg minden cselekedetünket. Igy lesz aztán a mi egyszerű, igénytelen életünkből meleg, szerető, ideális élet s az Úr 1914-dik esztendejéből számunkra a szó igaz értelmében „új év" s „boldog év".

Ilyen boldog újévet kívánok mindnyájunknak!

1914. január hó.

Prohászka Gyula

III. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** II. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban IV., Ferenciek-tere 7.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik július és augusztus kivételével minden hó elején.

Kedves Munkatársak!

Az év első hónapját jókívánatainkkal telítettük; kívántunk sok-sok jót boldog-boldogtalannak. Ideje már, hogy e jókívánatokat tettekké kiváltani segítsük. Ne ijedjünk meg tőle, hanem vegyük komolyba; akarjuk elszántan, akarjuk igazán tetté váltani a jókívánatok ábrándos, képzeletes világát. S ugyan, hogyan lehet ezt akarni, hogyan lehessen a jókívánatoknak testet adni? Megmondom: élesszük nagy, hatalmas vágyakká a lelkünkben meg-megrezzent jókívánatokat; szabadítsuk föl a lelkünkben pihenő jóságot, minket égető s szinte kínzó energiává; fejlesszük, forraljuk föl izzó gőzzé a jóindulatok álló vizeit; olvadjanak a közönséges jóság pihenő havasai, zúgjanak le a völgyekbe, a lapályba vizei. Ha ily hővé, ha ily hatalommá szítjuk föl magunkban a vágyat a bűn letörésére, a jónak megteremtésére s a lelkek segélyezésére, akkor már megkezdtük tettekké kiváltani a jókívánatokat s lelkünk mint teremtő s alkotó hatalom lépett ki magából.

Bízzunk a bennünk megmozdult hatalomban s higyjük el, hogy ami a felhőnek a szélvész, ami a kőszénnek a tűz, ami a gépnek a gőz, az a léleknek a vágyak energiája.

Fogjon e vágyaktól tüzet a lelkünk, tüzet, mely lángjaival körülfolyja s átnyalábolja ezt a dermedt, piszkos, sáros, únott világot, mely lángnyelveivel behatoljon kötelességeink, családi, társadalmi, hivatásbeli viszonyaink s kapcsolataink zeg-zúgaiba s hamvasszon el salakot s szemetet, s tisztítson s világítson bele az álmosság, a hanyagság, a nemtörődés homályába. Váljék a vágyaktól lelkünk éles és mindenen átható széllé, mely ahogyan végigzörgeti az erdőt s azt a millió gallyat, s megmotoz minden bokrot s megszólaltat minden zizegő fűszálat s minden avult szürke kórót: úgy ömöljék ki a lélek a vágyak indulatában az élet erdején, arra a sok girbe-görbe lélekre, arra a sok bemohosodott emberre, arra a sok rokonra, ismerősre, azokra, — kiket Isten útjainkra állított, kik dajkáltak, ápoltak, tanítottak, kik nekünk mint cselédek, kalmárok, postások, kocsisok, mesteremberek, hivatalnokok szolgálatot tettek, kikre tán nem voltunk jó hatással, vagy tán

meg is botránkoztattuk őket, akiknek többet használhattunk volna s nem tettük. Ó, be jó nekem, hogy lelkem a vágyak szélvészével újra átjárhatja a petyhüdt, az elhanyagolt, a rosszúl kezelt világot! Be jó, hogy úgy nekifekhetik a vágyak szele, az ima indulatja városoknak, falvaknak, faluknak, utcáknak, iskoláknak, otthonoknak, templomoknak, sétányoknak, vendéglőknek, színházaknak, s szellőztetni s tisztítani akar, s el akarja törölni azt a rossz benyomást, amit ott tettem s elfújni azt az állott, únott szellemtelenséget, mely tőlem tapadt oda a házhoz, a bútorhoz, a személyhez. Ó, azt mind söpröm-törlöm s ragadom magammal, s tiszta, friss lelkiséget árasztok oda! Vágyaim minden ilyen helyen ütközve föl-fölsikoltnak s ima zúg föl e vágyból, hogy hallgasson meg az Isten, hogy tegye meg, amit tenni elmulasztottam s tegye jóvá, amit rosszúl tettem. Azután ismét új vágyak törnek ki lelkemből, az erő, a friss vállalkozás, a próbálkozás, a jócselekvés tavaszi fuvalmai; ez is éles szél, de biztató tavaszi szél, mely fakadást és virágzást ébreszt; szél, mely nem tér ki senkinek, mely ütközik mindenkibe, s köze van mindenkihez, s belekapaszkodik az ember ruhájába s átjárja és megmotozza lelkét, lelkiismeretét s szellőzteti, frissíti s vérét és életkedvét heviti.

Ó, Uram, mily nagy jó nekem, hogy a lelkem így áradhat és végigzúghat, hogy indulatja mozgató erővé, tűzzé, szeretetté, emberjavítássá, segítséggé, lélekmentéssé, imává s Isten-dicsőítéssé lehet.

Az ily lelkület isteni: a Szentlélek kelti s éleszti; bennünk voltakép Ő hullámzik, Ő feszül, Ő árad ki a vágyódó lélekből! E vágy az Isten dicsérete, e vágy a szívtisztulás és fölbuzdulás egyik csodálatos módja, mely erőt, s a lelkek kezelésére s a jónak gyakorlására művészi hivatottságot ad. Nekem is ezt adja. Én is elmondom szent Gertrúddal: „Ó, bár tehetném, hogy minden embert hozzád vezethetnék, Uram! Itéletnapig mezitláb járnék utánok s két karomon hordanám őket hozzád!"

Ezt a vágyakkal imádkozó, a világra vágyakban kiömlő, a világot vágyakkal megmozgató, akaró lelket adta Isten prófétáinak, apostolainak, szentjeinek. Ezt adja majd nekünk is. Álljunk bele e lélekkel a mi körünkbe, családunkba, hivatásunkba; érezzék meg rajtunk a szentírási szó: „vir desideriorum es", „ez a vágyak embere".

1914. február hó.

Prohászka Ottokár

III. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** III. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban IV., Ferenciek-tere 7.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével.

Elmondom, hogy hogyan képzelem el magamnak a Szociális Misszió-társulat Szeretetszövetségének embernemesítő s lélekmentő munkáját s ezzel kapcsolatban ki fog tünni majd az is, hogy miért van reá szükség. — Az embernemesítés és lélekmentés munkája kezdet óta folyik az anyaszentegyházban s mindenféle intézmény, rend, szerzet, szervezet dolgozik benne. Ezek mind azon iparkodnak, hogy az emberek jobbak legyenek, hogy Istenhez kapcsolódjanak s akik messze vannak Tőle, Hozzá közelebb jussanak. Mindezeknek az intézményeknek sajátos módszerük is van, mellyel a lelkekhez férkőznek, vannak sajátságos műveik s vállalataik; mindegyik közülük kiépíti a maga útját, lefekteti a maga sineit, a maga vágányait s a vágányokra ráállítja a szeretet és áldozatkészség energiáit s erejükben megindít sok-sok buzgó lelket, hogy fussanak, törjenek előre, hódítsanak s mentsenek.

Ha így nézem a világot, úgy tetszik, hogy nemcsak az országokat, városokat, falvakat hálózza be a vasutak s országutak hálózata, hanem hogy a szellemi világban is ki van vetve az intézmények, kolostorok, társulatok, patronázsok, egyletek hálója, hogy mindegyiknek megvan a maga útja, a maga vágánya s aki ez intézményekbe s rendekbe belép, azt elindítják azokon a jól lefektetett vágányokon s az dolgozik és siet és cipel embert — lelket — mint a masina.

De mennyi tér van még vasút és vasút közt, országút és országút közt s mily óriási mezők nyúlnak el ott, melyeket a vasuti hálózat be nem fog. Hasonlóképen így van ez abban a szellemi világban, hány ember áll ott is mindazoknak a nagy intézményeknek s szerzeteknek hatáskörén kívül, hány jár a maga útján, a maga feje szerint, mennyihez nem lehet azokon a jól lefektetett sineken eljutni. Számuk millió és millió! Gondolj u. i. arra, hogy hogyan tagozódik el most az élet; nézz be a nagy városok forgalmába, a közlekedés, kereskedelem, a gyári munka komplikált szervezetébe! Nézd, mint élnek ott az emberek, távol Istentől, templomtól, sok-sok gond, küzdelem, kisértés, csábitás, tömérdek megtévesztő benyomás közt! Hány ezer, százezer és millió jár

oly utakon, melyekre nem fektették rá azokat a régi jó sinpárokat! Azután meg az a millió ember hogyan szalad szét millió felé érdekei szolgálatában s szenvedélyei vonzalmában; itt aztán se sin, se vágány, sőt még taposott ösvény sincs; itt szabály, itt menetrend, itt kalauz sincs, itt az egyesnek az egyes után kell járnia sok leleményességgel, sok szabadsággal, nagy kitartással. Igen, itt járni kell töretlen utakon, nem sinpárokon, hanem az emberek szeszélyes, kanyargós utain — az ő utaikon! Járni kell kitartóan, türelemmel, sok jósággal és figyelemmel; járni kell úgy, hogy ne mondják, hogy meg akarjuk őket téríteni, hanem azt igen, azt nagyon akarjuk, hogy érezzék meg, hogy szeretjük őket. Egy hires angol azt mondta, hogy bűnbe sülyedt s elzüllött emberek megmentésében minden azon fordul, hogy megérezzék, hogy van egy jó ember, aki igazán érdeklődik irántuk s jót akar nekik. Minket is ezen sintelen, vágánytalan, úttalan utakon az a szeretet visz, mely bennünk is a legjobb s legboldogitóbb. Ezt akarjuk szenvedő, elhidegült vagy csalódott és elkeseredett embertársainknak nyujtani, akarjuk lelküket a béke és megnyugvás édes érzetével teliteni. Akarjuk, hogy tüzet fogjon a lelkük, tüzet abból a tüzből, mely bennünk ég.

Ime tehát a mi sajátos útirányunk és eligazodásunk! Egyesek után, sokak után járni, oly utakon, melyeken azoknak a régi vágányoknak semmi nyomuk és járni ez utakon nem feltünő ruhában, de nagy lelki szabadsággal és sok egyéni inspirációval!

Igy jártak az apostolok is; kész utaik, megerősitett vágányaik nem voltak, de a Szentlélek indította őket és szivük vágányok nélkül is eltalált a lelkek, a veszedelemben forgó lelkek utaira. Az imádandó Szentlélek indítson minket is és ne kérjünk tőle sineket és vágányokat, hanem kérjünk nagy szeretetet, szeretetet, melyet megérezzenek azok, kikkel találkozunk s kik nem járnak az Isten útjain, hanem az életnek végtelenbe nyúló mezőin, a lelkek ötletes, önkényes, szeszélyes, beláthatatlan és kiszámithatatlan útirányain.

Istenem, oly kevesen vagyunk, kik itt a régi szeretet lélekmentő küldetésében járunk, hogy elveszünk ez utak mérhetetlenségében.

Legyünk hát többen, legyünk sokan, sokan, kiknek jelszava: nem sineket, vágányokat kérünk elsősorban, hanem kérünk mimdenekelőtt apostoli lelket és szerető szivet, mellyel az embereket visszahozzuk Isten útjaira.

1914. március hó.

Prohászka Gyula

Stephaneum nyomda r. t.

III. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** IV. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT •• ••••••••• SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban IV., Ferenciek-tere 7.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével.

Kedves Munkatársak!

Tavaszi friss lelket — a feltámadt Krisztusnak lelkét add nekünk, Uram — lelket, melyen könnyítettél s mely jobban győzze az életet... ez a mi husvéti imánk. S mikor így imádkozom s győzelmes lelkületet kérek, akkor elém lép az Úr Jézus lelkületének egyik legfölségesebb, husvéti megnyilatkozása, az a jelenet, melyet az evangélium így ad elénk: „És a vacsora véghezmenvén, midőn az ördög Judásnak szivét már megvesztegette, hogy ez elárulja Őt, fölkele a vacsorától és letevé ruháit és vevén a kendőt, átövezé magát. Azután vizet önte a medencébe és kezdé mosni a tanítványok lábait". (Ján. 13, 2—5.) Mikor az Úr Jézus így sorba letérdel tanítványai s még Judás elé is, hogy megmossa lábaikat, akkor szemléltetőleg elénk állítja azt, hogy úgy becsül minden embert, hogy le tud térdelni eléje s úgy szeret s úgy lehajol mindegyikhez, hogy ez érzéseiből ki nem zár senkit, még Judást sem, nem taszítja vissza az árulót sem, az elé is letérdel, annak is meg tudja mosni lábait.

Hát bizony ez nagy kinyilatkoztatás, mely alkalmas arra, hogy megnyissa szemeinket s ugyancsak nagy segítség arra, hogy nehézségeink közül kiemeljen s ráképesítsen türelemre, lelki egyensúlyra s belső megnyugvásra. Hiszen ugyancsak tarka és tövises a világ. Van nekünk is sok mindenféle emberrel dolgunk, kik természet, nézetek, hajlam, vérmérséklet szerint tőlünk nagyon különböznek, akik ellenszenvesek nekünk, sőt, mondjuk ki, akiket ki nem állhatunk. Vannak, kiknek látására borzongnak idegeink s szinte falra mászunk, vannak kik folytonos ingerültségben tartanak s kisértésbe hoznak, hogy folyton korholjuk s kritizáljuk őket, hogy viseletüket s tetteiket kifogásoljuk. Lesznek, kik minket keserítenek s mi őket. Lesznek, kiktől sokat követelünk s kik viszont tőlünk várnak sokat s talán többet, mint amennyit tehetünk. Lehet, hogy cseléd az úrnőnek s úrnő a cselédnek válik kiállhatatlanná. Akárhányszor nagy igényeket támasztunk, hogy figyelemmel, tisztelettel s előzékenyen bánjanak velünk s ahelyett csak bosszúságot és csalódást aratunk. Néha úgy elkeseredünk, hogy alig tudunk szeretettel gondolni egyik-másik „jóakarónkra" s hogy foglalkozásaink s érint-

kezésünk lépten-nyomon elárulják ingerültségünket. Hozzátartozóink kicsinyesek s kiállhatatlanok lehetnek; bánt gyermekeink, társaink modortalansága; lehet, hogy sok dolgunk közben barátaink is terhünkre esnek s szivesen vándorolnánk ki egy-két hétre a világból.

Amellett meg az életben a rend, rend, a világ csupa fokozat, a társadalom csupa lépcsőzet; azt meg nem szüntethetjük. Van alárendeltség s van felsőbbség, ez parancsol, az meg engedelmeskedik s nem lehet megfordítva. Van előljáró s van alattvaló, van úr és szolga, van kötelesség és jog s azt meg kell tartani. Kell tehát, hogy parancsolni is tudjunk, kell, hogy keményen fogni, a gyarlóság, a huncutság, a gonoszság ellen tenni is tudjunk s az ember aztán e réven is kemény, kegyetlen s szívtelen lehet.

Ez mind igaz s ezen túl nem adhatunk s mégis e tarka, indulatos s tüskés világban én nem tudok magam számára elgondolni nagyobb szükséget, mint azt, hogy hiszem, hogy mikor Krisztus Judás lába elé térdelt, akkor gonoszabb ember előtt alázta meg magát, mint amilyen az, akivel nekem most van dolgom s hogy amikor Judás lábát megmosta, akkor méltatlanabbnak mosta meg a lábát, mint amilyen az, akivel én most kezet fogok! S tette ezt, jólehet Úr volt és Mester! S biztos, hogy aki mindezt Judással megtette, az megteszi ugyanazt bárkivel azok közül, kikre nekem nehéz a szivem s kikről azt mondom talán, hogy ki nem állhatom őket.

Válaszd ki magadnak embertársaid közül a legellenszenvesebb alakot s gondold el, hogy Krisztus azelőtt is le tudna térdelni s meglátod, hogy hogyan változik el ez eszmélődéstől érzésed! Gondold el, mikor lélekben Krisztust ott a „kiállhatatlan" előtt térdelni látod, hogy neked is oly jóindulattal s oly fölényes lélekkel kell végre is vele bánnod s segítségére lenned gyarlóságai s kellemetlen, ellenszenves volta dacára. A jogból s kötelességből azért nem engedünk, úgy szintén a rosszat jónak nem mondjuk; de fölényes krisztusi érzést ébresztünk kavargó s indulatos lelkünkben, arra meg igazán rászorulunk.

Aki így érez, máris győz. Erre akart minket Krisztus rásegíteni, mikor mondotta: „Tudjátok-e, hogy mit cselekedtem veletek? Ti engem Mesternek s Úrnak hisztek s jól mondjátok, mert az vagyok. Ha tehát én, az Úr és Mester, megmostam lábaitokat, ti is tartoztok egyik a másik lábait megmosni. Mert példát adtam nektek, hogy amint én cselekedtem veletek, ti is úgy cselekedjetek." (Ján. 13., 12—15.)

Legyünk hálásak Jézus lelkének e fölséges megnyilatkozásáért s segítsen rá ez az Ő példája is nemcsak mások elviselésére, hanem fölényes kezelésére is. Ezzel aztán legjobban könnyítünk magunkon is s napsugárt lopunk be az élet idegességébe s ingerültségébe.

1914. április hó.

Kohárik Gyula

III. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** V. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban IV., Ferenciek-tere 7.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével.

A természet Májusa, mindez a lomb- s virág-fakadás példaképül szolgál nekünk, hogy lelkünkben is kitavaszodjék, hogy ott is élet fakadjon s a hit, remény s szeretet világa is szépségbe s erőbe öltözködjék. Életet, meleg, lelkes életet akarunk, mely Istenből fakadjon; életet akarunk, mely hitből táplálkozzék s melynek erőt, lendületet s meleget az isteni szeretet adjon. Akarunk mély s lelkes vallásosságot, melynek hitében is s külső megnyilvánulásaiban is az Isten gyermekeinek temperamentuma égjen.

Jól tesszük, ha ezt akarjuk; ha Májusban májusosan akarunk élni, ha Májusban lélek szerint sem akarunk ázni, fázni, ha nem akarunk kedvetlenül bele nézni a virágzó világba s beteges, fájó nyögéssel felelni a csalogány dalára! Ehhez pedig az kell, hogy legyen örvendező hitünk s boldogító szeretetünk!

Örvendező hit, ez a mi Májusra ébredő lelkünk első érzése. Örülünk, hogy hiszünk s hálát adunk Istennek, hogy hihetünk. Örülünk a magát kinyilatkoztató Igazságnak, mely lefoglalt s a hódító végtelen jóságnak, mely szolgálatába hajtott. Örülünk Istennek, ki először a Május szépségében, azután a kinyilatkoztatás fényében nyilatkozott meg előttünk s elbájolt s elbüvölt minket. Örülünk, hogy világossága először mint napsugár szemünkbe, azután mint a kinyilatkoztatás ragyogó sugara a lelkünkbe jut bele. Örülünk, hogy két napunk van: májusi napunk körülöttünk s májusi napunk bent a lelkünkben. Azért is mi nem nyögjük, hanem énekeljük azt, hogy „credo", „credo". Ez a „credo" nekünk nem kényszer, hanem szabad, lelkes hódolat s a hódolaton túl boldogító, nemesítő közlekedés a májust fakasztó Szentlélekkel. Mikor azt mondjuk, hogy hiszek benned Uram, mintha csak májusi napkelten csüggne s ittasulna meg szemünk s mintha minden énekelne bennünk.

Próbáljátok meg ezt: imádkozzátok a credót éneklő lélekkel; imádkozzátok úgy, mint ahogy imádkoztok, mikor illatos, harmatos Májusi reggelen kint a mezőn álltok s harangoznak s Isten felé emelkedik lelketek.

Lám ez a Május egyik temperamentumos érzése a lélekben.

De ez nem minden; kell a Májusba, a lélek tavaszába még több élet. Hitnél, bármily éneklő s örvendező hit legyen az, nagyobb, értékesebb

s örökkévalóbb a szeretet. S ezt akarjuk mi a mi lelki Májusunkban erőteljes érzéssé s boldogító szenvedéllyé nevelni. Mint ahogy a földbe rejtett tőke kifakasztja s azután erejétől telhetőleg kinyujtja venyigéit, mert a napsugár rezgő tüze feltüzelte vérét s felforralta életnedveit: úgy vágyik ki először az öntudat világába, azután a gyakorlati életbe a hitnek a szivben rejtőző sok gyökérszála, sokféle motivuma; ki-kivánkozik forró, gyakorlati szeretetbe, mert nem birja magában visszatartani mind azt az isteni életösztönt, amit a hit, az az élő, az az éneklő hit fektetett beléje. Akinek éneklő hite van, annak — hiába türtőztetné magát — szeretnie, lelkesen, forrón, tehát boldogitóan szeretnie kell. Ahogy a májusi rét fakad, ahogy a májusi erdő fakad s fakad azért, mert tűz hull rá az égből s felgyújtja ösztöneit: úgy kell kifakadnia a léleknek szeretetben, mert a hit gyökerei duzzadnak s az erős, lelkes vágyak kigyulnak benne.

Ezt az erős, gyakorlati szeretetet merítjük Krisztusból s szentségeiből, ezt a szent miséből s a szent Szűz tiszteletéből. Ezek a gyakorlatok bennem erők, duzzadó, lüktető gyökerek, tele nedvvel s életerővel; ezek a gyakorlatok, mint egyáltalában mindaz, amit hiszek s ami lelkemet mint meggyőződés teliti, nekem csupa valóság. Ezt én fogom, ezt eszem, ezt iszom, ezen melegszem s ezzel eltelek s erős leszek tőle. Ismétlem: nekem ez mind valóság s ebből épül fel lelki világom s ettől lesz erős s gyakorlati szeretetem. Ne is csodálkozzunk ezen; mert ha házat téglából épitenek, ha ruhát posztóból, szövetből, csizmát s keztyüt pedig bőrből varrnak, hát akkor a lelki világ sem levegő, az sincs semmiből, hanem valamiből s erre nézve mondom, hogy ez van ezekből a nagy szellemi valóságokból.

Ha akarom, hogy erős s lelkes s boldogító szeretetem legyen, akkor nem érhetem be gondolatokkal s eszmékkel, nem reményekkel s felbuzdulásokkal, hanem akkor nekem többre van szükségem; arra t. i. amire szüksége van a fázó embernek, hogy melegedjék s a szomjasnak, hogy felüdüljön; ezeknek pedig nem szóra, nem tanra, nem is biztatásra van szükségük, hanem az egyiknek tűz kell, valóságos tűz, hogy melegedjék rajta s a másiknak forrás kell, valóságos viz, hogy igyék belőle. Mi kapjuk ezt a valóságos tüzet s ezt a valóságos vizet Krisztus szivéből s szentségeiből. Azért hát ne okoskodjunk, ne disputáljunk, hanem melegedjünk, fogjunk tüzet, üditsük fel a lelkünket s szeressünk amúgy igazában, ahogy szeretni kell s szeretni jó s egyedül boldogító.

Ah, ez aztán igazán Május, Május, melytől lelkek énekelnek!

1914. május hó.

Kiadja a Szociális Missziótársulat Szeretet-Szövetsége. Stephaneum ny. Budapest.

III. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** VI. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban IV., Ferenciek-tere 7.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével.

Kedves Munkatársak!

Most pedig szeretnék valamit működésünk évzárójára írni, valamit a hála érzelmének s a jóban való további kitartásnak kimélyítésére, hogy mindnyájan mélységesen átérezzük azt, hogy „Istenem, mily keveset tettem még érted s már mily rengeteg sokkal tartozom neked".

Át kell éreznünk, hogy mily feneketlenül mély az élet s mily beláthatatlan s kiszámíthatatlan az események folyamata. Az egész élet csupa érzés, ösztön, sejtelem, vágy, küzdelem, remény, szükséglet, no meg egy kis belátás is. De mily keveset értünk mi az egészből! De hát mit is akarunk érteni belőle? Ha beletekintünk egy kaptárba s látjuk azt a nyüzsgő, mozgó csodavilágot, az anyakirálynő, a dolgozó s őrtálló s rabló s dajkáló méhek hierarchiáját, ha szemléljük a sejteket, a viasz s a méz kincseit s elgondoljuk, hogy az mind annak a kis méhecskének néhány grammot nyomó szervezetéből való: ugyan mit értettünk meg belőle? Ki érti azt, hogy az élet ez apróságban, a nagy természetnek ezen a mézes s viaszos izzadmányú pontján ily komplikált változatosságban fakadt ki?! Ki érti azt, hogy a természet a csalogány gégéjében oly énekes lett, hogy szemünkben oly szivárványosan szikrázó lett. Ki érti azt, hogy az emberi öntudatban, a létnek e villogó pontjában oly mérhetetlen vágyak s meglátások és remények tünetei jelentkeznek? S azután, ki érti meg az ember életének folyását s annak a sok-sok embernek életpatakjait, melyek mind külön-külön fakadnak, azután kettenként egyesülnek, azután végre a nagy-nagy tengerbe megint mind külön-külön szakadnak be? S ki tudja meghatározni előre az ember életének folyását? Mily töméntelen sok körülménytől függ az, mennyi ellentállásra találsz, mily sokféle akaraton, hajlamon s szeszélyen fordul?!

S mindezek a gondolatok mély áhítatra s kegyeletre keltenek az Úr Isten iránt, kinek oly nagy része van az életfolyások eligazításában s medreiknek s partjaiknak kitapasztásában, — sajnos, nagy része van ebben azután sok másnak is. Ami Őt illeti, mily sok-sok kegyelem,

intő, hivó s biztató szózat, vonzó s késztető érzelem való Tőle! Hogyan jár bennünk a nemes, emelkedett s tiszta élet indulatja, mintha csak kis öble volna lelkünk a végtelenség óceánjának; bennünk is apad s dagad, bennünk is tarajosodik s megint elsimul az élet s erő hulláma. Aki ezt átérzi, az nagyon alázatos lesz s az előbb-utóbb tiszta meglátással rányit arra a nagy bölcseségre, hogy az ember életén sokan dolgoznak: dolgozik egy nagy mester — az Isten, de dolgozik sok inas, sok kontár, no meg... sok manó is! S mennyit ront az ember maga ezen az életművön, s mennyire nem érti meg s félreérti a Mester szándékait!

Rontottunk azon bizonyára mi is, de annál inkább törekedjünk, hogy megtudjuk, hogy mit akar s törekedjünk, hogy kitartsunk mellette, kitartsunk s ne kételkedjünk, kitartsunk s tűrjünk s várjunk s dolgozzunk!

Ezt a hűséges s dolgos kitartást dicsérte már Jeremiás próféta, mikor mondta: „Jó, ha csendességben várjuk az Isten szabadítását.... Jó az Úr a benne bizókhoz és az őt kereső lélekhez... Jó a férfiúnak, ha az igát ifjúságától fogva viseli". (Jer. Sir. 3, 25—27.) Eszerint nagy kegyelem, ha kitartunk az Úr mellett: ha bizunk benne s imádkozunk, hogy el ne rontsuk művét önmagunkban. De főleg sz. Judás apostol ad ez érzületnek kifejezést, mikor rövid levelének végén annyira nyomatékozza azt, hogy mit is kívánjon s mit akarjon az ember a maga életével elérni s azt így fejezi ki: „Annak pedig, ki titeket bűn nélkül megtarthat és dicsőségének szine elé állíthat szeplőtelen örvendezéssel.... dicsőség s magasztalás". (Jud. 24.) Megmondja itt, hogy micsoda az élet koszorúja s értelme s mire kell az embernek voltaképen iparkodnia: az első, hogy bűn nélkül legyünk, a másik, hogy Isten szine elé szeplőtelenül kerüljünk s a harmadik, hogy a teremtő s üdvözítő Isten örömére váljunk. Valóban fölséges cél! Nem azt kell tehát Istentől kérnünk, hogy hires, vagyonos, szerencsés emberekké legyünk; sem azt, hogy vigye föl a dolgunkat s kerüljünk magas polcokra s fürödjünk dicsőségben; hanem azt kell kérnünk, hogy tiszták, átlátszók, jó, nemes lelkek legyünk, kik ha felkerülnek majd egyszer az Úr szine elé, gyuladjon ki örömmé a Mester szeretete s teljék kedve művében!

„Aki elkezdte bennünk a jó dolgot, végezze is azt el a Krisztus napjáig", így köszöntöm én is a Szeretet-Szövetség tagjait s mivel a bevégzettségtől még nagyon is messze vagyunk, hát pihenjünk most egy kicsit, hogy két hónap mulva beállva ismét a munkába, vigan köszöntsük egymást s mondjuk: éljen a folytatás!

1914. június hó.

Prohászka Ottokár

III. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** VII. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban IV., Ferenciek-tere 7.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével.

Kedves Munkatársak!*

Az isteni Gondviselés sulyos megpróbáltatásoknak vet alá minket! Dacára a király Őfelsége törekvéseinek, kit egész Európa mint a béke őrzőjét és biztositékát tisztel, szomszédaink gyűlölködése megfosztotta hazánkat a béke áldásaitól s most már lángba borítja a háború réme nemcsak Ausztriát és Magyarországot, hanem a félvilágot és megérezteti velünk mindnyájunkkal azt, amit a Mindenszentek litániájában imádkozunk: „Döghaláltól, háborútól és inségtől ments meg Uram minket!" Ezt imádkozzuk mi most is és amellett eltölt a hazavédelem és a honfenntartás kötelességérzete, mert a nemzet sorsa igazságos háborúba szólit és az igazság és jog védelme fegyveres ellentállásra és magatartásra késztet, azért meg akarjuk állani helyünket és teljesiteni akarjuk kötelességünket. Ezt teszi most sok-sok ezer magyar állampolgár s mialatt ők küzdenek a harctéren, addig mi felemeljük lelkünket az Úrhoz s a hit s a honszeretet kettős ihletétől tüzelve, meg akarjuk otthon állani helyünket Krisztus szellemében és Istenhez menekülve; bajainkban és gondjainkban Tőle kérünk segitséget, kérünk győzelmet, enyhületet.

Győzelmet a hadseregnek s enyhületet a honmaradt hitvesek, édes szülők, gyermekek aggódó lelkének! S hogy e kettős áldásban részesüljünk, iparkodjunk most szert tenni arra a lelkületre, melyet az Úr Jézus Krisztus ily körülmények közt vár tőlünk és amelyre Ő maga adott nekünk példát úgy az olajfák kertjének éjszakájában, mint a keresztúton.

Első érzésünk az legyen, hogy alázkodjunk meg mélységesen az Isten keze alatt és álljunk bele a nehéz időkbe nagy hittel, zúgolódás nélkül. Végre is Ő az Úr; Ő küldi a jót és a rosszat, de azt mindig javunkra küldi; Ő állit bele a háború megpróbáltatásaiba is s azért állit bele azokba, hogy jobbakká, hivebbekké, nemesebbekké és áldozatosabbakká tegyen minket. Azért küldi a megpróbáltatást, hogy jobban szeressük Őt és egymást. Azért küldi, hogy közeledjünk hozzá s eggyé forradjunk egymással, azért küldi,

* Miután Püspökatyánknak ez a pásztorlevele amúgy is a legszorosabb összefüggésben van a jelen körülményekkel, ezúttal ezt küldi Munkatársainknak szept. körlevél gyanánt.

hogy tisztuljon a lelkünk, hogy Érte és felebarátainkért áldozatokat tudjunk hozni. Olyan ugyanis az ember, hogy a béke és zavartalan együttlét sokszor petyhüdtebbé és hidegebbé teszi; de a nyomorúság és szenvedés tüzében leválik a lélekről a lelketlenség salakja és megint tisztultabban tud szeretni, tud hibát, gyarlóságot elviselni, tudja mások terhét hordozni és tud másoknak szeretetben, lemondásban szolgálni.

Mutassátok hát ti is ki egymás iránti krisztusi szeretetteteket különösen most, hogy bajban vagytok, vegyetek részt a társadalmi munkában, a szegény családanyák és elhagyottak segélyezésében. Ezt ugyancsak megérdemlik katonáink, ezzel nagy gondot emeltünk le lelkükről.

Második érzésünk a türelem és kitartás legyen. Hősiességre nemcsak a harctéren van szükség, hanem itthon is. Szükség van azért, mert nemcsak ott, hanem itthon is küzdelem és szenvedés az élet; sebek nemcsak a testeken, hanem a lelkeken is esnek és vérzik minálunk is sok-sok szív! Ezekre is kell balzsam, kell ír és enyhülés! Ez az ír, enyhülés abban áll, hogy megnyugszunk Isten szent akaratán, hogy elfogadjuk zúgolódás nélkül keresztünket, hogy felajánljuk kínjainkat, küzdelmeinket, hogy azt mondjuk magunkban: Isten akarja, hogy most megemberelјem magam és a távollevő férj és édes apa helyét is kipótoljam. Isten akarja, hogy kétszeresen szeressek, tűrjek és dolgozzam! Megteszem hát; megteszem Istenért, családomért, hazámért.

Harmadik érzésünk, mely önkénytelenül is kiszakad szivemből, a forró imádság legyen. Tudom én, hogy most millió imádkozó lélekkel kiséri távolban küzdő szeretteit. Tudom én, hogy sokkal több szemben ül most mosoly helyett könnycsepp, hogyha otthon is vagyunk test szerint, de azért a lelkünk, mint az alvajáró — mondjuk imádkozva járó — másfelé van, arrafelé, hol a veszedelem jár és ott tartja paizs gyanánt imádkozó lelkét azok fölé, akiket szeret s kikkel egybeforrt élete! Tudom én, hogy a csaták hevében veszedelmektől környékezve, a hadfiak is bizalommal ajánlják Isten kezébe életüket, lelküket; tudom, hogy jobb érzéseikre hallgatva meggyónnak, megáldoznak, megvigasztalódnak abban, hogy nemcsak hitvesi, szülő- és gyermeki szeretet, hanem az Isten kegyelme is kiséri őket őrzőangyalként veszélyeztetett életük útjain! Ó igen, az ember szive eltalálja, hogy mi kell neki és mindig jól tesz, ha e nemes, mély érzésekre hallgat! Hallgassunk hát rá, szeressük és imádkozzunk, járjunk a szentmisére, járuljunk a szentségekhez, ostromoljuk kéréseinkkel Jézus Szivét, ki ha valamikor, hát most kiáltja felénk: „Jöjjetek Hozzám mindnyájan, akik fáradoztok és terhelve vagytok és én megenyhítlek titeket."

1914. szeptember hó.

Prohászka Ottokár

III. évf. — VIII. szám. **KÖRLEVÉL.** Az ÉRTESITŐ melléklete.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT •• ••••••••• SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban IV., Ferenciek-tere 7.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével.

Kedves Munkatársak!

A háborúnak sok rossz oldala van, kegyetlen s ijesztő arculata; de végre is nincs a világon rossz, melyből jó ne fakadhatna s igy a háború kemény s fájdalmas érintéseire a lelkekben sok nemes s nagylelkű érzés reagál, nevezetesen pedig ébred a hit, az áhitat s a résztvevő szeretet.

Jó oldala a háborúnak, hogy veszedelmei közt az emberek komolyan Urukhoz, Istenükhöz fordulnak s lelkük mélyéből fohászkodnak hozzá. A katonák ott a tűzben folyton a halál szemeibe, azokba a fekete szemgödrökbe néznek s azokon keresztül látják meg az ember semmiségét s az élet hiúságát. E meglátásnak megmarad rajtuk a nyoma sokáig; azért sokan azt mondják, hogy észre lehet venni a katonák arcán s ki lehet olvasni a szemükből azt, hogy ki volt tűzben közülük, mert valahogyan magukon hordják azt a keménységet s tűzben kibróbáltságot, amit a látnok jelzett, mikor a vértanúkról kérdi: „Kicsodák ezek és honnan jöttek?", s feleli: „Ezek azok, kik nagy szorongatásból jönnek". (Apok. 7. 13. 14.) Az ilyenek tudnak fohászkodni, tudnak imádkozni, tudnak az égre nézni s magukat annak a szuverén hatalomnak átadni, mely ad s elvesz életet s melynek kezeibe kell visszaadnunk mindent, amit tőle vettünk, mert nem a mienk, hiszen csak használatra kaptuk. Kaptuk az életet is; kisarjadtunk a haza mezőin; nos, most aratás van; a halál kaszája villog s bár a kasza kegyetlen, de az aranyos magot, a jó lelket nem a kasza, hanem a gazda, a lelkek gazdája takarítja be csürébe. Ez a nagy hit világít bele az erőszakba, a veszedelmek éjébe s ez a hit váltja ki a szívből a legösztönszerűbb s az égbe nyilló imát, a zsoltáros imáját: „A mélységekből, a veszedelmek s a halál szakadékaiból kiáltok hozzád, Uram: Uram! Hallgasd az én szómat, légy figyelmes az én könyörgésem szavára! . . . Az én lelkem az Úrban bízik". (129., 1—5.)

De ily ösztönszerűen emelkedik Istenhez a mi lelkünk is. Mi ugyan itthon volnánk, de azért a lelkünk, a szivünk másfelé jár; messze ott jár, hol azok vívnak, küzdenek s szenvednek, kiket mi szeretünk s kikért aggódunk. Ők harcban, mi pedig aggodalomban; ők küzdelemben, mi meg bizonytalanságban állunk s vergődünk. Hogyan sír föl hát belőlünk is az aggódó lélek imája, a veszedelmektől szorongatott, szerető szív zsoltára! Mily őszinte s közvetlen természetességgel mondjuk mi is, hogy „ne fordítsd el tőlem

orcádat, amely napon szorongattatom, amely nap segítségül hívlak, azonnal hallgass meg engem". (Zsolt. 101. 3.) S ismét: „Könyörülj rajtam, Uram, mert szorongattatom; megzavarodott a búsulásban szemem, lelkem és testem; mert elfogyatkozott életem a fájdalomban és esztendeim a fohászkodásokban". (Zsolt. 30. 10.) Az egész zsoltár, mintha csak szivünkből szakadna, oly friss az érzése, oly közvetlen. Dehát a Libanon vizei is úgy fakadnak ma, mint Dávid király idejében, mi különös van tehát abban, hogy a szivek s lelkek is úgy fakadnak a fájdalom illetései alatt, mint akkor?!

Így akarunk tehát imádkozni s esedezni társainkért, gyermekeinkért s hozzátartozóinkért! De ezzel be nem érjük. Nem is tehetnők. Hiszen akinek meleg a szive, annak dolgos a keze is. S ha valakinek, hát a Szeretetszövetség tagjainak kell azt megtapasztalniok, hogy a szeretet dolgos is, tevékeny is, élelmes is, áldozatkész is. Nekünk mindenütt ott kell lennünk, ahol rendszeres, folytonos s kitartó munkára van szükség. Mi nem azért dolgozunk, hogy tessék-lássék; nem is azért, hogy látszatja legyen és a statisztika referáljon róla, hanem dolgozni akarunk komolyan, szerényen és hasznosan. Ahol megbizható s kitartó munkáskézre van szükség, oda álljon bele a Szeretetszövetség, akár gyermekeket kell gondozni otthonokban, akár betegeket kell ápolni nehéz s kellemetlen munkában, akár ingeket kell varrni s a varrás által, mint a megélhetés módjának biztosítása által itthon maradt szegényeinken segíteni. Ahol ember kell, szerény, lelkiismeretes és megbízható, oda a Szeretetszövetségiek hivatásuk szellemében s a szeretet erejében álljanak bizvást s higyjék el, hogy helyükön vannak!

Imádkozzék, tegyen, áldozzon, dolgozzék mindenki közülünk! Ha szegény, ha gazdag, ha úr, ha cseléd! Ki ne tehetne most valamit, ki ne adhatna most valamit?! Ha csak harisnyát, ha fejvédőt, ha hasmelegítőt köt vagy szerez is. Ez mind nagy adomány; nagy azért, mert esetleg egy-egy jó katonánknak egészségét és erejét óvja s ezáltal is győzelemre segíti a zászlót!

Tehát, testvéreim, imádkozzunk s dolgozzunk! Az ember segít a maga baján, ha másokon könyörül s elviseli a maga baját, ha a mások nagyobb bajára gondol! Ott állnak s küzdenek katonáink, ifjaink és testvéreink nagy nehézségek s nélkülözések közt; mi pedig itthon gyötrődünk s aggódunk, de végre is sokkal kisebb bajokban. Ép azért megemberelјük magunkat s példájukon lelkesülve a kisebb bajt s szenvedést szivesen el akarjuk viselni. Nem akarunk bizalmatlankodni s kételkedni, hogy ők meg ne inogjanak; nem akarunk kétségbeesni, hogy ők hiven kitartsanak; nem akarunk hűtlenek lenni Istenhez és önmagunkhoz, hogy hűségesküjük megtartásában ők meg ne fogyatkozzanak; akarunk kegyeletet őrizni s gyakorolni, hogy ők ne kegyetlenkedjenek, Isten gyermekeinek akarunk bizonyulni, hogy ők Isten gyermekeinek megmaradjanak! Istenem, így ha nyögve s áldozatok útján is, de már csak közelebb jön hozzánk a Te országod!

Mi Atyánk... jöjjön el... a Te országod!

1914. október hó.

Rohaiczka Gyula

Stephaneum nyomda, Budapest

III. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** IX. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Alkotmány-u. 14., fsz. 6.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével.

Kedves Munkatársak!

Még nem volt ily november havunk! Mily fájdalmas s frissen sajgó s mily szenvedélyesen meleg emlékekkel borul a lelkünkre a mi kedves elköltözöttjeinknek ez a lombhullató hava. Ki hitte volna azt múlt novemberben, hogy annyival többről, oly sokakról kell most megemlékeznünk, hogy oly sokakért kell majd imádkoznunk, kiket nem a természet folyása, hanem a csataterek pusztító angyala ragadt el tőlünk! Hány sír domborodik s hol mindenfelé domborodik, olyanok fölött is, kiknek még nem kellett volna sírba szállniok! Hol vannak e sírok? Sokan bizony hiába keresnék, hogy hol pihennek szeretteik, s az ilyenek szemében aztán úgy tünik, mintha maga az a hármas hegy Magyarország címerében három sírhalom volna, mely alatt pihennek a névtelen hősök s mintha azt a nagy, fehér kettős keresztet sírkeresztül tüzné oda Magyarország géniusza.

Nem csoda, ha ily elmélkedésünk közben fölbuggyan a fájdalom keserűsége s könnybe lábad szemünk! Sírjunk is; sírni szabad, hiszen könnyeinkkel is a kegyeletnek adózunk; de k. Testvéreim, ha valamikor, hát most iparkodjunk arra, hogy gyászoló szeretetünk kiható s gyakorlati legyen, most szeressük igazán áldásthozó szeretettel azokat, kik maguk is szerettek s mert szerettek, azért nagyot tenni, s sokat áldozni, sőt önmagukat is odaadni tudták!

A lelkük áll most előttünk, mely már végig küzdte a csaták harcait, a lelkük, mely értünk, hazánkért, jólétünkért, szabadságunkért szenvedett! Mennyit tettek, áztak-fáztak, piszkosan s lerongyolódva küzdöttek s állták meg helyüket! Szegények lettek és éheztek-szomjaztak; mikor mi aludtunk, ők virrasztottak vagy ha puszta földön s árokban meghuzva magukat pihentek, akkor is a háború rémeivel, azután enyhülésképp megint a távoli otthonnal álmodtak. Azután, azután elestek! De hát e gondolatoknál a szivünk megdobban s öntudatára ébred annak, hogy mi mindennel tartozik nekik ép azért, mert így álltak, így küzdöttek s így mentek át a másvilágba! Megértjük, hogy ha nem is vagyunk képesek viszonozni teljes mértékben mindazt, amit ők értünk tettek, de annál nagyobb szeretettel kell most hálából is gondoznunk lelki nyugalmunkat. Ha sírjaikhoz nem térdelhetünk, melyek haló poraikat takarják, de annál melegebb szivbe kell zárnunk emléküket. Aggódtunk, imádkoztunk értük, mikor éltek s küzdtek s akartuk volna könnyíteni fáradalmaikat; de ha nem vethettünk nekik ágyat akkor, gondozzuk

legalább most gyengéd figyelemmel lelki nyugalmukat; ha nem segíthettünk rajtuk akkor, mikor éheztek, elégítsük hát most éhségüket s szomjukat Istenük és boldogságuk után! Lépjünk bátran és bizvást Isten trónja elé, hogy közbenjárjunk értük. Boruljunk le lélekben s mondjuk: „Atyánk, tekintsd szenvedéseiket, küzdelmeiket, bátorságukat s vitézségüket; lám, ők áldozataikat mind értünk és hazánkért hozták meg. Nem önzés vitte őket a harc tüzébe, hanem a kötelességérzet s esküjükhöz való hűség s azt tették, hogy odaadták életüket. Úr Jézus, annak a szeretetnek nevében, melyet Te hirdettél s melynek legmagasabb fokára akkor mutattál rá, mikor mondtad: nagyobb szeretet annál nincs, mint mikor valaki embertársáért odaadja életét, mondom, ennek a szeretetnek nevében kérünk Téged, hogy fogadd kegyelmesen őket. Ez a szeretet rokona a vértanui szeretetnek, Te pedig vértanuid előtt haladéktalanul megnyitod országod kapuit. Ne tekintsd azt, ami sárból, porból tapadt hozzájuk; hiszen mi sem nézzük azt, hogy nem patyolat-fehérneműben, hanem lerongyolódott ruhában küzdöttek s haltak meg értünk, és úgy is, ahogy voltak lerongyolódva, hősöknek tartjuk, úgy tiszteljük őket. Kérünk tehát, tégy Te is így s fogadd Te is így azokat, kik nemcsak hittek Benned, hanem nagy keresztet hordozva költöztek el Hozzád! Nagyobbak voltak ők önmaguknál, mikor azt, amit bölcsészek elvben vallottak s költők megénekeltek, nemcsak elgondolták, nemcsak énekelték, de meg is tették. Nem tartoztak ők azokhoz, akik csak szóval mondják, hogy „Uram, Uram", azt sem, hogy „Hazám, édes Hazám", azt sem, hogy „Testvéreim", hanem tettekkel beszéltek, megtették azt, minél nagyobbat sem Isten, sem haza, sem ember nem kívánhat. Életet adtak, legyen hát életük".

Minden nagy hit s mély érzés, vágy és ima bennünk. Attól lesz oly sejtelmes, oly érzésteljes ma a szivünk. Viszonozni akar; nagy tettért legalább kis tettek után vágyódik. Ők most már érdemeset nem tehetnek, de mi tehetünk; mi még élünk, még érdemelhetünk. Ó hát rajta! Érezzék meg, hogy emlékükből ma a küzdő egyházban millióknak dobban meg a szive; érezzék meg, hogy megbecsüljük áldozataikat, hogy égő, lángoló, imádkozó szeretet az ő emlékük, nem síremlékük, hanem további küzdelmeik s vágyaik eleven szószólója.

Ez a szeretet szólal meg bennünk, ez imádkozik s fölajánlja jó cselekedeteit értük.

1914. november hó.

Prohászka Ottokár

Kiadja a Szociális Missziótársulat Szeretet-Szövetsége. — Stephaneum ny. Budapest.

III. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** X. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT •• ••••••••• SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Alkotmány-u. 14., fsz. 6.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével.

Kedves Munkatársak!

Az igazságokat nekünk nemcsak megértenünk kell, hanem szükséges, hogy megérezzük s átérezzük azokat, sőt bátran mondhatom, hogy a legtöbbet meleg megérzés s elmélyedő átérzés nélkül bizony megérteni sem lehet. Az érzés tehát az a fúró, mely a mélybe nyit utat, az érzés az a lendület, mely a gondolatot viszi s erejének kifejtésére segíti. Mikor az érzés áthevíti a lelket, akkor a gondolat is mintha csak megnyilnék s kitárná a benne rejlő igazsági tartalmat s természetes, hogy akkor az ember is mélyebb gyökerénél fogja meg a valót s úgy teszi azt magáévá.

Az érzés, a megérzés s átérzés e hódító s átható hatalmával lépnek most lelkünk elé a haza, a nemzet, a közösség s testvériség nagy gondolatai s öntudatunkra hozzák, hogy mivel tartozunk nekik s mily nagy kötelességeket kell teljesítenünk velük szemben.

Mennyit énekeltek hazáról s honszeretetről, nemzetről s testvériségről költők s énekesek, mennyit beszélnek ifjúságnak s közönségnek nemzeti érzésről s honfiúi kötelességekről iskolákban s ünnepélyeken s természetes, hogy nincs valamire való ember, aki ne tudná, hogy a haza s a nemzet kincs is, erő is, hogy támasz is, vigasz is; tudja közülünk mindenki, hogy a társas együttlét nélkülözhetetlen s áldásthozó feltétele s kelléke a boldogulásnak; de mennyire más az, ha azt élet-halálra szóló küzdelmek közt megrendülve megérezzük! Mennyire más az, ha átérezzük, hogy a haza s a nemzeti élet az emberi kapcsolódásnak s összetartozásnak csodás világa, hogy az nekünk összes gazdasági s erkölcsi erőink rendszere, hogy az a mi legfőbb földi érdekünk, mely a haladást hordozza s a boldogulást segíti! Mennyire más az, mikor átérezzük, hogy ennek a nagy közösségnek millió szív reményeitől s félelmeitől szitott szenvedélyei vannak, hogy a milliók ezért a közösért, tehát mindegyik mindegyikünkért küzdeni, vért s életet áldozni tudnak; mennyire más az, mikor mindegyikünk megérzi, hogy meghalni egymagában s elszigetelten is lehet, de élni voltaképen csak sok másnak szeretetéből s kegyelméből lehet!

Már pedig így érezni s mindezt megérezni s átérezni most ada-

tik nekünk! Most, mikor mindenki a nagy közösség öntudatából él, most, mikor lelkünk a testvériség lelkületéből táplálkozik s millióknak előérzetétől duzzad, most, mikor nem a saját lelkünk, hanem a közösség lelke visz, inspirál s hevít minket.

Igy van ez az egész vonalon. Nézd harcos testvéreidet! Ami lélek van bennük, az igazán nemcsak az ő lelkük, hanem a közösség lelke, — új lélek az, mely bátorságot, hősiességet, áldozatkészséget önt beléjük. A hazaszeretet az egyes embert most a közös nagy javakhoz, az egész nemzet életéhez, nagy történelméhez s összes reményeihez való ragaszkodásnak szenvedélyeivel hevíti s járja át. Most az mind az övé; mindaz reá van bízva s úgy érzi, hogy mindazt neki kell most megvédenie. Ezektől a nagy érzésektől lesz ő más emberré; többé nem az a kislelkű, önző ember, aki elszigetelődött apró-cseprő érdekeinek hajhászásában, — többé nem az a szatócslélek, ki csak a maga hasznát kereste; hanem ember lett most belőle, aki átérzi a nemzeti lélek küzdelmeit s szenvedéseit, — hős lett, akinek szive a küzködő, vergődő milliók aggodalmától lesz meleg, s akinek a szeme milliók szenvedéseitől lesz könnyes.

S valamint a harcos most egészen máskép érez a hazával s nemzettel szemben, úgy gyulad ki a mi lelkünkben is egészen más verőfénnyel a haza s a nemzet gondolata s mélységesen átérezzük azt, hogy mivel tartozunk a hazának s a haza minden gyermekének, főleg e nagy, nehéz időkben.

Aki népét s hazáját nem szereti, vagy azt gondolja, hogy az tökéletesség, ha azon kívül áll s ha nem törődik vele, az olyan ember bizony Istent még nem ismeri igazán s nem fogta fel Isten szerint az emberi természet szükségleteit s fejlődésének föltételeit.

Épen azért, nekünk hazánkat s nemzetünket szívből kell szeretnünk, adósainak kell magunkat vallanunk, kik sokat kaptak tőle, de még keveset adtak neki vissza!

Azután pedig tettel s munkával, a közért fáradozva s áldozatot hozva akarunk híveinek s jó hazafiaknak bizonyulni! A Szociális Missziótársulat épp a tettek, épp a munkának e missziójában jár el s a Szeretet-Szövetség is épp a nagyközösség szeretetétől hevül, a közszolgálatot programmul vallja s azt tettekben kiváltani akarja.

Hevítse tehát lelkünket buzgólkodásunkban a hazaszeretetnek melege s dolgozzunk azzal a tudattal, hogy több isteni élet van abban, ki a nagyközösség öntudatából s szeretetéből táplálkozik, mint abban, ki bár jó és irgalmas, de csak a saját kicsiny — mert elszigetelt — lelkéből merít.

1914. december hó.

Vass József

Kiadja a Szociális Missziótársulat Szeretet-Szövetsége. — Stephaneum ny. Budapest.

IV. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** I. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT •• ••••••••• SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.)

Szerkeszti: P. O.

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével.

Kedves Munkatársak!

Bármennyire is szereti valaki hazáját s királyát, mégsem azonosíthatja magát a harcterek borzalmaival, még kevésbé azonosítja Istenét s gondviselését mindazzal a veszteséggel s keservvel, mit a népek küzdelme ránk hoz. Elviseljük ugyan, de szenvedünk alattuk s fölzokog szivünk, hogy mindezt megtapasztalni kényszerülünk. De sohasem éreztük át oly mélységesen, hogy mindez a harc és háború nem önmagáért folyik s hogy mindennek a sok áldozatnak és keserűségnek csak akkor van értelme, ha egy magasabb rendű felső jóért, a békéért hozzák, mint a karácsony szent éjjelén, mikor örömöt hirdetett az angyal, örömöt afölött, hogy a béke királya megérkezett; sohasem ébredtünk annyira öntudatára annak az áldásnak, melyet Krisztus hozott, mint mikor csataterekre borult a szent éj s a lövészárkokban énekelték, hogy „Krisztus Jézus született, örvendezzünk!" Nincs ember a földön, aki a harcot, bármily hősiesen vivták is s az áldozatot, bármily készséggel hozták is, meg ne elégelné s ne kívánna tiszta szívből békét a világnak. Úgy áhitozzuk ezt mindnyájan, mint ahogy áhitozzák a pusztában tikkadók a forrást, a fuldoklók az erdő leheletét, a tűzhalál veszélyében levők a felhőszakadást.

A szent karácsony angyala végiglengett a világon; bejárta a hazát, bejárt várost, falut, tanyát; szinte látom, mint fogadták térdenállva, tárt karokkal, mint köszöntötték imával, mint marasztalták, kérték; kérték, hogy maradjon itt minálunk; maradjon s el ne menjen; kérték, akik már özvegyek és árvák, hogy még elhagyatottabbakká ne legyenek s kérték azok is, akiknek van még sok-sok félteni valójuk, akik még remegnek valakiért; kérték a gyermeküktől megfosztott szülők s a sebesült, béna és beteg katonák. Istenem, mily fölséges, mennyei hatalom ez az engesztelő, eget, földet békéltető szeretet. Valóban mennyei; nem is e világból való!

A világ mindig küzdőtér volt, melyen harcok folytak kezdet óta Isten, lélek, félreértett eszményeink s önszivünk ellen. Itt verik egymást agyba-főbe a gőgös, önző, kapzsi, zsarnok emberek. Egyre

több hatalom s pénz után áhitoznak s e törekvéseikben elvesztik magukat s elgyötrik, elkínozzák felebarátaikat. Mikor lesz itt béke? Mikor ismer majd korlátot az önzés s az ostoba gőg? Mikor lesz tisztelettel mások egyénisége, jogai s igényei iránt? Mikor, mikor lesz állandóbb, nemcsak egy napig tartó karácsony a földön?

Ezt a békét, ha ugyan fog itt valamikor uralkodni, a hivő, Istennek szolgáló, igazságot szerető, senkit el nem nyomó nemzeteknek testvéri szövetségétől remélnők, oly nemzetektől, melyeknek gyermekeit Krisztus lelke élteti. Ez a lélek harmoniát teremtene először az egyes emberben a kötelességteljesitès s az önfegyelmezés által, mely korlátokat tisztel, mely parancsolni tud magának s útirányát az ösztönök erőszakoskodásai, a szenvedélyek csábitásai s az élet nehézségei közt Krisztustól veszi. Ez a lélek harmoniát teremtene azután a társadalom rétegei s még szélesebb körben a nemzetek között, midőn törvényeket sürget az élet komplikált igényeinek kielégitésére s több igazságot s több szeretetet fejleszt minden irányban.

A nemzetek békéje s a világbéke többé-kevésbé mindég problematikus lesz s majdnem azt mondanám, hogy azt nem reánk bizták; de már szivünk békéjéért mi vagyunk felelősek s azt megteremteni kötelességünk is s legideálisabb célunk is. Hál' Istennek, hogy az Isten országának lelkünkben való kialakitásához nemcsak programmot kaptunk a karácsonyi angyal énekében, hogy „Dicsőség legyen Istennek s békesség a jóakaratú embernek", hanem hogy a programm beváltásához erőt is adott az Úr. Ez az erő a karácsonyi szellem, a testvérünkké lett Istennek, a köztünk élő, velünk életközösségben álló Megváltónak szeretete. E szeretetet megérezzük, e szereteten melegszünk, lángjaitól mi is tüzet fogunk s égünk. S ha lángolva szeretünk, akkor erősek is vagyunk s ha erősek vagyunk, akkor győzünk is. Legyőzzük az erőszakot, az ösztönt, a mételyt, a gyűlöletet, a tagadást; legyőzzük az ellentéteket Isten s ember közt, ember s eszmény közt s legyőzzük magát a harcot, mely a rossztól van. Akkor a Jó lesz az úr s ahol a Jó az úr, ott van igazi béke!

A karácsony békéjének harmoniája kisérjen minket állandóan, ennek hangjai szálljanak felénk az új év hajnalán s áradjanak szerte a világon, hogy a háború lelketremegtető disszonansai feloldódjanak a karácsonyi dallamok hangjaiban s megnyugodva zenghessék az új évben a föld népei az 1914 évvel ezelőtt felhangzott ének folytatását is: ... et in terra pax hominibus bonae voluntatis.

1915. január hó.

Kohlbrecher Gyula

Kiadja a Szociális Missziótársulat Szeretet-Szövetsége. — Stephaneum ny. Budapest.

IV. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** II. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével.

Mikor a pusztában bujdosó Hágárnak kifogyott tömlőjéből a vize s zsákjából a kenyere, akkor egy fa alá tette le gyermekét, maga pedig egy kéziílövésnyire elment tőle, mondván: nem nézhetem haldokló gyermekemet. Gondolom, sok ember van most így, mikor pusztul körülöttünk az élet, elsötétedik a látóhatár s szaporodik az inség, mintha csak kedvük volna elvonulni, vagy kétségbeesve a világot a halál s a nyomor prédájául odadobni s azt gondolni: nem lehet itt úgysem igazi jót tenni, hát hagyjuk, vonuljunk el s lehetőleg ne gondoljunk rá.

De hát Hágár viselkedésével nem bizonyult igazi jó anyának s mi sem mutatkoznánk be igazi Isten-gyermekeinek, ha a világ bajaival szemben lemondólag gondolkoznánk: kérdés tehát, hogy e nehéz időkben mikép viselkedjünk? E részben akarnék két jó gyakorlatot ajánlani.

Az egyik egy nagy belső tettre vonatkozik azoknak a zsoltáros szavaknak értelmében: „menvén mentek és sírtak, elvetvén magvaikat, megjövén pedig örvendezéssel jönnek s hozzák kévéiket". (Zsolt. 125, 5.) Ez a mi belső magatartásunk a nehéz időkben.

Lujza, porosz királyné azt mondta erről a Zsoltárról, hogy ez olyan, mintha valaki könnyezve Alleluját énekelne: mintha a hála csendes, zengzetes Allelujája csengne ott a szive mélyén szenvedéseiben is. Akik így éreznek, azok bár sírva vetnek, vigadozva fognak aratni. Száz évvel ezelőtt is így volt. Akkor is nagy szenvedéseken s megpróbáltatásokon mentek át apáink, de akik biztak s folyton biztak, azok győztek. Most is nagy bajokon visz s vezet át az Úr, a háború lángostora suhog fölöttünk: de a bizó lelkeket e bajok nem szakítják el a jóban, az Istenben való hittől, hanem ellenkezőleg odavezetik. Világos előttük, hogy nem a rosszé, nem a bűné a győzelem, hanem a jóé. Csak ki kell azt várni. Sirunk, ha arra gondolunk, hogy még oly messze van: de ugyanakkor a folyton felénk közeledőnek Alleluját éneklünk. Ő jön, közeledik: sokan imádkoznak már, kik eddig nem tették, — sokan észlelik, hogy a lélek erői nélkül célt nem érünk s végre is elhiszik, hogy e sok bajon s szenvedésen át rányitunk a lélektisztulásra, a meg-

ujhodásra s az istenes életre! Ah, ettől azután mosoly derül a könnyező szemben is!

A másik tettet, melyre rá kell szánnunk magunkat, nem bensőnkben, hanem a külvilágban kell véghezvinnünk. Erre nézve is azt mondom: ne fordítsuk el szemeinket a minket környékező rossztól s ne forduljunk el a világ sok s nagy bajától, hanem mondjuk magunkban: a csatatér halottjait ugyan föl nem támaszthatom, hanem van körülöttem nagy haldoklás, melybe bele nyulhatok s melyet megakaszthatok. Haldokolnak körülöttünk százezren, ki lelkileg s erkölcsileg, ki gazdaságilag, egészségileg. A halál veszedelmével van megrakva a modern élet útja, a bölcsőtől a sírig. S az életveszedelem már ott jelentkezik, hogy sokaknak még bölcső sem jut s a nyomoruság harcterén annyi a gyermek-halott, amennyi Lengyelország csataterén az ember-halott. Mi mindent kell itt tenni, hogy a gyermekhalál ne tizedelje béke idején is a nemzetet! Továbbá mennyi ellensége van az életnek, s itt nem az oroszt, a szerbet, a franciát értem, hanem értem a feldúlt családokat, a rideg otthonokat, a nyomorult lakásviszonyokat, a rossz egészségügyet, a munkanélküliséget, az alkoholt, a bűnt, a rossz vért, a terheltséget, a neveletlenséget! Gondoljunk azokra az ezrekre, kik törvénytelenül születnek: mi lesz belőlük? Gondoljunk a sok tízezerre, kik még nincsenek tíz évesek s már munkába fogatnak! Gondoljunk csak arra a magyar 20—30.000 fiatalkorura, kik már a bíróság elé kerülnek. Gondoljunk az alkoholista családokra, melyeknek 57 gyermeke közül, csak 10 egészséges van! Gondoljunk a rossz lakásokban, örökös kedvtelenségben, búban, szegénységben élő asszonyokra, kiknek nincs egy árva kis örömük életükben!

Hát mily nagy tere nyílik itt az irgalomnak s a szociális tevékenységnek?! Életet menthetünk: a nemzet vesző, pusztuló életét pótolhatjuk: letört életek helyett töredező életeket menthetünk.

Mikor kevés a baj, akkor azt talán csak a nagyon érzékeny lelkek veszik észre: de mikor ennyi s ily nagy bajok vannak, akkor azok már mindnyájunk lelkébe belemarkolnak s rákényszerítenek, hogy erős, bátor szívvel álljunk be a mentési munkába. Tegyen mindenki közülünk valamit az őt környező bajok ellen: vesse el, — ha csak egy arany-magvát az irgalmas, gyakorlati szeretetnek: biztos, hogy az ilyen vetés után aratás készül, s akkor majd „örvendezéssel hozzuk kévéinket".

1915. február hó.

Kiadja a Szociális Missziótársulat Szeretet-Szövetsége. -- Stephaneum ny. Budapest.

IV. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** III. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT •• ••••••••• SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják az Értesítőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével.

Kedves Munkatársak!

„Nem nézhetem", „nem nézhetem", Hágárnak ezt a mult levelemben idézett panaszát, melyet nemcsak az ész gondol el s az ajk mond ki, hanem mely az érzés közvetlenségével szivünkből fakad, oly sokszor ismételjük. „Nem nézhetem" — mondom magamban — „nem nézhetem ezt a tenger-sok bajt, keservet, nyomort és szenvedést". „Nem nézhetem" ezt a nagy halált, mely most a világra borul s megnyúlik mint az esti árnyék és elsötétit világot, szemet és lelket egyaránt. „Nem nézhetem" százezreknek ezt a napszámba való meghalását; „nem nézhetem" a nemzetek java erejének ezt a tűzzel-vassal való pusztulását s azt a töméntelen bajt, mely úgy özönlik a csaták nyomában a világon, mintha csak a pokol keserűsége s átka szakitott volna gátat s áradt volna ki az emberiségre. „Nem nézhetem" azt a sok másféle halált, azt a fehér-halált, azt a fekete-halált, azt a himlős s kiütéses halált; „nem nézhetem" azt a gyermek-halált, mikor a bölcsőkből koporsók lesznek s úgy törnek le az életbimbók, mint a szőlőfakadások a májusi fagy után. „Nem nézhetem" ezt a sok nyomorúságot, a szegénység vérkiapadását, az éh-halált s az élet-hervadást; „nem nézhetem", hogy mikor minden madárfióknak van fészke, sok-sok gyermeknek ne legyen otthona, ezt már csak nem akarhatja az Isten, ki a fészket elgondolta s a fészekrakó ösztönt sugalmazza! „Nem nézhetem" azt a sok elkinzott, elgyötört asszonyt, a kedvetlenség s a keserűség kifejezésével az arcán, a savanyuság s zsémbeskedés két mély barázdájával a szája fölött! Istenem, Istenem, hát hová nézzek, ha ezt mind nem nézhetem?! Behunyjam a szememet? Forduljak el? De hová? S ha be is hunyom a szememet, az a sok lángoló sötétség átvilágit a pillámon — átvilágit falon, távolságon — látszaton és szégyenlős takargatáson és a feledés is csak olyan, mint egy lyukas szemfödő; látni ott mindent, amit takarni akarnak.

Kettőt tehetek e szomorú világban: vagy azt mondhatom, hogy a lét s az élet esztelenség, kegyetlenség s legjobban teszi, aki nem törődik búval-bajjal, hanem éli a világát; teszek tehát én is igy. Igaz, hogy akkor testvér nélkül, közösség nélkül, szeretet nélkül élek, de hát jobb tán a fásultság, mint az érzés, mikor az ember úgy sem tud segiteni.

De mondhatom azt is: ördög lenni nem akarok, vadállatnak lenni sem dicsőség, fogom tehát magam s dolgozom s el akarom tüntetni a nyomort és szenvedést. Meg kell szüntetnünk — hirdetem — a haldoklást s a nagy halált, a betegséget s a háborut, az inséget s a küzdelmet.

Már most az én érzésem ezzel a kétféle lehetséges magatartással szemben az, hogy ha az elsőt teszem magamévá, akkor magamnak hazudok s elhazudom a lelkemnek legmélyebb s legtiszteletreméltóbb igényeit, mely sohasem fogja igazán elhinni, hogy az ember nem testvér, hanem született ellenség s vadállat s hogy a szív nem szeretetre, hanem marakodásra jó. Ha pedig a második álláspontra helyezkedem, akkor a világnak hazudok, — lehazudom a történet tapasztalatait, hogy kereszt s kín s szenvedés az emberélet árnyéka s aranyporral hintem be a képzelet világát, mely aranyportól az embernek éppúgy könybelábad a szeme, mint akár a paprikától. Tehát mindkét esetben hazudok s a hazugság nem boldogság s nem hozza közelebb egymáshoz az embereket.

Azért én mást ajánlok, azt, hogy nézzünk fel a keresztre, ahol szintén van kín, baj, szenvedés, kegyetlenség s keserűség, de ahol van még más is, van alázatos, bizó, buzgó, ellentálló s a rosszat legyőző lélek. S épp ez a fődolog, hogy ha a keresztre nézek, akkor megtudom a módját annak, hogy hogyan is kell a rosszat legyőzni. S ez a mód abban áll, hogy a rossztól nem kell elsötétedni s a keserűségtől nem szabad elkeseredni, továbbá, hogy a rosszat nem szabad eltagadni s nem is szabad a világot valami tündérvilággal s délibábos, földi jövendőséggel kecsegtetni; mert rossz mindig lesz a világon, betegség és halál is lesz; de rá kell tanítani magunkat s az embereket a keresztet hordozó Krisztus érzéseire s akkor a rosszat is pusztítjuk majd a világban s amit el nem pusztíthatunk belőle, azt is legyőzzük a magunk módja szerint. Azért álljunk bele a szenvedésbe alázatos lélekkel, mely a rosszat is Isten kezéből fogadja, lévén ez a véges létnek árnya s a bűnös létnek nagy penitenciája. Álljunk bele a szenvedésbe bizalommal, hogy küzdve, dolgozva, nemesbülve le is fogunk győzni sok rosszat, de hogy arra is, amit nem fogunk legyőzhetni, a rossznak elviselésére erőt nyerjünk. Álljunk bele buzgalommal abban az értelemben s azzal a célzattal, hogy minden rosszat jóra használhatunk s hogy Istenhez ragaszkodva s Krisztus szellemében járva érdemesen élhetünk.

Ime így kell a rosszat legyőzni! Minél többen leszünk, akik így érzünk, annál kevesebb bajjal állunk majd szemben, ami pedig baj s szenvedés akad azután is, azt legyőzzük lélekben. Mondjuk hát mindakettőt: „nem nézhetem ezt a töméntelen bajt", azután pedig „sziveden át nézem, felfeszített Uram". Ebből a két nézésből majd több jót látok meg.

Budapest, 1915. március hó.

Kohlrausz Gyula

Kiadja a Szociális Missziótársulat Szeretet-Szövetsége. — Stephaneum ny. Budapest.

IV. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** IV. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével.

Kedves Munkatársak!

Minden nagypéntekünk, de főleg ez az idei, mikor az emberiség a világháború kínjaiban Krisztussal együtt keresztre van feszítve, élénken öntudatunkra hozza azt, hogy igazán bűnösök vagyunk s azt is, hogy bűnhődünk; de még ilyenkor is mélységesen érezzük, hogy „Isten nem a félelem, hanem az erő s a szeretet s a fegyelem lelkét adta nekünk", (2. Tim. 1, 7.) s hogy ez a lélek sugárzik biztatóan felénk a föltámadt Krisztus alakjáról is. Minden küzdelmünk s szenvedésünk dacára érezzük, hogy kín s a kereszt nem arra való, hogy letörjön, hanem hogy felemeljen, s minden keresztúti megalázás és golgotai megpróbáltatás dacára is érezzük, hogy ez mind nem a vég, hanem csak közbeneső állomás, s hogy a lét kereszttel, sírral nem is végződhetik, hanem ott csak az válik el, hogy a lélek mily életet hord magában s mily új tavasz pezsdül föl benne.

Ezért fektetünk súlyt arra, hogy egyrészt rendben legyen lelkünk, s hogy másrészt reményeinkkel s várakozásainkkal abba az örökkéélő Úrba kapcsolódjunk. Ami az elsőt illeti, azt, hogy rendben legyünk, azon dolgozik bűnbánatunk, azon penitenciás lelkületünk s iparkodunk is, hogy a mi rovásunk van, azt keresztútainkon s Krisztusért elviselt szenvedéseinkben leróhassuk. — „Igy megigazulván a hit által, békében vagyunk Istennel." (Róm. 5. 1.) — Ami pedig a másik érdeket illeti, az főleg ilyenkor, a husvéti időben jut öntudatunkra; ilyenkor érezzük át, hogy mit érne nekünk az élet Krisztus nélkül s mily értelmetlen abszurd sötétségbe veszne minden jóakaratunk s igyekezetünk az ő győzelmes Allelujája nélkül!

Hál' Istennek, van nemcsak nagypénteki, de husvéti Krisztusunk is, — azért van aztán harc, kereszt s szenvedés dacára életkedvünk és reményünk! Igen, a mi husvéti Krisztusunk felel összes kérdéseinkre s aggodalmainkra — ő elégíti ki igényeinket, — ő kapcsolja bele a végtelen élet folytatásaiba ezeket a mi életkérdéseinket, melyek bennünk jelentkeznek, de melyek örök élet nélkül akkor is értelmetlenek, ha 50—70, sőt ha 100 évre is terjednek. Mert akár egy éves csecsemő-

nek, akár 100 éves aggastyánnak koporsójánál állok is, egyaránt ott motoszkál fejemben a kérdés, hogy mirevaló ez, s minek nyílni így egy évre s aztán letörni, — de ugyancsak minek küzdeni s dolgozni annyit, mikor ez a hosszú élet is a csecsemő tehetetlenségével s a ki nem elégített öntudat keserűségével végződik?! Ime szfinx a csecsemő s szfinx az aggastyán is s az életnek csak egy értelme lehet s az az örök élet!

E nagy igényemmel s e nagy reményemmel kényszerülök élni e világon. S mert nem mondhatok le róluk, azért keresem s kutatom, hogy hol találok ez igényeimre kielégítést s e reményeimre biztatást s ha tűvé teszem is az egész világot s fölkutatok bölcseséget és tudományt, azt látom, hogy csak a föltámadt Krisztus sírjánál pihenhetek meg.

Ugy teszek, mint Oroszlánszivü Rikárd királynak minstrelje (dalnoka), aki kereste elveszett urát, s sorba járta a várakat s a vasrácsos tömlöcök előtt csendes éjszakákon rázendített királyának dalára, hogy megtudja, ha esetleg válasz jön a dalra, hogy ott leledzik királya, s ezzel aztán föléled majd reménye s kigyullad öröme. S meg is találta. Mondom, így teszek én is, járom a világot, kérdezek filozófokat s művészeket; a nagyok emlékei, mauzoleumai s gúlái előtt, a világ hőseinek sírjai előtt a szivem dalára, vágyaim s reményeim s igényeim dalára gyujtok. Keresem s fülelek, hogy hol rezonál biztató s győzelmes válasz s allelujás visszhang lelkem vágyaira, s azt tapasztalom, hogy gúlák s mauzoleumok, kripták s emlékek, szobrok s nagy művek, filozófiák s művészetek mind némák s nem felelnek; de a Krisztus sírjából jön lelkem életszomjas dalára válasz; onnan hallom azt, hogy „én vagyok a föltámadás és az élet"; te is élsz s élni fogsz!

Ah igen; ez az én dalom! Ez az élet, az örök élet dala; ez a testi létet átszellemesítő életnek dala! Jó helyre jöttem, s a minstrellel érzem azt, amit a költő mond: „denn ihm sagt ein dunkles Ahnen: suche treu, so findest du".

Megtaláltam az Urat, azt, ki szivem dalára a sírból, a halál tömlöcéből felel: bizzál, én legyőztem a halált. „El van téve e reményem — e husvéti reményem — keblemben." (Jób. 19, 27.)

Budapest, 1915. április hó.

Vajthaizla Gyula

IV. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** V. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT •• ••••••••• SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével.

Május havában a bold. Szűz Mária felé tart áhitatunk s ha valamikor, hát ebben a vérrózsás májusban esik jól a Szent Szűznél, édesanyánknál megpihennünk. Megpihenünk a tudatban, hogy van anyánk s megvigasztalódunk azáltal, hogy gyermeki bizalommal kiöntjük előtte szivünket, bánatunkat s aggodalmainkat s eltelünk bizalommal aziránt, hogy ő bizonyára megért s megsegít minket.

Egy okos, naiv gyermek azt kérdezte egyszer, mikor a keresztvetésre tanitották, hogy miért is nem vetjük a keresztet úgy, hogy az Atyának, a mamának, stb. nevében? Hát nincs nekünk az égben anyánk is?! E naiv kérdésben az emberi szív érzései nyilatkoztak meg s a kath. anyaszentegyház azt feleli rá, hogy igen, van anyánk, hogyne volna!! Tényleg mily jól esik, ha mondhatjuk, hogy van anyánk az égben, aki szeret, aki Istenhez közelebb vezet, s aki közbenjár értünk! Mily jól esik a kereszten függő Úr Jézus ajkáról hallanunk a Szent János apostolhoz s benne mindnyájunkhoz intézett szót: „Ime a te Anyád".

Ez a gyermeki viszonyunk a bold. Szűzhöz két irányban segítsen meg minket. Erősítse meg mindenekelőtt hitünket. Neveljen rá minket a Szent Szűz nagy, rendületlen hitére. Történjék bármi is, törjön bár össze a háború sok reményt; szakitson bár szét sok édes köteléket, ahhoz az egy kincshez, a föltétlen nagy hithez, mellyel átadtuk magunkat Istennek, hozzá ne érjen, — azon a köteléken, mely lelkünket Istenhez fűzi, ne lazitson. Kiknek a Szent Szűz az anyjuk, azoknak hite éjben a hit világító mécse legyen. E hitben legyen erőnk! A német császár ezidei születésnapján azt mondta beszédében: „Und dann noch eins, — merken sie sich das, meine Herren — mein Grundsatz auch für diesen Krieg ist das grosse Wort: ein Mann mit Gott ist immer in der Majorität". „Akivel az Isten, az, ha egymaga áll is, mindig többségben van". S hozzátehetem: akinek édesanyja a boldogságos Szűz Mária, az ne érezze magát elhagyatva, hiszen ez anyának oltalma mindenhová kiséri, csak legyen rá érdemes.

Ime egy biztos, bátor, fölséges öntudat!

De megsegít minket a Szent Szűzhöz való gyermeki viszonyunk más tekintetben is; t. i. az Isten gyermekeinek sajátos, bízó, vidám lelkületét adja nekünk.

Kiknek anyjuk van, azokon annak meg kell látszani, hogy még elhagyatottságukban sem árvák s hogy otthon érzik magukat; meg kell látszani rajtuk még megpróbáltatásaikban, keresztjeikben is, hogy szívük nem keserű. S miért nem? Azért, mert ez az édes kapcsolódás sok új, meleg érzéssel jár. Más buzdulásaink, kitüzesedéseink, kiédesüléseink, ellágyulásaink lesznek, ha a boldogságos Szüzet szívből tiszteljük s szeretjük. Annak a jóságnak, mely a szívből fakad s árad a világba, más íze, más zamatja s más indulata van, ha oly szívből való, melynek folyton meleg, bizalmas viszonya van édes anyjához. Más élet, más szeretet, másféle áldozatkészség telik tőle, ha mindent gyermeki érzéssel végez s ha mindenkihez a családi rokonérzés temperamentumával kapcsolódik. Ez az anyás érzés új közeledést jelent Istenhez s ugyanúgy megérzik az emberekhez való viszonyunkon. Sőt többet mondok, nemcsak közeledést jelent az, hanem közellétet s odatartozást az Istenhez. A bűnös ember ugyanis elfordul az Istentől s minél jobban s többször fordul el tőle, annál inkább lesz ez elfordulásból taszítás „das Pathos der Distanz"; megfordítva, az Istent szerető ember Isten felé fordul s minél jobban szeret s minél gyermekdedebben s minél anyásabban, annál inkább lesz ez odafordulásból ragaszkodás és forró szeretet, „das Pathos der Gottesnähe". Meg vagyok győződve, hogy a Szent Szűz tisztelete s szeretete ezt a „Pathos"-t neveli s szítja bennünk.

Mily vigasz ezt érezni főleg most, mikor az Isten eltakarja jóságos arcát s lelke nagy katasztrófák szélvészében zúg végig a világon,—mikor a háború éles szántó-ekéjével forgat hantot s vág halálos sebeket a szivekbe! Ah, ilyenkor kell a szegény szívnek az anyai oltalom, ilyenkor kell, hogy ne sokat okoskodjunk, hanem hajtsuk le fejünket a Szent Szűz ölébe, azután pedig álljunk ki bátran: s dolgozzunk s szenvedjünk, ahogy az élet sora azt mireánk hozza, tudván azt, hogy ő is keresztúton járt s kereszt alatt állt s nem kételkedett, hanem hitt s szeretett. Megért s megvigasztal majd Ő minket is, hogy ugyanazzal a hittel s szeretettel legyőzzük a világot, megsegít, hogy bátorságra hangoljuk magunkat küzdelmeinkben s csendes, bízó megadásra áldozatainkban is. Jelszavunk pedig az legyen: Mária gyermeke sötét lélek, gyáva ember, elkeseredett existencia nem lehet. Én sem leszek az ... Isten kegyelméből s a Szent Szűz szeretete által!

Budapest, 1915. május hó.

Vothaszka Gyula

IV. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** VI. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével.

Minél nehezebb az idők járása, annál több lélek kell belénk; úgy vagyunk ezzel, mint az oszlopok, minél nagyobb s vaskosabb boltivek emelkednek föl rajtuk, annál több kitartó s ellentálló erő kell beléjük; de hát így lesz a sok kőből égbetörő, fölséges dóm! Nekünk ezekben a nagy, nehéz időkben főleg meleg bizalomra van szükségünk; bizalomra, mely a sötétség dacára is gyermekszemmel néz a jövőbe, — bizalomra, mely a kegyetlenség dacára is az Isten közellétét érzi. Ah, mily áldott, mily igazán geniális érzés ez! Szentlélektől való!

Vannak idők s helyzetek, mikor igazán nehéz megvigasztalódni; ilyenkor úgy van vele az ember, mintha homokpusztában ülne, perzselő napsugárban s nincs forrás, nincs csak egy szivárgó vizecske is a közelben. — Igy érezte magát egyszer valaki, akinek puszta lett otthona és sivatag lett az élete, mert fiatal felesége, kit nagyon szeretett, meghalt. Ott ült négyéves kis leányának ágya mellett, aki szintén beteg volt, láz gyötörte s elsorvadt tőle szegényke. „Ah, elmegy talán ez is?" — mondogatta magában a szenvedő vigasztalan apa — „elhagy talán ez is és magamra maradok kettős bánatommal!" A gyermek nyögött s felsóhajtott: „Apikám, félek, végy fel a karodra, — hozzád akarnék jönni!" S az apa kivette az ágyból s terítőjébe csavarta a gyermeket s úgy járt vele föl-alá a szobában míg megnyugodott, elaludt s akkor visszafektette ágyába. Az édesapa karjaiban talált megnyugvást a beteg gyermek. S hol talál a lázas agyú, a lázadó s nyugtalankodó ember megnyugvást? Nem kellene-e a nehéz, keserves időkben nekünk is fölsóhajtanunk: „Atyám, félek, nem látlak, de mégis, sőt ép ezért kivánkozom hozzád! Kérlek, végy fel karodra s szoríts szivedhez; ott majd megnyugszom." Bármi történjék is velünk, bármi érjen is minket, bármily magányos pusztaság s elhagyatottság ijesszen is körülöttünk: hozzuk mindig öntudatunkra, hogy Istenünk, Atyánknak karjai közt vagyunk, — ha betegen is, — ha vérző szívvel is, — ha bánatos kedéllyel is; de ott vagyunk, nála vagyunk, — s ő akkor is szeret, ha szeretetét nem érezzük!

Elismerem, hogy ez az érzés hit szerinti elhelyezkedés s hogy a világias ember erre azt mondhatja, hogy ezt csak úgy hisszük s képzeljük; igen, de hiszen épp ezt akarja az Isten s ez lesz a léleknek mint új, világot legyőző erőnek föladata és szerepe, hogy a hitben új tényezőt léptessen a világba, melynek erejében kiemelkedik az élet sivárságából. Ha annak a sivatagban ülő s szomjazó embernek lábai mellett egyszerre hűs forrás fakadna: az is nem a pusztaságnak, hanem a mélységnek új adata s adománya volna: nos és ha a lélekből fakad egy új tudat, egy új érzés, azt épp oly kevéssé kell lekicsinyelni, mint a pusztában fakadó forrást, hanem föl kell használni, élni kell belőle s élvezni kell azt!

A víz nem homok, hanem egy új valóság; éppen úgy a lélek, a hit, a bizalom nem világ, hanem egy új erő, egy új valóság, melyre épp oly szükségünk van a világban, mint ahogy szükségünk van a vízre a sivatagban!

Az volna azonban aztán az öreg hiba, ha a tikkadó ember a vizet nem látná s ugyancsak, ha a hivő ember megfeledkeznék a hitében s bizalmában rendelkezésére álló fölséges erőkről! Ez öreg hibától óvakodni akarunk s bánatunkban s aggodalmaink közt is öntudatunkra hozzuk, hogy „csitt, ne kételkedjél — Isten karjaiban vagy — szeresd őt s szeresd mindig jobban s bármi ér s bármit vesztesz, hozzá is, meg azokhoz is, kiket elvesztettél, annál közelebb állsz, minél jobban szeretsz!" S ismét „csitt, ne sokat nyögj s ne panaszkodjál, hanem érezd magadat léleknek a világban s a köznapias életben s hordozd magadban a tudatot, hogy több van benned az Istenből mint a ragyogó napban, mint a jázminos bokorban, mint a májusi réten; — hidd el, hogy Isten van veled bajaidban s hogy kisírt szemmel is megpillanthatod őt, ha eszmélsz és szeretsz!".. Istenem, Istenem, tehát hinni és bizni kell! Ez a mi forrásunk a sivatagban, ez a mi éledésünk csüggedésünkben s vigaszunk bajainkban... S ez mind nem rajtunk kívül s nem messze tőlünk, hanem bennünk van! Aki erről megfeledkezik, az betemeti a forrást; míg ellenben, aki eszmél rá, annak fakad s úgy fakad, hogy szökel s égbe viszi!

Budapest, 1915. június hó.

Prohászka Ottokár

Stephaneum ny. Budapest

IV. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** VII. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével.

Kedves Munkatársak!

Elvonult fölöttünk a világháború egy hosszú éve; elvonult fölöttünk sok véres nappal s fekete éjszakával s a béke hajnala még nem kelt fel; még nem hasadt ránk a nagy Te-Deum reggele, hol milliók adnak hálát a béke isteni ajándékáért. Még mindig a legnagyobb áldozatok nagy idejét éljük, időt, amikor sok vér, de sok lélek is áradoz, s mikor nemcsak sebek nyilnak, hanem szivek is megnyilnak s a lélekkiáradásnak s a lélek megnyilatkozásnak vigaszával örvendeztetik meg az elborult s elbúsult világot. Még mindig nincs vége a küzdelemnek s valamint új meg új harcokba indulnak fiaink, úgy új áldozatkészséget, s új erőkifejtést sürget a társadalomtól is a harcok szelleme. Szóval valami kifogyhatatlan lelkiségre van szükségünk, melynek forrásai ki nem apadnak! Ezekből a forrásokból tűz és erő és hősiesség áradjon a harctereken, de fakadjon belőlük enyhület, gyógyvíz és olaj is a társadalmi kooperáció világában, amelyben mi állunk — melyben imádkozunk s bízunk s dolgozunk és segítünk tőlünk telhetőleg. Kifáradnunk nem szabad; már csak azért sem, mert úgy látom, hogy csodálatos reakciók jelentkeznek bennünk, mikor a gyász s a szenvedés, s ugyanakkor a hősiesség s az alkuvást nem ismerő odaadás illeti meg lelkünket s ez érintkezéstől a nagyot s a szépet s a lelkit új világosságban látjuk meg s új megtapasztalásban tesszük osztályrészünkké.

Ez az új meglátás és új megtapasztalás először is az életnek s a létnek valami misztikus s minden látszaton túl érő nagyrabecsülése.

A háború ugyan töri a létet, mint a vashámor a követ, s a közvetlen benyomásunk az lesz, hogy az emberélet csak olyan, mint a fű s a legszebb is csak olyan, mint a zsálya vagy a szironták, melybe — fübe s zsályába, s szirontákba — vagyis közönséges s értékes életbe egyaránt belesuhog a halál kaszája s rendeket — sirokat — vág bele a virágzásba s az élet örömébe. Azonban ez a benyomás nem minden — sőt ez a benyomás a legkevesebb s azontúl van a mélyebb s az igazibb meglátás, s a kegyetlen valósággal való érintkezésen túl van egyszersmind a valószinübb s igazibb megtapasztalás, melyben arról bizonyosodunk meg, hogy itt óriási lelki értékek peregnek ki a kaszasuhogás alatt, melyek tisztelettel töltenek el, s melyekről érezzük, hogy azok nemcsak nem hiábavalók, hanem ellenkezőleg, hogy azok felgyülemlenek — hogy azok-

ból épül fel a jobb világ, s hogy önmagunkban is azt a legjobbat s legnemesebbet alkotják, amiért élni érdemes. Élni ugyanis nem azért érdemes, hogy az ember sok kenyeret fogyasszon és megvénhedjék, hanem élni azért érdemes, hogy az ember a nagyban higyjen, hogy nagyon szeressen, s a legnagyobbért, Istenért tegyen, küzdjön, s áldozatokat hozzon.

Ime, e világosságban misztikus, lelki nagyrabecsüléssel fordulok az élet felé — a töredező, a pusztuló élet felé, s mikor annyi vész belőle, hát megsajnálom ugyan, de megtapasztalom azt is, hogy egy felsőbb, szellemi világba nő bele az a letiport élet is, s magam számára pedig azt a hivatást látom kijelölve, hogy e pusztuló értékek közé álljak, s amit megmenteni lehet az élet számára, azt mentsem.

Van még egy más benyomásom is, mely lelkemre vetődik, s melyre sajátosan reagálok. S ez a benyomás az, hogy első tekintetre, mondjuk — a közvetlen tapintás szerint a háború borzasztó, durva, embertelen történés, melyben az ember kivetkőzik magából, s durvul a lelke. S ez tagadhatatlan; de ez csak egyik oldala a végzetes történésnek; a másik oldala ugyanis a fronttól befelé, a társadalom, az otthonok belső felén mutatkozik s ott azután nem az eldurvult, hanem ellenkezőleg a szellemi finomságba öltözködött lélek, s közérzés, testvériség és könyörület fejti ki összes, még eddig lappangott erőit s tehetségeit. Nem vagyunk durvák, hanem sokkal finomabbak, mint volnánk háború nélkül — nem keményedtünk meg, hanem inkább megpuhultunk az ütések alatt, részvét s gyakorlati szeretet most a lelkünk.

Ez a két érzés, s két megtapasztalás állít bennünket a megpróbáltatások e második évébe — ez a kettős érzés tölt el, ez vigasztal is, erősít s sugalmaz minket. — Ez érzésektől erősek leszünk s e megtapasztalásoktól kitüzesedünk s neki bátorodunk. Neki állunk munkánknak ismét, megtesszük a tőlünk telhetőt s tudjuk azt is, hogy sok telik tőlünk. Telik annyi, amennyi kifogyhatatlan forrásokból telik; lévén a szeretet örök s kifogyhatatlan. Mi hiszünk a kifogyhatatlan szeretetben, s a körülmények s a nagy szükségletekből vett okos, s célszerű eligazítás mellett gyakorolni is akarjuk azt. Van időnk, legyen erőnk hozzá!

Budapest, 1915. szeptember hó.

Prohászka Ottokár

Kiadja a Szociális Missziótársulat Szeretet-Szövetsége. — Stephaneum ny. Budapest.

IV. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** VIII. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével. — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Jó s rossz együtt járnak a világban, mint fény és árny s vannak, kik mondják, hogy a jónak árnyéka a rossz. Ez azonban csak mondás és hasonlat, mely az élet esélyeit s a lét változandóságát jelzi, ahol jó, rossz össze-vissza váltakozik s nem azt jelenti, mintha a rossz a jóból folynék. Sőt, ha valami kapcsolatot keresnénk a jó s a rossz között, akkor nem azt kellene állítanunk, hogy a rossz a jóból való, hanem inkább azt, hogy nincs rossz, mely valamiképen a jót nem sürgeti s annak előteremtésén nem dolgozik.

Ezt látjuk s tapasztaljuk főleg a mai világban. Van-e nagyobb földi rossz, nagyobb kín és baj népek s nemzetek számára, mint a háború — az a sötét éjszaka, telve bűnnel s bajjal?! Mily sötét ez az éj s mennyi szenvedés nehezedik benne a világra! S mégis hozzá kell tennem, hogy egyszersmind mennyi szeretet s lelki fényesség fakad belőle! Szenvedünk — ez a rossz — s szeretünk — ez a jó — s azért szeretünk jobban, forróbban s áldozatosabban, mert nagyon szenvedünk. Tehát minél sötétebb az éj, annál világosodóbb a lélek s minél égetőbb a szenvedés, annál lángolóbb a szeretet. A sötétségre a lélek világossággal, a kegyetlenségre könyörülettel, a szenvedésre enyhülettel felel. Ez annyira igaz, hogy saját legbensőbb természetünkkel jutunk ellenkezésbe s a lelkünk legnagyobb igényét ismerjük félre, ha a sötétségre sötétséggel s nem világossággal s a rosszra rosszal s nem jóval felelünk. A lélek attól enyhül leginkább, ha hisz, ha bízik és szeret s megfordítva: a lélek attól szenved leginkább, ha a sötétség elnyeli világító hitét s ha a szenvedés kioltja szeretetét.

Értsük tehát meg önmagunkat — ismerjük föl lelkünk hangját, azt a nagy kiáltó szavát, mely hirdeti, hogy bármi történjék s bármit szenvedjünk, mégis szeressünk, szeressünk s jobban szeressünk. Míg bízom s szeretek, addig én vagyok felül, bármily tengere a kínnak szakadjon is rám; mikor pedig kételkedem s hülök szeretetemben, akkor merülök s nem kell hozzá tenger — azaz valami roppant nagy szenvedés — hanem elég ahhoz egy hínáros mocsár — azaz mindennapi kisebb baj is — hogy végleg elmerüljek s benne vesszek.

Igy van ez a harctéren, így van ez itthon. Ott hős katonáink vívnak s küzdenek, mert szeretnek s csak addig van bennük igazi lélek és hősiesség, amíg a környékező rosszat, a bajt, a nélkülözést, a

sebeket s halált egy erősebb szeretet erejéből elviselni tudják; itthon pedig apák és testvérek s a nemzet egész fegyvertelen zöme dolgozik, szenved s áldoz; mindegyik vívja a maga csatáját; de ezek is, azok is, csak addig, míg a tevékeny s áldozatkész szeretet sugalmazza őket.

Azért oly fontos dolog s ugyanakkor jóleső érzés, ha szeretni s mindig jobban s kitartóbban lelkesíteni tudunk s ha megtapasztaljuk azt, amit az írás mond, hogy a nagy vizek nem birták kioltani a szeretet tüzét!

Ehhez az kell, hogy az ember átadja magát Istennek lelke legmélyebb radikalizmusával s hogy mélyen meg legyen győződve arról, hogy e rettenetes zenebonába rendet és értelmet csak a hit teremthet s hogy a világháború borzalmai közt is énekelni csak az örökélet s az örök szeretet képes. Ezt érezte a zsoltáros is, mikor így énekelt: Kész az én szivem, Isten, kész az én szivem, hogy énekeljen és zengjen neked dicsőséget. Ébredj föl, szólalj meg zsoltárom és hárfám! Hálát adok neked, Uram, a népek között és dicséretet mondok neked a nemzetek között; mert nagyobb az egeknél irgalmasságod és a felhőkig ér a te igazságod. (Zsolt. 107.) Harcterek, kötözőhelyek, kórházak, sírok, özvegyek s árvák felhős bánata fölé emelkedem, valahányszor hozzád térek s onnan hozom magammal azt a lelket, mely a népek harcai közt is hálát mond s a nemzetek dúló viszályai közt is dicséretet zeng a nagyobb, a mindenek fölé kiemelkedő Urnak. — Testvérek, föl-föl a léleknek e pacsirta szárnyaira — kapjunk föl azokra a zsoltárdicsérte vadgalambszárnyakra. Ezek azért emelnek ki minket a bajok fölé, mert a végleg diadalmas hatalomhoz, az örök jóhoz, hol már rossz nincsen — magához az Úrhoz visznek.

Ezzel az érzülettel szivünkben hivatásos enyhítői leszünk minden bajnak s rossznak. — A hivatás kedv és érzék! Akiben Isten van, abban a rossz ellen való kedv van; annak kedve van ellentállni a rossznak; kedve van megküzdeni vele s ereje is van hozzá, hogy győzzön rajta. — Azért kell nekünk mindennap reggel Istenbe kapcsolódnunk, hogy az erőteljes, bátor érzés s a kitartó szeretet lüktessen végig rajtunk. Bajok ellen, könnyek, szenvedések ellen küzdeni csak oly ember képes, aki az élet folytonos, friss erőivel töltekezik — aki belső, lelki világát nem a benyomások, hanem az isteni hit igazságai szerint építi ki s aki minél nagyobb a környékező gyűlölet, annál öntudatosabban állítja bele azt, amit lelke legmélyéből kiáshat, t. i. a krisztusi szeretetet.

Ez a legnemesebb életmód azután egyszersmind a legkönnyebb is, amennyiben vigasztal és boldogít. Az ember a szó szoros értelmében elemében van, mikor szeret s mikor a szeretet által az egész életnek értéket adhat, még pedig isteni értéket. Ez a mi ambiciónk; legyen a mi művészetünk is.

Budapest, 1915. október hó.

Kiadja a Szociális Missziótársulat Szeretet-Szövetsége. — Stephaneum ny. Budapest.

IV. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** IX. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT •• ••••••••• SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével. — Utánnyomás tilos.

Ebben a fekete, szenvedésjárta évben s ebben a fekete s siroktól árnyékolt novemberi hónapban nagyon nehéz az érző embernek föltalálnia magát. Ahol annyi a veszteség s az élet kegyetlensége — ahol a vég úgy ijeszt s a halál úgy arat pusztító szabadjában, — ahol egy gesztussal megsemmisít életeket, reményeket s boldogságokat, ott nehéz azt mondani: „nyugodjál meg — nem tehetünk róla, — ez közös sors". Nem, ott mást kell mondani s nem is mondani, hanem ott mást kell tenni, s ez a tett a krisztusi lélek tette, mellyel sirok közt is s könnybelábadt szemmel is keresztény voltunknak, keresztény hitünknek s reményünknek igazi öntudatára ébredünk.

Hiszen végre is, mi mindnyájan sir, halál s enyészet felé tartunk, de ezek csak az életvégnek kapui, mert azokon át mi tovább iparkodunk, mi Isten s örök élet felé tartunk. Csoda-e, hogy sir s néha tömegsir is nyilik idejekorán — csoda-e, hogy kötelék és szív szakad meg sokszor az élettavaszán, — hát ez a világ forgása és sodra, de a fő mégis csak az, hogy mindenestől Istenbe vagyunk beállítva s „a mi arcunk olyan, mint ki Jeruzsálem (az égi város) felé tart; „facies ejus erat euntis in Jerusalem". (Luk. 9. 53.) Mi az élet esélyeit s a világ rejtélyeit úgy oldottuk meg, hogy Isten hatalma alá állítottunk mindent; a mulandóságot beleakasztottuk az örökkévalóságba, a sirt a föltámadásba, a halált az életbe, a lelket Istenbe. Mindenestől erre felé tartok, ettől függök s sirjaim közt e nagy öntudattal járok. Szomorú az arcom, de mégis olyan, mint ki „Jeruzsálem", az örök város felé tart; könnybelábadt, homályos a szemem, de a lelkemen, mint éjjeli tavon égi fények járnak. Idegen fények ezek, de nekem valók; a lelkem legmélye telik meg velük s azokat ki nem oltja sem sir, sem könnyzápor, sem omló föld, sem omló élet!

Sokszor úgy látszik, hogy nem birom ki; nem birom ki e rideg, virágától s vigaszától megfosztott életet, azt a sok kínzó veszteséget, azt a sok keserű emléket, azt a nagy, egyre táguló ürességet. De aztán a lelkembe térek s észreveszem, hogy hiszen nem is csak a vér lüktetéseiből s emberi reménységekből élünk, hanem, hogy más nagy erők járnak át, melyeket Istenből s örök reményeimből merítek. Mikor úgy csüggedek s magamba összeroskadok, akkor mintha az isteni élet kapna

föl karjaira s emelne föl s emelne ki magasra! A szenvedéseim is velem emelkednek, a sirjaim is, a koporsóim is, földúlt otthonom is, az is, az mind, mind velem jön. A nagy, örök remény érintéseitől bágyadt lelkem föléled s azt suttogja magában, hogy „igaz, meghaltak; de igazabb az, hogy élnek, élnek s várnak, reám várnak s meglátom őket". S ime e renénytől is olyan lett „az arcom, mint ki Jeruzsálem, az örök város felé tart". Gyönge, hiányos természetem e nagy remény járásától föléled, mint a nyirok alatt pihenő tavasz az emelkedő nap útjaitól.

S tovább! Sokszor sötétség borul rám. Egy-egy emlék fekete szomorúsággá válik s az élet olyan nekem, mintha terhem s keresztem volna; mert hát sokat vesztettem és csalódtam; sok mindenfélét, mi után epedtem, el nem értem, sok áldozatot hiába hoztam s azt a maroknyi boldogságomat is, melyet családomban, férjemben, fiamban találtam, a kegyetlen végzet kiütötte kezemből s most az élet koldusa lettem. De ez is csak az egyik adata öntudatomnak s csak egyik oldala lelkemnek s ezenkívül vannak e csalódott s megviselt lélekben értékek s a lehangoltság mellett csendülnek meg érzések, melyeket Krisztushoz való ragaszkodásom vált ki bennem. Ha szomorú is vagyok, de nem vagyok kétségbeesett, ha le is törtem, de a törésből magából új, tisztult érzések fakadnak, ha össze is omlik a világom, — tudom, hisz Krisztus mondta, hogy elmulik — ez összeomlás kínjaiban is az újjászületés vajudásait szenvedem át s lelkem ragyogóbban kerül ki belőlük! Ime, milyen annak a szomorúnak s szenvedőnek „arca, az olyané, ki Jeruzsálem, az örök vigasznak városa felé tart".

Ez az én igazi arcom, a befelé fordított arcom, lelkem arca, mely a hitből nyeri fényeit s a reménységből frissességét s a kegyelem vigaszaitól mosolyát! Sohasem szabad megfeledkeznem, hogy ez az én tulajdonképeni, lényemet s igazi természetemet s vágyaimat s igényeimet kifejezésre hozó arculatom. A többi vonás letörlődik lelkemről; mert a földi viszonyok s boldogságok világosságai ki-kialusznak s az ifjúság s a mámor s az egyéni érvényesülés lelkesülései, a szenvedélyek tüzei elhamvadnak s a szépség ráncos lesz; de az igazi arc, az megmarad s nem vénül s nem torzul, hanem szépül s megifjul!

Ha ez arccal állok a világba s e tekintettel nézek szét siron s veszteségeken, akkor érzem fölényemet; érzem, hogy megtaláltam a helyemet s azt a világosságot, melyre szorulok, hogy eligazodjam a szomorú valóságon. Nem lehetek eléggé hálás Istenemnek e nagy kegyelemért. Tudom, hogy méltóságom, érvényesülésem, erőm és vigaszom attól függ, hogy mint váltom ki magamban ezt a hitet s ezt a reményt; de nagyon lelkesülök is e belső világomért s nagyon óhajtom, hogy azt lehetőleg kifejlesszem s megtapasztaljam, s hogy éljek belőle — éljek főleg az ilyen hónapban, mikor a nagy halál aratása környékez s számtalan sajgó sebtől szenvednek a lelkek.

Ha bánatosan is, de oly arccal járok, mint aki „Jeruzsálem", egy új világ felé tart.

Budapest, 1915. november hó.

Vilmosa Gróf

Kiadja a Szociális Missziótársulat Szeretet-Szövetsége. — Stephaneum ny. r. t. Budapest.

IV. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** X. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT •• ••••••••• SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével. — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Búcsúztatót írok a nagy küzdelmes évtől — körlevelet a keserves évnek utolsó hónapjára. Vérpirosan száll lenyugovóra ez év utolsó hónapja és majd napja is, de ennek az alkonynak pirja még nem a béke örömpirja. Most még harc tombol körülöttünk s megnyugvást még nem találunk — édes álomra még nem hajthatjuk le fejünket. De azért mégis harangozunk; szól az esti harang s visszhangzik tőle lelkünk. Ennek az évvégi harangszónak is az a sajátsága, hogy bele van olvasztva öröm és bánat, bele van olvasztva fölséges érzés, amilyen a lélek magaslatain él s alázatos áhitat, amilyen a szív mélységeiből fakad. Ilyen a torony harangszava is; az is a magasból jön, azután pedig leereszkedik s végiglejt a templomkörötti temető alacsony sírdombjain, beleütközik keresztekbe és emlékkövekbe, fölszedi az őszi mezei virágok illatát s elhal a határon s elterül barázdákon, erdőkön: a mi évzáró harangszavunk hasonlóképen indul s elhal; kiindul világtörténeti magaslatokból, végigmegy sok-sok temetőn, s végre elhal imádkozó s Isten akaratán megnyugvó lelkünkben.

Mily csodás a csengése s mily mélységes a tartalma e harangszónak! Nemcsak érces a szava, nemcsak édes a melódiája, hanem titokzatosan lelki is, ha visszhangjára ügyelek, melyet a szívben kelt.

Ez a visszhang először is nagy dicséret, a hitnek imája, melyet úgy fejeznék ki, hogy „dicsértessék az Úr Jézus Krisztus". Ezzel van a lelkünk tele háborúk, aggodalmak, kínok s könnyek dacára. Dicsértessék általa és benne a végtelen Isten, akit ha nem is értünk — főleg ilyenkor nem értjük — de ilyenkor is s máskor is, tehát mindig imádunk és szeretünk. Róla mondta szépen Pascal: minden más egyebet előbb ismerni kell, hogy azt megszeretni lehessen, Istennél megfordítva van, őt szeretnünk kell, hogy megismerhessük, jobban és jobban kell őt szeretnünk, hogy jobban megismerjük. Ismereteinkkel, fejtörő probléma-oldozgatásainkkal vele szemben nem sokra megyünk, azért hát szeressük inkább s szeressük egyre jobban s a szeretet majd láttat, majd kinyilatkoztatásokat, víziókat nyujt s akkor majd áldjuk s dicsérjük őt háborúk s bajok dacára. A sötét idők hullámain lejt az istendicséret harangszava!

Más valami is cseng felém az évzáró harangszóból, az a fájó szívek-

nek bizalma! Bizalom fájdalom dacára! Mily nagy szó, igazán lélekszó — harangszó! A világháború viharjaiban csengő-bongó haranggá, melódiás érzések fakasztójává lesz a lélek, a vihar meglendíti, az ütések megrendítik; de a lendítés el nem szakítja s az ütés el nem repeszti, hanem csak felébreszti s megszólaltatja a léleknek legmélyebb érzését, mely végre is a bizalom a jóban, a nemesben, bizalom az igazán emberi, szívbeli erők s hatalmak érvényesülése iránt. S ezt összefoglalva, úgy érzem, mintha lelkem harangszava azt zúgná s azt énekelné: Üdvözlégy Mária, te édes és fájdalmas anya! A te fejedbe sem fért, ami szivedben elfért. A te gondolataid sem győzték, de a szereteted győzte; te is szenvedtél, de mindig bíztál s azért megálltál s győztél.

Azután pedig azt gondolom, hogy az évvégi harangszó nagy világtörténeti katasztrófákon s fájdalmakon át a lélek békéje s megnyugvása elé harangoz. S míg az a nagy béke meg nem jön, addig is béke elé harangoz, mikor nem annyira a templomba, hanem inkább önmagamba beharangoz. Beharangoz és hivogat; hív, hogy térjek magamba; mert ha békét keresek, azt a maga teljes igaz valóságában úgyis csak a lélekben, tehát magamban találom meg. Lelkem a szent hely, hol a harcok s csaták zajában is szent béke lakik. A világból úgy sem birom végleg száműzni a harcot, de magamból birom s az a kötelességem is s szükségletem is! E belső békében megtalálom Istenemet, aki szeret és vár rám és kézen fog és vezet. Ezzel a lelki csengéssel, ezzel az érzelmi akkorddal legyen telítve az évvégi harangszó s ez szálljon világgá, szálljon szét sötétségek s kétségek éjébe, szálljon az érthetetlenségek örvényébe, hatoljon el az istentelenség jégszakadékaiba s énekeljen sötét, hideg lelkek jégmezői fölött s keltegesse bennük a mélyebb érzéseket békéről s lelki melódiákról, virágzásról és tavaszról.

Végre pedig, jó harangom, énekelj soknak, százezreknek „jó éjszakát", mely a te nyelveden, lévén te egy őseredeti keresztény hangszer, annyit jelent, hogy „örök nyugodalmat". Légy zenéjük s kisérőjük s harangozd ki őket hazájukba, hol a szférák zenéje fogadja majd őket. Harangozd ki őket Istenükhöz, boldogságukba!

S nekünk is harangozzál jó éjszakát, hogy pihenhessünk! Dolgozunk s elfáradunk, erőlködünk s kimerülünk, legyen hát pihenésünk s nyugodalmunk! Pihenni is csak azért akarunk, hogy fáradságunkat kiheverjük s aztán friss, napkeleti jókedvvel álljunk bele ismét a munkába.

Az a harang, mely az év zártával ily melodiával, ily csengéssel s ily ritmussal szólal meg, az majd megtalálja az 1916. év reggelén az odavaló s nekünk való hangot. — Egyet tudunk, hogy nekünk megint munkára, küzdelemre s bizalomra harangoz majd ünnepet a világnak, harangoz majd a „Béke Fejedelme" elé. Igy is, úgy is, mindenképen jöjj Úr Jézus!

Budapest, 1915. december hó.

Kosáry Gyula

Kiadja a Szociális Missziótársulat Szeretet-Szövetsége. — Stephaneum ny. r. t. Budapest.

V. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** I. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével. — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Az évi munkánkba való bevezetésül szeretném figyelmeztetni t. munkatársainkat a helyes s életrevaló szociális tevékenység kellékeire s nélkülözhetetlen föltételeire.

Szociális tevékenységünkben mi küzdő embertársainkat akarjuk kezelni, rajtuk akarunk segíteni; akarjuk tőlünk telhetőleg az ellentéteket elsimítani, a nagy gazdasági s társadalmi igazságtalanságokat csökkenteni, de ehhez mindenek előtt az kell, hogy mi ne csak ujságból s könyvekből ismerjük őket s bajaikat, hanem hogy ismerjük azokat tapasztalatból is. Az kell tehát ehhez, hogy az élet közvetlenségében s közösségében álljunk velük, hogy köztük sokat megforduljunk, velük sokat érintkezzünk s hogy abba a miliőbe állítsuk bele a lelkünket s azt, amit tenni s amit adni tudunk, amelyben az illetők élnek. Azt mondanám, hogy valamint a sót nem a sótartóban akarjuk végleg tartani, hanem ott is csak ideiglenesen s azért tartjuk, hogy azt kellő időben céljainkra felhasználjuk: úgy kell a lelket, a jóakaratot, a megértő s segítő jóindulatot közvetlen az életbe állítani, azt abban felolvasztani, mert csak igy lehet igazán az emberi életre kihatni. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy ne olvassunk s ne tanuljunk, mert bizony erre is nagy szükség van. Kell a szociális fejlődésnek s a társadalmi s gazdasági élet kapcsolatainak tüzetesebb megismerése végett olvasnunk s tanulnunk is, de ez a tudás csak abstrakció; ez a tudás csak a munkáskérdést ismerteti, de nem ismerteti meg velünk igazán a munkásérzést, a munkásszenvedést, tehát a munkás életét. Hiába, életet életből kell s lehet csak ismerni, azért a mi jelszavunk az lesz: közéjük menni, velük érintkezni, lehetőleg velük élni, felfogásaikkal, szenvedéseikkel, örömeikkel közvetlen érintkezésben megismerkedni. Mi nemcsak futólag bepillantani akarunk abba a pszihébe, hanem annak a pszihológiának a műhelyében, annak a miliőjében akarjuk magunkat kiismerni.

Ezzel összefügg második jelszavunk, mely azt tartja, hogy ne zárkózzunk el sem magunk, se ne zárjuk el szociális tevékenységünket zárt intézményekbe. Tudom, hogy kellenek mindenhová intézmények is, de ne legyenek azok a világtól elzárt s misztikus csendbe s békébe ágyazott intézmények, hanem olyanok, melyeknek nagy mozgási szabadságuk van. Tudom, hogy intézmények kellenek a jószellem nevelésére,

azután a tevékenység helyes irányitására, nemkülönben a munkakedv fejlesztésére; de ugyanakkor arra kell ügyelnünk, hogy intézményeinkkel ne zárkózzunk el a világtól, hanem maradjunk meg közvetlen, eleven kapcsolatban a világgal s ne legyenek azok az intézmények halastavak, hanem legyenek kikötők, nyitva a nagy tenger felé, szabad bejárattal az élettenger hullámai s lüktetései számára, bár másrészt ez a kikötős intézmény arra is való, hogy biztos kiindulásul s tevékenységi alapul szolgál.

Ezt hirdeti az Evangélium, mikor mondja: „ti vagytok a föld sava" vagyis ti a világ s az élet számára s céljaira valók vagytok! Vessétek ki a fejetekből azt a kislelkü gondolatot, hogy lehetőleg s minél gyorsabban s minél alaposabban begubódzatok s a rossz világtól légmentesen elzárkózzatok, hanem legyetek a világ sava! Mint ahogy a só oldódik s közli magát, oldódjatok ti is s adjatok lelket, jóindulatot, életerőt s életritmust a züllő s zavaros életnek.

E célból tehát először is mindig benne akarunk állni s benne élni a reális életben. Akarunk s törekszünk valamiképen behelyezkedni azok lelkébe, kiken segiteni akarunk. Mert mig az ember csak a saját társadalmi osztályában vagy rétegében leledzik s mig gondolatait s érzéseit csak annak a helyzetnek az érdekei inspirálják, addig nincs hivatása, hogy másokat, kik elhajlanak s kiknek egészen más érdekeik vannak, meghódítson. Hiszen addig, mig nem köztük, hanem ott túl áll, addig ő is azon áll s abban áll, ami elválaszt s nem azon s abban, ami egyesit. Tehát folytonos, közvetlen érzést s indulatot közlő érintkezés s nem elzárkózás! — Ez az egyik kellék.

A másik pedig az lesz, hogy jóllehet köztük állunk s velük érzünk, sok más tekintetben fölöttük állunk s előttük járunk s igy akarjuk őket magunkhoz emelni s előbbre vinni. Nekünk az Úristen azt a kegyelmet adta, hogy a magunk életén kivül ráérjünk másokkal élni s a magunkéból nekik juttatni. Ezt nem paragrafusokkal s törvényekkel, hanem meleg etikával s krisztusi lélekkel lehet csak megtenni. Mi hiszünk s szeretünk s vágyainknak s szenvedélyeinknek korlátot tűzünk; mi felelőseknek érezzük magunkat önmagunkért s embertársainkért s a közállapotokért; mi kötelezve érezzük magunkat az önzetlen, szociális érzésre, önösségünk korlátaiból való kiemelkedésre s arra, hogy ne csak a magunk javát, hanem a másét is keressük. Ezzel a meleg s fölényes lélekkel állunk embertársaink közé s ez a meleg lelkület azután rajtuk is fog — ők tüzet fognak tőle — ez a meleg lelkület rajtuk is megérzik, megérzik mint a lélek s az élet sava.

Ily szellemtől áthatva, háborús küzdelmek közt is a szociális kihatások boldog új évét kivánhatjuk egymásnak s azt remélhetjük is!

Budapest, 1916. január hó.

Prohászka Gyula

Kiadja a Szociális Missziótársulat Szeretet-Szövetsége. — Stephaneum ny. r. t. Budapest.

V. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** II. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével. — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Nem csodálkozom azon, hogy a társadalom most emeli ki lelke mélyéből azt a legnemesebbet, amije volt — a szeretetet — s hogy most fejti ki a leghathatósabb energiáját — az irgalom s könyörület hevét. Nem csodálkozom — mondom — mert hiszen mindennek megvan a maga ideje s bizonyára segíteni, könyörülni s nagyon szeretni is akkor kell, amikor a világ eresztékei ropognak, — amikor a régi világra a kín s szenvedés mint nagy világitélet szakad le s a legnagyobb szenvedés a legtüzesebb szeretettel egyesülve, egy jobb s igazságosabb világ megteremtésén fárad.

Hitványak volnánk, ha most sem tudnánk áldozatkészek lenni s fölületes s léha teremtések volnánk, ha a segítséget s az irgalmat divatnak néznők, melyre épp úgy rá lehetne unni másfélév alatt, mint a kalapra. Ettől mindannyian iszonyodunk; sőt maga a léhaságnak s a hitványságnak ez a falra festett képe is arra ösztönöz, hogy újra meg újra felbuzduljunk s hogy a közhasznú segítőmunkát az erkölcsi érzésnek ugyanazon komolyságával karoljuk fel s itassuk át, amellyel a háború kitörésekor kezdtünk szeretni és segíteni.

Ezt a komoly, erkölcsi érzést véleményem szerint akkor fejlesztjük ki magunkban, ha védenceinket, sebesültjeinket, árváinkat s rokkantjainkat először is nagyrabecsüléssel s tisztelettel környékezzük és kezeljük. A tisztelet miliőjét kell műveink számára megteremteni. A tisztelet miliője oly fontos a szerető és segítő lélek számára, amily nélkülözhetetlen a víz a halnak; a hal a vízben, az áldozatkész és szerető lelkiség pedig a tiszteletben él. A tisztelet volt s lesz mindig a szeretet eleme! Ha nem akarunk kifogyni a szeretetből, tiszteljük a helyzetet, a körülményeket, az események kapcsait s azokat a nagy motivumokat, melyek minket szeretetre s könyörületre indítanak. Erre a tiszteletre védenceink s betegeink, árváink s rokkantjainkra való tekintetből is van szükségünk. Velük való foglalkozásunknak méltóságot a tisztelet ad, — a bizalmukat az irántuk való tiszteletünk ébreszti s áldást s jó kihatást tevékenységünkre is megint csak a tisztelet biztosit.

Azért azt mondom, tiszteljük e műveket, — becsüljük nagyra az irgalmat s a szeretetet, — tartsuk magunkat boldogoknak, hogy népünk szorongatásában a nagy társadalmi s gazdasági s irgalmassági munká-

ból kivehetjük részünket s ezt a tiszteletet sugározzuk s árasszuk ki magunkból, egyéniségünkből, viselkedésünkből s erényes s lelkes magatartásunkból!

Erre a tiszteletre főleg a mi szegény rokkantjainknak van szükségük, mert ez megsegíti őket kiváltkép nyomorékvoltuk első idejében, hogy ne szégyeljék s ne érezzék magukat kevesebbeknek. A magyar katona oly szerény, hogy ha nagyot is tett, nem dicsekszik s ha hős is volt, nem pózol dicsőségével, — nem sebeivel, — főleg pedig nem műkarjával vagy mankójával. Az ilyen embereknek bátorításra van szükségük, csakhogy az utcára is kimenjenek. — Másrészt pedig a mi népünk oly naiv és meggondolatlan, kivált a gyerekvilág, hogy könnyen kineveti a hibás embert s nem gondolja meg, hogy miért lett hibás, — hogy talán éppen apját vagy bátyját védte-óvta s akkor lett nyomorék s hogy a mi esetünkben pedig mindegyik értünk lett azzá. — Multkor beszélt valaki egy rokkantunk feleségével s kérdezte őt, hogy hol az ura? Az azt felelte, hogy otthon van, mert szégyel az utcára kimenni, — fél, hogy kinevetik. — Hát mondjuk meg a mi rokkantjainknak, hogy ne szégyeljék magukat, miután nem szégyen, hanem dicsőség kiséri őket, — hirdessük, hogy a nemzet akkor becsüli meg önmagát, ha őket becsüli. Hirdessük ezt templomokban, iskolákban, otthon; tanítsuk gyermekeinket imígyen: „nézzétek, gyermekek, ezek a falábu emberek a mi megmentőink, — ezek azok, kik sokat szenvedtek, még pedig érettünk szenvedtek s kiknek mi örökké adósaik leszünk. Isten áldása legyen rajtuk s szeretetünk s tiszteletünk kisérje őket".

Más etikai kiokulást s nemesbülést is vonhatunk szeretetszolgálatainkból — ami szintén buzdításunkra szolgálhat — s ez a nemesbülés abban állna, hogy ne nézzük a háborúk sebesültjeit s rokkantjait olyanoknak, akikhez leereszkedünk, akiket jóságunkkal kitüntetünk, hanem megfordítva, inkább nézzük kitüntetésünknek, ha mi szolgálhatunk nekik. Sokszor halljuk azt, hogy „le kell ereszkednünk a néphez". Hát hiszen nem tagadom, hogy a műveltségnek vannak fokai s hogy a magasabb műveltségű ember tényleg leereszkedik az alsóbbhoz, alkalmazkodik hozzá s megérteti magát vele; de mikor a háborúk sebesültjeivel s rokkantjaival, a hon védelmének nagy tényezőivel s áldozataival állunk szemben, akkor részünkről nincs helye a leereszkedésnek, hanem inkább a hozzájuk való fölemelkedésnek. Akik úgy s annyit tettek, azok többet s különben tettek, mint mi s velük szemben mi érezzük magunkat kisebbeknek, mi érezzük magunkat adósoknak. Emelkedjünk hát föl s legyünk méltók hozzájuk!

Ez erkölcsi miliőben tisztul is s tüzet is fog a lélek. „Tüzet jöttem bocsátani a földre s mit akarok mást, minthogy égjen?!" Igen, égjen a lelkünkben s tisztítson s tegyen nemesebbekké s áldozatkészekké! S ha a megpróbáltatások a mostaninál is nagyobb erővel szakadnak ránk, akkor is mutassuk ki lelkünk acélján s zománcán, hogy az abból a tűzből került elő, melyet Krisztus hozott s melyet az Énekek-Éneke szerint „a sok víz sem olt ki". Ne oltsa ki; égjen! Szükség van rá!

Budapest, 1916. február hó.

Prohászka Ottokár

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. r. t. Budapest.

V. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** III. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével. — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Kétféle hősiességnek forrásaiból élünk: az egyik vért s életet áldoz, — a másik sebeket gyógyít, beteget ápol, árvát s rokkantat fölkarol. Mindkettő szeretet; az egyiknek tere a harctér, a másiknak tere a szomorú, letarolt s megrendült élet. De ez a két hősiesség nem egyforma; mert az egyik csak úgy ránk van kényszerítve, gonosz, önző hatalmaktól, míg ellenben a másikra igazán a szivünk inspirál. Meg kell állnunk a helyünket mindkettőben; míg vér pezseg ereinkben, míg hazaszeretet lobog szíveinkben, — míg karok feszülni s lelkek hevülni tudnak, addig a magyar vitézség megállja helyét s megvédi hazáját; de ugyancsak, míg lelkünk el nem borul, míg emlékezetünk ki nem alszik, míg van valamink, amit adni, amit megosztani tudunk, addig készséggel, tisztelettel s kötelességtudó buzgósággal állunk rokkantjaink, árváink, sebesültjeink mellé s segítjük s gyámolítjuk őket. — Milliók állnak ott kint harcban értünk, — százezrek várnak itt a front mögött segítséget tőlünk; legyünk hát a helyzet magaslatán, s érezzünk s tegyünk úgy, amint azokhoz illik, kik nagy áldozatok s nagy szenvedések közt nagyon szeretni tudnak.

„Álljatok ellent a gonosznak s elfut tőletek", mondja a szentírás; úgy érzem, hogy mikor annyi a rossz s a gonosz körülöttünk, hogy akkor szeretetünknek egy ellentálló, sőt támadó — a rosszat támadó — hatalomnak kell lennie. A mi szeretetünk harcos lelkiség. Harcokat nemcsak vassal s vérrel, hanem lelki hévvel s tűzzel, virrasztással s könnyel, áldozattal s tettel is lehet és kell vívni. Katonáink vassal, mi aranyszívvel s aranyérccel vivjuk azokat. Ott a harcteréken a vérontás világtörténelmét csinálják; itthon azalatt egy dolgozó, ápoló s szerető nemzet áldozatkészségének történelmét éljük. Melyik történelem szebb? Az egyik kikerülhetetlen és rettenetes, — a másik elmaradhatatlan és végleg győzelmes. Az egyik összeírja s sorba állítja katonáit, a másik lisztzsákjait, — az egyik lövészárkokat váj, a másik barázdákat szánt, — az egyik vaskézzel sebet vág s nyomort arat, a másik aranyszívvel siet, hogy pazarabbul tudjon jót tenni. Ez a sötétséget legyőzi s a komor jelennek is aranyos hátteret teremt az áldozatkész lelkület hevében. Ez aranyos háttérbe azután beleállítja a csunya világot, harcteréket, tömegsírokat, feldúlt falvakat, sebesülteket, rokkantakat,

szomorú özvegyeket, síró árvákat . . . mindezeket a tisztelet glóriás fényében látja s úgy kezeli.

Ez a szeretet amily hősies, oly kifogyhatatlan és leleményes. Megtesz mindent s folyton ujat talál, amit még nem tett, de amit megpróbál. Gondoljuk csak el mindazt, amit ez a szeretet már kitalált, amit kieszelt s ne higyjük, hogy találékonyságának végére jutott. Megtesszük ezt a sok mindenféle jót majdnem automata módon. Úgy értem, hogy szinte magától jön ez: egy természetes s fensőbb kényszer, azaz hogy kénytelenség hatása alatt. Ez a szeretet nem filozofál. Mihelyt filozofál, kiesik szerepéből s tűz helyett füstölgő kanócot tart kezében. Van éjszaka elég kívülünk; minek éjszakát, feketeséget s lemondást teremteni magunkban. A háború a képtelenségek sötét éjszakája, nyitott szemmel sem látunk benne, mert aki sötétséget lát, az nem lát. De a szeretet kifog az éjszakán, az érzi, hogy világosságra vagyunk teremtve, ha tehát van körülöttünk sok rossz, ami ki akarja oltani világosságunkat, ő tesz róla s kigyújtja a jóság fényét s az Istennek tetsző élet világosságát: „úgy fényeskedjék a ti világosságtok, hogy lássák az emberek a ti cselekedeteiteket és dicsőitsék Istent, ki mennyekben vagyon. (Máté 5, 16.)

Ez lesz az a „szép", „szent" szeretet. Valaki ott túl az alpeseken „szent önzésről" beszélt. Kár, hogy nem beszélt szent maffiáról, szent kannibalizmusról s nem kanonizálta vérbeli briganti-testvéreit. Ezek mind egyforma szentek. Van azonban szent önszeretet is, mondjuk — van szent önzés is, az, mely nem a másét veszi, hanem a magáét adja, — mely nem meztelenit le, hanem betakar, mely nem rabol, hanem óv, véd, óvja védi úgy, mint a magáét, ami másé, — mert az a más neki testvér!

Ezzel a szeretettel járunk s akarjuk, hogy a segitség s az alkotó s gyógyitó szolgálatkészség melegével teljék el a világ, — hogy teljenek el vele templomok, országház, megyeházak, községházak, zárdák, egyletek, kórházak, üdülők, otthonok s mindenekfölött s mindenütt a szivek. Ezt a meleg érzést nem tettetjük, hanem ez a mi szenvedélyünk, melyet az Isten kegyelme isteni szeretetté fokoz és szit fel bennünk. Vallást, kultuszt csinálunk belőle, ahogyan sz. Jakab apostol azt levelében megirta: „a tiszta és szeplőtelen istentisztelet az Isten és Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő szorongatásaikban és magát szeplőtelenül megőrizni a világtól" (1, 27.), attól a világtól, mely érzéketlen, kegyetlen és sötét, — attól, mely gonosz és gyilkos.

Ha valami segithet rajtunk s a világon, biztos, hogy az csakis ez az aranyszivű, világitó s meleg szeretet lehet!

Budapest, 1916. március hó.

Prohászka Ottokár

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. r. t. Budapest.

V. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** IV. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével. — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

A mai nagy, nehéz időkben keservesen meg kellett tapasztalnunk, hogy mily kevés szociális érzés lakik a magyar népben s társadalmunkban s ugyanakkor sürgős feladatunknak ismertük föl, hogy a hiányzó szociális érzést kineveljük s fejlesszük. Mikor azt állítom, hogy a magyar népben kevés a szociális érzés, az nem annyit tesz, hogy nincs jó szive, vagy hogy nem könyörületes s adakozó, — azt sem akarom azzal mondani, hogy kegyetlen s nem akar segíteni, hanem igenis azt akarom nyomatékozni, hogy mindez a jóság az irgalmasság cselekedeteinek jósága, melyek szabadjára vannak hagyva s melyeket akkor gyakorol, amikor akar, de amellett nem érti át kötelességét, mely embert emberhez s embert a közhöz, a társadalomhoz fűz. Nem érti, hogy a magántulajdon is felsőbb jogok keretében áll s hogy azt nagy közkötelességek terhelik s korlátozzák, — nem érti, hogy az a liszt, az a kenyér, mely az enyém, csak mértékkel az enyém s hogy a mértéken túl ahhoz a közérdeknek ugyancsak köze van, — nem érti, hogy az egyén munkája a közmunkába s táplálkozása a köztáplálkozásba van beleállítva. Szidjuk az olasz Salandrát, aki „szent önzésről" beszélt s nem vesszük észre, hogy ez az átkozott önzés utolsó porcikánkig átjár mindnyájunkat, a nagybirtokost, aki legfőbb érdeknek a minél nagyobb bérösszeget, — a gazdát, aki legfőbb érdeknek a minél magasabb árakat nézi s így tovább az járja át azt a falusi asszonyt is, aki egy koronát is elkérne s elfogadna kettőt is egy tojásért, ha nem félne, hogy becsukják érte.

E nagy neveletlenséggel szemben föl kell világosodnunk s föl kell világosítanunk másokat, hogy ez mind igazságtalanság, zsarolás és jogtalanság s hogy nem értjük a felebaráti szeretetet, ha nincs szociális érzésünk s nem tekintjük a közérdeket saját érdekünknek, ha nem működünk közre a közjón époly lelkiismeretességgel mint, ahogy dolgozunk saját magunk érdekén és javán.

Az első közre-működő a hatóság, azután pedig minden egyesnek kell a hatósággal közre-működnie. A neveletlen ember ezzel szemben azt mondja: kinek mi köze hozzá, hogy tűzbe szórom-e a gabonámat s Dunába a lisztemet, — kinek mi köze hozzá, hogy bevetem-e a földemet? Kinek mi köze hozzá, hogy söprök-e, hogy köpködöm a piacon s a vasuti fülkében, — hogy lopom a napot füstös-mocskos kávéházakban? Pedig, hiába, mindehhez közünk van; közünk van hozzá, hogy az utca sártenger, hogy a mező dudvás talaj, hogy a kávéház s a bűntanya bacillusfészek ne legyen! Hogy ne volna ahhoz közünk, ami a közjót, a közerkölcsöt, a közerőt, a közszellemet, a közegészséget rontja s tönkreteszi?

Ebben a közreműködésben lelkiismeretesen teljesítenünk kell a hatóság rendeleteit s neveletlen ember az, ki azokat komolyba nem veszi s mindenképen kijátsza. Vonatkozzanak azok bár élelmezési ügyekre vagy a fémtárgyak beszolgáltatására, a mi közönségünk azokat kritizálni vagy ignorálni szokta, de eszeágába sem jut, hogy azokat teljesítse. Egyik helyi lapunkból értesülök, hogy a posta is hasztalanul figyelmeztette a közönséget arra, hogy a katonák részére szóló csomagokba ne tegyen élelmiszert, mert ez tiltva van; a jólelkü szülők és testvérek csak nevettek ezen a tilalmon és „csak azért is" küldték a jóféle hazait a fronton küzdő vagy a kórházban üdülő beteg harcosok részére. Így történt azután, hogy a székesfehérvári postán egy nap felbontották a csomagokat és száz közül kilencvenkettőben találtak élelmiszert, holott az illetők „becsületszóra" fogadták, hogy az nincs benne. Az ujság e hiradása teljesen megbizható s hü képét nyujtja annak, hogy a mi népünk mibe veszi a hatóságot s hogy mily lelkiismeretesen működik közre a teljesen világos rendeleteknek teljesítésében is. Neki a hatóság még csak a pandur, csendőr, finánc, végrehajtó, börtönőr képeiben jelen meg, — ideologiája a deresi emlékek befolyása alatt áll.

Ezzel szemben a felvilágosult lelkiismeret a közügyet, a közérdeket, közerkölcsöt, a közegészséget úgy nézi, mint mely az övé s ugyanakkor oly kényes rá, mint amely másé is s nem vinné rá lelke, hogy lustasága, nembánomsága s élhetetlensége miatt e kettősen szent dolgok körül másokat baj s hátrány érje. Szent önzés, igazán szociális érzés az, mely a magáéban is a másét nézi s a magáéban a másét is szolgálja s előmozditja, — ellenben pedig átkozott önzés az, mely a magáét úgy tekinti magáénak, hogy abból a másét kizárja. S ha még lehetne kizárni! De hiszen ép az a baj, hogy nem lehet a magaméból a másét kizárni. Ha ugyanis nem dolgozom, annak más is megadja az árát, — ha pazarlok, azzal mástól vonok el valamit, amit ő célszerűen felhasználhatna, — ha léha, piszkos s egészségtelen környezetben tüdővészes leszek, azzal másnak egészségét veszélyeztetem, — ha ily nehéz időkben nem szántok-vetek, azzal mást teszek ki az éhhalálnak.

Ime ezeket a kapcsolatokat be kell látni s az azokból háruló kötelességeket lelkiismeretbeli kötelességeknek kell nézni. Az egész társadalomnak közre kell működnie, hogy e részben magasabb felfogás érvényesüljön. Erős erkölcsi s társadalmi visszahatással rajta kell ütni mindazon, ami a közerőt s közjót gyöngiti s az egyéni szabadságnak s szabadosságnak, az egyéni pazarlásnak s tékozlásnak s ugyancsak az egyéni lumpolásnak s kihágásnak korlátot kell húzni a közjó magasabb fokú jogaival. Senkinek sem szabad valami olyasmi, ami az egésznek árt! Mikor hasad ránk a felvilágosult szociális érzésnek az a kora, amikor nagybirtokost, gyárost, gazdát, munkaadót, iparost, postást, kávést, szinészt átjár a mások jogaira s javára való tekintet, — amikor mélyen átérezzük s aszerint igazodunk, hogy csak az szabad nekem, ami másnak nem árt s hogy minden érdekem s javam csak a közjó s közérdek keretében mutatkozhatik be? Ami e keretbe nem való, az nem emberarc, hanem karikatura! Ez egy darabja annak a gyakorlati kereszténységnek, mely egyáltalában még nincs gyakorlatban. Tekintse a Szociális Missziótársulat Szeretetszövetsége ezt az érzést testületi érzésnek s dolgozzék annak fölkeltésén másokban is.

Budapest, 1916. április hó.

Vecsérka Gyula

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.

V. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** V. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével. — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Mindenfelől a komoly nagy munka kötelessége s a felelősség tudata szól hozzánk. Ez szól hozzánk felülről, hol a jobbmódúak élnek és nyögnek; ez hangzik fel alulról, hol a munkás társadalom rétegei küzdenek. Nekünk mind a két fronton, a felsőn épúgy mint az alsón, sok a dolgunk, s hogy mi volna az, arra most nem én magam, hanem két hozzám intézett levél mutasson rá.

Az egyik levelet egy előkelő hölgytől veszem, aki a többi közt igy ir: „Kérem, ne vegye rossz néven, hogy zavarom, de le akarok valamit irni, valamit szinte feleletül azokra a buzdításokra, melyeket a Szociális Missziótársulat körleveleiben kegyedtől veszek. Méltóságod talán azt hiszi, hogy a háború az embereket jobbakká tette, — pedig dehogy tette, — nekem legalább az a benyomásom, hogy főleg az asszonyok ellen sok a kifogás. Tisztelet a kivételeknek, de túlsokan vannak, akik szinte úgy érzik, mintha fölszabadultak volna s élni akarnák a világukat. A férjük küzd és szenved, ők meg mulatnak, — néha a szeparékba is elvetődnek, úgy egymásközt is berúgnak. Az ékszerészek soha annyi aranyneműt s drágakövet el nem adtak, mint most. — A divatot illetőleg végre kiküszöbölték a szűk, hasított szoknyákat, de most meg már leányos rövid aljakban járnak, libegő, bő ruhában, mint a futó bolondok; úgy látszik megtoldják a bőségben, ami kurta a rövidségben! Hát mikor toldjuk meg a hiányos józan érzékünket? Oly szomorú dolog, hogy hangadó, főrangú hölgyeinknek nincsen jóizlésük és bátorságuk (már van!), hogy megteremtsenek egy pár évre terjedő divatot s hogy a demi-monde-ok után kell iramodnunk, ha a sok kiöltözött hölgy közt nem akarunk úgy festeni, mint valami régi divatkép".

Szivesen teljesitem a levélirónak kivánságát s rámutatok itt a föladatra, mely kötelességévé tette a vezető osztályoknak a divat s a rossz izlés hóbortjaival szembeszállni! De most hát ki a frontra! A mozgalom megindult, — legyen sok, bátor követője a Szociális Missziótársulat nagy táborában is!

Ezzel szembe állitok egy szociális képet az alsó frontról, a társadalmi nyomorúság frontjáról. Onnan ezeket irják: „Nem képzelheti, mennyi tettvágy és élet izeg-mozog bennünk s hogy mily célok s tervek járnak a fejünkben! Látjuk ugyanis a munkásnők nyomasztó s sorvasztó nyomorúságát, — látjuk, hogy mint küzdenek szegénykék a folyton

félelmetesebben tornyosuló hullámokkal; látjuk a tőke kapzsiságát s szivtelenségét, mely vérüket szivja ki; látjuk sápadt arcukat, melyekre a tüdővész fest ijesztő rózsákat, — oh látunk, száz és ezer-meg ezer számra szomorú s el-elmerülő embersorsokat. — Azután látjuk ezt a kereszténynek keresztelt, ezt a humanistának mondott kultúrát, mely dikciózik, de nem tesz, — melynek éreznie kellene legalább, de ahelyett a statisztikával beéri s vagy közömbös, vagy sóhajtozik. Azalatt az emberanyag vész, a lelkek keserednek, a szivek lázadnak, a gyermekek sorvadnak és — kibontja a fekete látóhatáron vörös zászlaját a szocializmus. Az a szocializmus, mely erkölcseiben époly állatias, kegyetlen s üres, mint a nyúzók erkölcse. — Ez ellentétek közt száll meg minket a tettvágy, — megacélozza lelkünket a bátorság, s érezünk valamit abból, amit az apostolok és vértanúk éreztek. Nem csüggedünk, — az ellenséggel sikra szállunk, s minél nagyobb a hatalma, annál igyekvőbbek, tanulékonyabbak s szorgalmasabbak akarunk lenni. Harcolunk testvéreinkért, — harcolunk a munkásnők felszabadításáért, felszabadításáért éhbérek, zsarolás, elnyomás alól! Harcolunk, mert ezt ugyancsak Isten akarja!"

Ime, két levél a két frontról, — a jobb mód s a nyomorúság frontjáról! Ne húzza ki magát senki a kötelelesség zászlaja alól; itt is törvény az általános védkötelesség. Védjük meg társadalmunkat s testvéreinket!

Budapest, 1916. május hó.

Kohlrausch Gyula

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.

V. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** VI. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével. — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Lelki életünk útja most a husvéttól, a föltámadt élet ünnepétől a pünkösdi tüzes s teljes élet felé május haván vezet át, amikor is kivül-belül, a természetben épúgy, mint érzelmeink világában lépten-nyomon az élet zsendülésének s fakadásának, nemkülönben az erő s a szépség pünkösdi hevének motivumai hatnak ránk. Körülöttünk kibontakozott a tavasz — fölébredt az alvó természet — az élet ingerei nyujtózkodnak minden levélkében, mint lekötött s most felszabadult erők áttörik a merevség s mozdulatlanság zsilipeit s kiáradnak rétre, erdőre, mezőre s tőlük azután fakad szironták és gólyahir, gyöngyvirág és tulipán s virágfátyol omlik minden cserjére, bokorra és fára.

Ó be szép a világ s győzhetetlen az élet! Fölvonul az még a csataterekre is; fölszivárog a szétlőtt hársak s bükkök ágaiba s hajt ott, ahol lehet s takarja szépséggel a sebeket s virággal az ágroncsokat; fölkúszik a sirokra is; ott sem akar tudomást venni enyészetről s pusztulásról; a csunya földön is ő a napsugárra, a leszűrönköző mennyországra reagál; az pedig szép — hát ő is szép akar lenni!

Ebben a virágos s életingerekkel telehintett világban megérzi a május s a tavasz ébresztő s pezsdítő benyomásait az emberiség is; annak is felforr a vére, buzog a természete; az élet misztériuma mintha gondolkodóbbá vagy legalább merengőbbé tenné s úgy érzi, hogy a lüktető s fejlődő élet törvénye alatt áll minden, akár mag vagy rügy, akár ág vagy gyermek, akár csira vagy vércsepp, akár gomba vagy szív, állat vagy ember legyen.

Igen, az ember is érzi, hogy neki is ébrednie, fejlődnie s alakulnia — mondjunk még többet — hogy neki is virágoznia kell. Hiszen ő is darabja a nagy természetnek; az élet törvénye benne is érvényesül; az ébredést benne is fejlődés váltja föl, mely erőt s alakot, szépséget s örömöt állit a világba!

Tehát kell, hogy a léleknek is legyen tavasza,— kell, hogy legyen világ — s azt magunkban hordozzuk, — melyben a lelkek is nőnek s virá-

goznak! Kell, hogy mibennünk, emberekben, necsak a testi s észbeli tehetségek fejlődjenek, hanem, hogy a lelkünk is, hogy a lelki élet is zsendüljön s virágozzék s törzsbe, ágba s lombba nőjjön!

Ezt jelzi az evangéliumi példabeszéd, mely szerint hasonló a mennyország a mustármaghoz, mely kicsiny, de életerős s ha földbe kerül, erős cserje lesz belőle. Evégből a lelkekbe először is folytonos s kiapadhatatlan csiraképesség kell, mely necsak fiatalságunkban, hanem egész életünkön át jelentkezzék s újra meg újra hajtani tudjon. Mennyországot csak az hord magában, akinek hajtani tudó lelke van. Nem elég ugyanis csak tudni a kátét s ismerni a hitet s tartozni az egyházhoz, hanem az kell, hogy 30 vagy 50 vagy 70 éves korunkban is a hit lelkünkben a „megigazulás gyökere", még pedig éledni, fakadni tudó gyökere legyen. E gyökérből, azaz az ily „gyökeres" lélekből fakadnak hivő gondolatok, hivő indulatok, fakadnak hivő érzések és tettek.

Másodszor, az kell a lélekbe is, hogy nőni, törzzsé, azaz törzsökössé, erőssé és széppé fejlődni tudjon. Némely ember, sőt talán a legtöbb, szépen indul hit s természetfölötti élet tekintetében is, míg iskolába jár s azután is, továbbra is hozzászokik, hogy elmondja imáit, hogy jár a misére, de a magból nem lesz fa, — a fiatal lélek nem fejlik ki szép, sokoldalú, keresztény jellemmé, hanem legjobb esetben marad egy gyerekes, „gyermekded" — ezt nem dicsérő értelemben veszem — ember. A hitélet nem fejlett ki benne arányosan; nem tartott lépést eszével, tudásával, gyakorlati életrevalóságával.

Mindehhez „anyagcsere", „táplálkozás", vagyis elmélkedés, ima s a szakramentális erőforrások igénybevétele kell. Aki élni akar, annak ennie, vért képeznie, annak élegülnie, kigyúlnia, melegednie kell; kell bele gondolat, indulat s érzés, járás. Aki élni akar, annak lélegeznie kell; abban az élenynek tüzzé, tüzes vérré, lüktető életté kell válnia! — Ime ezek az életnek — a lelkiéletnek is — tipusa és létföltételei. Ezeket sürgessük s gondozzuk magunkban s akkor lesz fakadó, törzsbe növő lelkiéletünk. A mennyország mustármagva fává nő ki bennünk!

Budapest, 1916. június hó.

Prohászka Ottokár

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.

V. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** VII. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével. — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Új, jobb világ után vágyódunk s azt megteremteni vagy legalább is közelebb hozni kívánjuk s ezzel a vággyal és munkakészséggel állunk bele új, egész évre terjedő napszámunkba. Ez a vágy s készség a mi reggeli imádságunk s az a friss, üdítő lehelet, mely a lelket az ilyen reggeli ablaknyitáskor megcsapja, az Isten ébresztő, segítő s buzdító kegyelme. Pihentünk már eleget — most álljunk bele munkánkba; sok a dolgunk, de megsegít az Úr!

S az ablaknyitáskor a szem is megtelik világossággal: épúgy az új munkába való belépéskor megtelik az öntudat a nagy célok, az eszmék, a minket vezérlő és serkentő elvek sugárzatával. „Istenem — sóhajtunk — mi mindent kell tennünk! Mennyi s mily nagy feladat vár ránk! Mily távol esünk nagy gondolatainktól s mily kezdetleges a mű, az alkotás, melyet eddig végeztünk!" A célok a szociális alakulás s fejlődés céljai — az eszmények, a rend, az igazság, a szervezettség áldásai, a jövendő történelem boldogabb állapotai — ezek a célok s eszmények úgy tünnek fel ilyenkor ismét lelkünkben, mint a nap, mikor fölkel s ki-kibontja a ködök homályából a látóhatár vonalait s felgördíti a hegyekről az éj függönyét. Mi is csak nézünk, nézünk s ámulva-bámulva látjuk, hogy mily magaslatokhoz kell emelkednünk s mily hegyeket megmásznunk; nézünk, nézünk s látjuk, hogy mily alacsonyságban, mily örvényekben kanyarog szociális életünk s társadalmi és munkásfejlődésünk útja! Ugyanakkor azonban ez eszmék s célok napvilága vonz és húz minket maga felé és sietteti lépteinket, nyugtalansággal tölt el annyira, hogy ki nem vonhatjuk magunkat sem a felelősség, sem a kötelesség tudata alól s így azután tennünk, mennünk s küzdenünk kell. Kell s akarjuk is azt!

Boldog emberek, kiknek álmatag, ténfergő tétlenségét átszakítja e nagy eszményeknek s céloknak éles meglátása. Boldog emberek, kik a szenvedő s elmaradt világ szemléleténél nem mondják azt, hogy ez az Isten akarata s nem merevülnek meg szívós passzivitásba; hanem akik ellenkezőleg azt mondják: ezt a nyomorúságot nem akarja az Isten, hanem azért adott nekünk észt, belátást, szivet és testvéri érzést, hogy a jobb világot megteremtsük! Boldog emberek, kikben megérzés és lendület van s kiknek tevékenysége a rossz társadalmi állapotok — az álló vizek e pocsolyái mellett mint eleven folyás indul útnak a jobb jövőbe a magaslatok energiájával s a mélységek boldogító attrakciójával.

Boldog emberek, kiket szeretet lelkesít és hevít s kiknek lelkivilágában folytonos emelkedések váltakoznak, az istenség lüktetései! Ah, az ilyen lelkület erő, élet s mennyország — mennyország, melyet az ember magában hord, de úgy hord, hogy azt maga körül is a könnyező, küzdő valóságban kialakítani akarja.

Mennyivel boldogabb s emberhez méltóbb lelkület ez, mint azoknak lelkiállapota, kik nyögnek ugyan, de nem bíznak — kik szenvednek ugyan, de nem hevülnek s még rosszabb azoké, kik érzéketlenül, álmatagon ténferegnek vagy gondolatlanul lopják a napot. Az ilyenek egy csillagtalan, szomorú éjszakában járnak — álmosak ugyan, de nem tudnak aludni — ébren vannak ugyan, de folyton ásítanak; az élet sivársága s üressége ásít bennük s belőlük. Ez a csend tele van szemrehányással s ebben az ürességben hemzseg a rossz vagy neveletlen lelkiismeret féregvilága!

Ezért a férges ürességért, no meg ezért a perpatvarkodó csendért nem cseréljük fel a telt szív s a békés lélek küzdelmes s tevékeny életét. Járjon bár megfeszüléssel ez a kiindulás; sebaj, mert aki így indul, az okvetlenül messzebb jut... a nyomorúságtól s közelebb az eszményihez; járjon bár küzdelemmel ez a munka; sebaj, mert aki így dolgozik, az megőrzi önerejét, melyet nem fecsérel el, hanem belefektet mások segélyezésébe s boldogításába. Aki így küzd, az a világból ördögöt űz; — aki így dolgozik, az romokból új várost épít s ha ezért szenvednie is s magát megtagadnia is kell, az nem baj, hanem a dolgok rendje, mert a jobbat végre is nekünk magunknak kell kiszenvednünk s a több emberséget áldozatok pengő pénzén kell megvennünk.

Legyen hát most megint ablaknyitásunk, napszámba állásunk, napsugárral való töltekezésünk s higyjük, hogy szociális munkánkra maga az Isten hív s ad erőt hozzá s ad majd sikert belé. Az eltévedt Dantét is, mikor a nap országa felé indult poklokon át, három szimbolum lelkesítette: Beatrix, az átszellemült szépség v. i. az ideál — Lucia, a szirakuzai szent vértanu, az erő s küzdelem jelképe s a boldogságos Szűz Mária, a tökéletes szépség, a rend és béke boldog megszemélyesítője. Hát a mi Beatrixunk az a mi elveinknek s céljainknak tiszta, világos meglátása, az a meggyőződés, hogy aki Krisztusnak híve, az eoipso a jóságnak s a szociális igazságnak munkása s az ilyennek kötelessége az élet s a társadalom kegyetlenségeinek letörésén dolgozni! A mi Luciánk az a nehézségekkel szembeszálló bátorság s a küzdelmekben — melyek sokszor félreértésekből s bizonyos jó embereknek maradiságából valók — érvényesülő erő és kegyelem! Nos és a mi Máriánk az a lelkiismeret korrektsége és békéje, melyet abból a tudatból merítünk, hogy az embereket szeretjük s abból a boldogító érzetből, hogy kötelességet teljesítünk.

Az ily lelkekben Beatrix, Lucia, Mária érzülete él s amily erőt merítenek e tudatból, oly erőben lesz részük egymáshoz való testvériségükből s összetartozásukból is.

Ily lélek vezessen, hevítsen, s erősítsen minket végig ez éven!

Budapest, 1916. szeptember hó.

Prohászka Ottokár

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.

V. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** VIII. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT •• SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével. — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

A népek küzdelmébe belevegyül sz. Pál szózata, aki szintén harcra, küzdelemre s kitartásra buzdít, mikor azt írja Timoteusnak: „Harcold a hitnek jó harcát" (I. Tim. 6, 12) s buzdítja a filippibelieket: „Krisztus evangéliumához illően járjatok... egy akarattal, együtt munkálkodván az evangelium hitéért" v. i. legyetek egyetértők szeretetben egymás között, egy érzelműek, egy hitűek s buzgólkodjatok mindazért, amit az evangelium követel és igér. Nos, akkor sok dolgunk s heves küzdelmünk lesz, mert az evangelium ugyancsak sokat követel s belátható a világ s a fejlődés útja, melyen mindazokhoz a javakhoz jutunk, melyeket egyelőre csak hitben s reményben fogunk meg, de melyeknek egy-egy programmdarabja már a földi életre is vonatkozik s melyet már itt kell megvalósítanunk testvériségben, tisztességben s igazságosságban. Sz. Pál is a küzdelmet bizonyára nemcsak a másvilág javairól értette, hanem értette erről a világról is, mert hiszen itt is kell, hogy közelebb jusson hozzánk az Isten országa!

Ebből a küzdelemből ki nem fogyunk, jut belőle mindig. Ebben a küzdelemben áll kezdet óta az emberiség. A harctér is bennünk van s nem rajtunk kívül; mert saját lelkünkben, no meg az emberiség életében küzd a világosság a sötétség ellen, — a hit a hitetlenség ellen, — a kufár szellem az igazságosság, — a korrupció a tisztesség ellen, — itt küzd az egész vonalon az állat s a test és a vér az ember s a testvér ellen!

Hogy csak az utóbbira mutassak rá, vegyük tekintetbe, hogy mily hatalom az önzés s a zsarolás s a munkanélküli meggazdagodás irányzata végig a történelem folyamán! Az egész világ mindeddig többé-kevésbbé arra volt beállítva, hogy a felsőbb rétegek a terheket az alsóbbakra hárítsák s hogy az emberiségnek két osztálya volt: az egyik a zsarolók, a másik a kizsaroltak. Bármerre nézzünk, mindenütt a magánérdek kisért, — az ül a közérdeknek székébe. E szék körül, mely a kultúra trónja akar lenni, halmozódik a sok emberroncs, a sok áldozat, a testileg-lelkileg tönkretett exisztencia, — az a sok száz- meg százezer ember, aki elvesztette hitét s becsületét s kit élvezetvágy, önzés, alkoholizmus, vérbaj egy satnya s elfoguló emberiség közterhévé degradált.

Ez különb ellenség mint a muszka, az olasz, az oláh s ez a hadüzenet nincs kötve korhoz s diplomáciához, hanem az első ember nyögésével s sirásával köszöntött közénk!

Mi kell már most belénk, hogy e harcokat megálljuk? Megmondom: vér és tűz! Vér, a Megváltó vére s tűz, a Szentlélek tüze! Kell belénk folyton égő, a rossztól meg nem ijedő, a nehézségek elől meg nem hátráló lelkesülés. Kell belénk szeretet, melyet ki nem olt semmi, sem a helyzetek képtelensége, sem a szkeptikusok fanyar mosolya, sem a „jó" barátok s barátnők pletykája s aknamunkája!

De hát azt mondják, hogy szociális harcainkhoz még más is kell, hogy munició kell s hogy a munició a pénz. Hát az bizony igaz, hogy az is kellene. Hozzám is fordul boldog-boldogtalan; ki 2000—4000, ki 300—600 koronát kér s nem érti meg e levelemet sem, ha bankókból nem adok hozzá kommentárt. Ez mindenesetre baj s az én bajom is, mert sajnálom, hogy az igazi szeretetet csak akkor nem tartják pengő cimbalomnak, ha pengő pénzben tud kiváltódni; mégis azt kell mondanom, hogy a munícióról — mely állítólag a pénz volna — szóló hasonlatot is, épp azért, mert csak hasonlat, nem szabad kelleténél tágabb értelemben venni, hanem a kellő korlátok közt; mert ugyan mit csináljunk a pénzzel is a hitetlenség, az élvezetvágy, az alacsonyság és nemtelenség s a társadalmi elnyomás ellen?! Én inkább azt gondolom, hogy a mi muníciónk a lélek szablyája, az „ige" kétélű kardja, a lélek ruganyossága és találékonysága, az egyéni bátorság és hősiesség. Ami harcaink ugyanis inkább középkori harcokhoz hasonlítanak, ahol a személyes bátorság és erő: az ember karja és kardja döntött s nem az akna, a torpedó, meg a gépfegyver.

Nekünk derék krisztusi férfiakra s nőkre van szükségünk, akiknek lelkében a hit világít, szivükben pedig a szeretet ég — az a szeretet, mely ki nem fárad egyhamar s személyesen szolgál. — Szükségünk van férfiakra, kik érdeklődnek műveink iránt s nőkre, kiknek helyén van a szivük s kik részt vesznek a társadalmi akcióban, a varrodák, menhelyek, napi otthonok, a népkonyhák, a szegény- és züllött-gondozók vezetésében, a nővédelmi hivatalok, a csecsemő- s anyagondozás munkájában. Férfiakra van szükségünk, kik bátran kiállnak s kik az ár ellen úszni tudnak s kik életfeladatukat nemcsak a gazdagodásban s vagyonosodásban, nemcsak a hivatali robotban s karriérban, hanem a felebarátságban s a közért való önzetlen küzdelemben látják. — Női kezekre van szükségünk, kik varrni s ápolni tudnak s kiknek áldozatos, lelki tisztaságán felemelkedik a sárba s erőszakba tiport állatias emberiség. Ah, juttassunk ismét nemes érzéseket a magukból kikelt s harcokban eldurvult embereknek, — emeljük ki a sárból s mossuk tisztára a a szívnemesség „ledőlt szobrát", melyet legjobb érzéseink szerint mintáztunk s melybe beleleheltük a hitet, a hősiességet s szolgálati készséget, azért, hogy annak a szobornak necsak feje, hanem szive s boldogító öntudata legyen!

Ne mondja közülünk senki, hogy „nem tehetek semmit", — hanem mondjuk inkább azt, hogy megteszünk mindent, amit tehetünk, — megtesszük azt, amit sz. Pál akar, mikor írja: „Krisztus evangeliumához illően járjatok... egy akarattal, együtt munkálkodván". (Filip. 1, 27.)

Budapest, 1916. október hó.

Prohászka Ottokár

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.

V. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** IX. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT •• ••••••••• SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével. — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Mikor most Magyarország térképére nézek, az az Erdély úgy fest a szememben, mintha kerék volna s abba a kerékbe, mintha bele volna szőve a székelység. Földönfutóvá lett népe, koldusbotra jutott sok ezer családja, — kiszakadt a keleti határt védő Magyarország hazája földjéből, mint ahogy kiszakítja az orkán a fát s nem kiméli sem ágait, sem lombját, kidönti álló helyéből, hogy ott hervadjon és fonnyadjon, erős és gyengéd hajtása egyaránt. Igy dőlt ki a székelység a maga bérces hegyoldalairól s zúgott aztán, mint emberáradat nyugat felé, hogy ha már elvesztett jószágot s kenyeret, mentse meg legalább az életét... s magát ezt az életet is hányan vesztették el!

Ez az új csapás fölriasztott. Mintha megolvasztotta volna szíveinket ez az új kín, hogy aztán annál gyengédebb részvétre gerjedjünk! Most ismét csupa szív — igaz, hogy fájó szív — csupa lélek, még pedig résztvevő lélek vagyunk. Megesik a szivünk szegény erdélyi menekülteken s meg akarunk tenni értük s nekik mindent, tőlünk telhetőt.

Ilyenkor pedig sok telik az embertől, sok még a szegénytől is s bizonyára a Missziótársulatnak sem lesz egyetlenegy tagja sem, aki valamiképen ki nem veszi a részét s nem ad, még ha szegény is. De hát mi telik a szegény embertől? Az, hogy ha nem is gyüjthetünk százezreket, de sok szeretettel s személyes szolgálatteljesítéssel forgolódunk a menekültek körül. Óvakodjék főleg bárki is a földönfutóknak felhányni azt, hogy hát még ezek is a nyakunkba szakadtak s gondolja meg, hogy mennyivel jobb az nekünk, hogy ők szakadtak a mi nyakunkba s nem mi az övékbe! Ha nem adhat valaki pénzt, hát adjon, nem mondom, hogy ruhát — ez nagy szó — hanem akár csak egy rongyot, régi fehérneműt, szakadozott harisnyát. Hiszen már ott tartunk, hogy a rongy is érték lesz, nemcsak a „handlé"-nak, hanem Magyarországnak! Ime, gyüjtőkocsik járnak az utcákon s szedik az ócska ruhát, rongyos fehérneműt, a pokróc- és szőnyegmaradékokat, a régi harisnyát, a mindenféle szövött árú lim-lomot.

Osszák meg a foszló gunyáikat is, kivált a székely gyermekekkel, akik az őszre fordult időben fáznak, dideregnek s menthetetlenül elpusztulnak, ha nem segitjük őket. Kiapadt az édes anyák teje s ételt kérnek — azt nemcsak a maguk számára, hanem a jövendő nemzedék javára is; kérnek cipőt — no mily áldást hozhat most a futó magyarságra az a nagy úr és dáma, kinek tiz-húsz pár cipő áll a rendelkezésére, hát még az a magyar mágnás, kinek, úgy hallom, hogy 200 nadrágja van; ez aztán a nábob!

De ha valaki a menekülteket csak egy-két napra vagy hétre kölcsönzött vánkossal vagy paplannal boldogitja is, mily jótétemény az azoknak, kik hetek óta utaznak s vándorolnak s a vasuti teherszállitó kocsikban vagy egyszerű tetők alatt szalmán kuporodtak!

Nem hiszem, hogy volna közülünk valaki, aki jót nem tehetne most s aki nem volna gazdagabb, mint sok oly ezer, akinek van háza, udvara, de messze otthon s ez az otthon most nem az ő hazája!

Meg kell ezt mind tennünk értük, az erdélyi menekültekért, mert szegények, meg kell tennünk értük méginkább azért is, mert testvérek, testvéreink! Még ha idegenek is volnának s nem fűzne egymáshoz ezer évnek öröme és szenvedése; még ha külön zónák alatt laknánk is s nem édes magyar nyelven günyögnének gyermekeik, még akkor is mélyen átéreznők, hogy mit jelent hazát, házat, vagyont, otthont veszteni s egy szál ruhában neki vágni az éjszakának s a világnak siró gyermekektől s megriadt asszonyoktól követve! De hát ők testvéreink, szegény, elhagyatott, szégyenlős felebarátaink. Értsük hát meg őket, ha nem is szólnak s tegyünk velük jót, ha nem is kérik. Biztos, hogy rájuk fér.

S mind e jótól végre is ki lesz jobb? Az-e, aki elfogadja vagy az, aki adja? Hát erre azt felelem, hogy annak, aki elfogadja, a jobbálevés nehezebb s ép azért köztük ritkább is; de aki ad s szivből ad s lélekkel ad, az okvetlenül jobbá lesz azáltal is, hogy ad, annak megmelegszik a szive s megtisztul a lelke. A minket környező nagy barbárságban neveljen a szeretet s irgalom sok ilyen megtisztult lelket a megpróbáltatott Magyarországnak!

Budapest, 1916. november hó.

Prohászka Gyula

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.

V. évfolyam. **KÖRLEVÉL.** X. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT ·· ····· SZERETET-SZÖVETSÉGE

A Szeretet-Szövetség tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével. — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Mindig azt sürgetem, hogy értsük meg s fogjuk föl jól az Isten gondolatait s hogy azok szerint igazítsuk el a mi benyomásainkat s azokon jussunk el közelebb az igazsághoz. Mert hiába, nemcsak az a másik világ, de bizony még ez az innenső világ sem fér el az ember fejében s azon vesszük magunkat észre, hogy saját műveltségünk foka s mértéke szerint, nó meg a képzelet s az érzelem hatalma arányában alakítjuk azt, toldozunk s foltozunk rajta.

Szemünk előtt kell, hogy lebegjen, hogy nemcsak a hit világa, de a természet maga, főleg pedig az emberiség tele van szórva az Isten gondolataival. De a gondolatok még nincsenek kigöngyölítve, hanem össze vannak hajtogatva, — még nem gyümölcstermőfák, még nem formás, szinpompás virágok, hanem inkább csak magvak, melyeket az ember a kezében forgat, révedezve szemlélget, de nem tudja, hogy mi lesz belőlük. De azért azok a magvak mégis csak kikezdésük azoknak a talán megdöbbentő alakulásoknak, melyek belőlük lesznek s nem kell botránkoznunk azon, ami fejlik belőlük, ha kemény lesz is a törzsük, ha szúrós is lesz a tövisük s ha fanyar vagy legalább is egészen idegenszerű lesz az izük és zamatjuk.

Mennyi keménységet, mennyi érdekütközést s annak következtében sok sebet és szenvedést hoz reánk a történeti fejlődés, akár a tudományban, akár a gazdasági vagy a társadalmi s politikai életben. Az egyes korszakok már más képet adnak; mások a viszonyok, az erő és vagyoncsoportosítások; más-más viszonyba kerülnek egymáshoz a gazdasági tényezők, — más viszonyba jutnak az állami élet s a hatalom hordozói s aszerint elváltozik a világ.

A fejlődésnek is meg vannak a maga törvényei, — bár nem tagadom, sőt állítom és nagyon is felpanaszlom, hogy a fejlődés menetét megmegzavarja sok tévely, sok rossz elv, melyet igazságnak hirdetnek, pedig csak bolondító csalmatok virága — sok gonosz szenvedély, buta s erőszakos ötlet, mely csak elkeseredést kelt s még növeli a szenvedést! Mindazonáltal a világ nem a mi gondolatainkon — legyenek azok akár igazságok, akár tévedések, — hanem a maga kerekein jár s elváltozásaival ránk sok küzdelmet és szenvedést hoz, melyet azonban a fejlődés továbbvitelével kell megint legyőznünk.

E felismerésből sok okulást és sok erőt meríthetnek k. munkatársaink s annak következtében sokkal több megértéssel fognak szemben állni embertársaik bajaival s jobban is fognak segíthetni rajtuk.

Hát itt van pl. a kapitalista termelési mód s ami annak nyomában járt, a munkások kizsákmányolása, a tőke fölszaporodása, nagy néprétegeknek újdivatú szolgasága, városokba ipari központokba való gyülemlése, ezzel kapcsolatban nyomorult lakásviszonyok, egészségtelen s elcsenevészedő élet, a család fölbomlása, élvezetvágy, egyke s egész pokla a gyülöletnek s nyomorúságnak.

De kicsoda gondolta ezt ki s ki hozta reánk? Tán az önzés? Ádám Smith? Tán a pénzvágy s a hitetlenség? Szó sincs róla. A kapitalista termés elkerülhetetlen stádiuma a fejlődésnek, melyet a technika, a gépipar, az azzal járó nagyban való termelési mód, a vállalkozásban kifejlődő verseny s a tőkefölhalmozódás hoz magával. Ebből nem következik, hogy nincs Isten s nincs gondviselés, — hogy nincs igazság s kilátás jobb állapotokra, — nem következik, hogy anarchiába kell átcsapnunk s az embereket az osztályharcba s még nagyobb gyülölködésbe uszítanunk; hanem igenis, az következik mindebből, hogy a kapitalizmust tekintsük átmeneti állapotnak s hogy szervezkedjünk ellene s törekedjünk intézményeinkkel enyhíteni kegyetlenségeit s a munkásosztály szenvedéseit.

Valaki azt is mondhatná, hogy ez nem elég, amit én most mondtam, hanem inkább azt kell mindebből végkövetkeztetésül lehoznunk, hogy törjük s zúzzuk össze az egészet s kergessük a pokolba a kapitalistákat s csináljunk igazságosabb s boldogabb világot s végül, ha ezt komolyan akarjuk, csapjunk föl szociáldemokratáknak.

Csakhogy mindez a sok indulat túllő a célon, miután törni-zúzni s pokolba küldeni nem tesz annyit, mint fejlődni. Nekünk arra a jobb világra is „föl kell fejlődnünk" s szenvedve s szervezkedve s erőket előhíva rá kell érlelődnünk. Ez meg is történik. Az az elnyomott munkásréteg művelődik s erősbül a maga módja szerint; a társadalomban az egyoldalú kizsákmányolás ellen fölébred a reakció; a tőke hatalmával szemben glédába állnak erők, tehetségek és érzések. A szenvedő emberiség mindenféle szervezkedés által nemesíti s tisztítja saját lelkületét s azáltal visszanyomja az önzés s az érzéketlenség erőszakát s egészen más érzéseket hoz felszinre. Ez érzések szerint módosulnak azután a törvények s az intézmények, — ez érzések nyomában változik el az eljárás s bánásmód, — lassankint egészen más szerep jut a munkásnak, — más lesz a helyzete s a befolyása a dolgok folyására.

Mikor aztán mindez jó sokáig folyik s előhalad, akkor beáll majd biztosan egy sokkal igazságosabb — mondjuk, testvériesebb, szociálisabb termelési mód s a munka maradék nélkül megkapja a maga jussát. Ez lesz aztán a leküzdött, a meghaladt kapitalizmus világa . . . az Isten új gondolata. Ez így lesz; de azon dolgozni kell!

Álljunk ily megértéssel szenvedő testvéreink közé s merítsünk e nagy perspektivákból erőt s bátorságot. Dolgozzunk egy jobb világon, de ne zúgolódjunk s ne kételkedjünk! Annak a jobb világnak ránk kell hasadnia ezen a mai rossz világon át; ez a mi világunk a hernyó, — az a jobb lesz a csillogó s magasba emelkedő pillangó!

Budapest, 1916. december hó.

Kohlrieth Ernő

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.

VI. évfolyam. **I. szám.**

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT KÖRLEVELE

A Szociális Misszió pártoló tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével. — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Új évet kezdünk új király kormánya alatt, új reményekkel s buzgósággal! Sok biztatót s vigasztalót olvasok ki IV. Károly király kiáltványából „népeihez", tehát a magyar nemzethez is, amit e nehéz időkben sokszoros örömmel vehetünk tudomásul. „A Mindenható szine előtt fogadja, hogy az ősei által reá hagyott örökségnek hű sáfárja lesz", — tehát sáfárja népe hitének, erkölcsének s alkotmányának; megigéri, hogy mindent meg akar tenni, „hogy mielőbb elmuljanak a háború áldozatai s borzalmai", s hogy megszerezze népének a béke áldásait. Isten segítse e nagy s fölséges törekvésekben s koronázza meg mielőbb sikerrel fáradozásait!

De van a kiáltványban valami, ami még ennél is rokonszenvesebb s ami arról biztosít, hogy gondosan fog őrködni a jogegyenlőség fölött s hogy törekvését arra fogja irányítani, hogy a társadalom munkás tagjai számára biztosítsa becsületes munkájának gyümölcseit.

Ez érdekel minket — azt mondanám — a legközvetlenebbül s ez szól nekünk, a Missziótársulatnak is, nemkülönben mindazoknak a törekvéseknek, melyekkel a társadalmi bajokat enyhíteni s gyógyítani s a gazdasági nehézségeket s igazságtalanságokat megszüntetni akarjuk.

Mily nagy szó ez a mai világban: biztosítani akarom a társadalom munkás tagjai számára becsületes munkájuk gyümölcsét! Mert tengernyi munka folyik a társadalomban mindenfelé, de mily igazságtalan s egyenlőtlen s mily koldusos az osztoszkodás a munka gyümölcseiben! Hány ember töri magát gyárban, műhelyben, szerkesztőségben s irodában, — hányan tesznek egybe éjt s nappalt, hogy csak kenyerük — abból is kilenc deka legyen —, hányan görnyednek iróasztalok, gyaluszékek s mosóteknők fölött, — hányan rójják a betüsorokat vagy gépelik az öltések millióit s mindezek közül ugyan hányan kapják meg a királyi programm szerint becsületes munkájuk gyümölcsét?! Ha egy tucat zsebkendő beszegéséért 12 fillért fizetnek s ahhoz a munkásnak még a cérnát is kell szolgáltatnia; ha egy mosó ruháért: szoknyáért vagy blousért 50 fillér jár: akkor itt lehet ugyan becsületes s keserves munkáról szó, de ennek a becsületes munkának a gyümölcsén bizonyára mások osztozkodnak a munkással. Bizony mások s amit azok a mások elvisznek a munka gyümölcséből, abból kerülnek ki a busás osztalékok, — abból hullnak a kuponok s az igazgatósági, meg ne mtudom, miféle vérdijak!

A király meg akarja szüntetni e nagy igazságtalanságot, melynek pokoli mélységéből emelkednek a fekete gondok, az elégedetlenség s elkeseredettség rémei, az elcsigázott s agyongyötört munkásnők és családanyák s a vérszegény, sápadt gyermekek alakjai. Innen rikácsol föl a perpatvar s az örökös veszekedés és káromkodás! Az ilyen koldusbérek nem a becsületes munka gyümölcsei, hanem a tőke dús asztaláról lehullott morzsák s kutyák elé dobott csontok. S valamint a koldusbérekből lehetetlenség élni, úgy lehetetlenség az ilyen koldusbéreken élősködő s nyomorgó társadalomnak e helyzetében megnyugodni s e társadalmi igazságtalanság megkövült rendjét állandónak vagy épen Isten akaratának tekinteni.

Ez nem Isten akarata s ez nem maradhat így, de... ezen aztán egymagában a királyi kiáltvány sem változtathat egyszerre, mert mint multkori körlevelemben kimutattam, a kapitalista termelés is ideiglenes s történeti tünet, melyen át kell esnünk s azt nemcsak törvénnyel, hanem haladással, fejlődéssel s a munkásrétegek fölvilágosításával, magasabb erkölcsével s öntudatával és végül tervszerű összetartásával s akciójával lehet csak megszüntetni.

Mi ezzel a felfogással s ezzel a bizalommal akarjuk az új király kiáltványának szellemében munkánkat folytatni!

De rá akarok mutatni még valamire, valamire, ami a kiáltványban nincs benn, de amit a kiáltványt kibocsátó királytól elválasztani nem lehet; — rá akarok mutatni egy körülményre, mely rendkivül megerősít bizalmunkban s ez az, hogy a király oldala mellett egy hitves áll, akinek lelke tele van hittel, Isten- s emberszeretettel s akit meglepetésszerüen Zita királyőnek hivnak. Ezt a nevet nálunk nem igen ismerik, de ez egy szentnek neve, aki szolgáló, cseléd, az alacsony társadalmi rétegek szülöttje volt. Ez a szt. Zita nem hordott koronát a fején, hanem kendőt, de a szive tele volt királyi, krisztusi hittel s szeretettel. Nem gondolhatom-e méltán, hogy mikor Károly király kiáltványt bocsát népeihez, melyben a társadalom munkás tagjai számára biztosítani igéri becsületes munkájuk gyümölcsét, hogy akkor szt. Zita cselédlány pártfogoltjának, az ő saját kedves hitvesének szivén s érzésein át szólt hozzánk? A királyné, ki szt. Zita nevét viseli s a király, ki szt. Zita pártfogoltját feleségül birja, bizonyára megérzi a társadalom munkás osztályának — s ide foglalom az iparost épügy mint a lateinert — baját s kezet fog a törvényhozással s a szervezett s összetartó társadalommal, hogy jogara alatt igazságosabb állapotok s boldogabb nép dicsérje az Urat, tisztelje a királyt s szeresse önéletét.

Budapest, 1917. január hó.

Prohászka Ottokár

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.

VI. évfolyam. **II. szám.**

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT KÖRLEVELE

A Szociális Misszió pártoló tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védő-Elnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével. — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Kettős okból telik meg most szivünk a szociális tevékenység s a segélyezés indulataival; megtelik először azért, mert az Isten ismét egy új év napszámába állított bele s felütötte az 1917-ik év kalendáriumát előttünk s minden egyes nap mellé egy fehér lapot fűzött, hogy irjunk arra a fehér lapra valamit, ami méltó hozzánk s ami becsületünkre válik; de megtelik a szivünk a szociális buzgólkodás s a felebaráti szeretet indulataival azért is, mert egy rettenetes világban élünk s mert rongyos ruhában, hiányos készletekkel, lyukas cipőkben állunk benne a harmadik háborús télben s annak jegét a szivünk melegével kell felolvasztanunk s nehézségeit s borzalmait szeretetünk s áldozatkészségünk tetterejével s leleményességével kell enyhítenünk.

Ez indulatok néha mint vágyak, mint panasz s elégületlenség, azután megint mint buzdulás és elszántság törnek ki lelkünkből, de mindig s mindannyiszor mint erők jelentkeznek. A lélek liheg és lobog, — a lélek leng és hullámzik tőlük, ... a lelket mindig nagy vágyai viszik. Nézzünk fel a lángoló szivű s a vágyaktól elnyújtott Krisztus lelkére! Hogyan vágyódik . . . „vágyva vágyik" . . . hogyan panaszkodik, hogy „meddig viselje el" ez értelmetlen népet! Hogyan viszik lelkét a megváltás vágyai az áldozat örvényébe. Mint a Niagara folyó hullámai, mielőtt a mélységbe szakadnak: úgy vágtatnak Jézus érzelmei végig a világ nyomorúságain s ki-kitörnek meg-megújuló erővel, mert hát úgy szeretné vinni magával a tömegeket, csakhogy nem a mélységbe, hanem a magasságba.

Elképzelem Jézus lelkét a millió sok ember lelki világával, sötétségével s gyarlóságával szemben. Istenem, mily vágyak hullámai emelkednek e szívből, akárcsak tengerfenék hullámok volnának s hogyan akarja ő ezekkel szétmosni a világ érzéketlenségét, — mint akarja róla leszedni a megkövesült rétegeket, — szentséges vérének mily piros hullámai szökelnek végig erein s szeretné, hogy az élet s erő e hullámai tovább lejtenének, az ő ereiből ki a világ erezetébe! Elképzelem, hogy a nagy érzések lökései hogyan érik egymást s lelkéből átcsapnak a világba, hogy emeljék a közérzületnek mély lapályait, melyeken lápok s rothadt állóvizek éktelenkednek! Ime, itt előttem áll a nagy „vágyak embere", aki le nem törik a világ nyomorúságának s

rondaságának terhe alatt; ime itt a tüzes indulatok embere, aki a tüzet nem oltja, hanem inkább gyujtogat vele s beismeri, hogy „tüzet jöttem bocsátani a földre s mit akarok egyebet, mint hogy égjen?" Micsoda, hogy égjen? a tűz vagy a világ? gondolom, hogy a világ az ő tüzében!

Éppen azért tehát, mivel ez a tűz olthatatlan láng s mivel ezt a tüzet azért hozta közénk, hogy fölgyújtsa vele sziveinket, értsük meg feladatunkat s azt a munkát, melyet magunkra kell vennünk s egyre folytatnunk. Ő jól tudta, hogy az ő napszáma olyan, melyet neki nem lehet minden tekintetben befejeznie, hanem melyet át kell adnia másoknak — mondják — nekünk s örüljünk azon, hogy nekünk. Ő nagyon jól tudta, hogy a világot nem lehet egy történelmi korszak alatt — tehát az ő élete tartama alatt sem — a kellő magaslatra hozni s éppen azért ő mindig oly alázatos embereket akart nevelni, akik ezt a befejezetlenséget és saját elégtelenségüket belátják, de akik másrészt oly friss lelkűek s vágyódó temperamentumúak, hogy mindig szivesen kiveszik a világ megváltásából s a világ nemesitéséből s segélyezéséből a részüket.

Ezek azok a „haszontalan szolgák", kik miután mindent megtettek, mégis azt mondják magukról, hogy „Uram, haszontalan szolgák voltunk"; ezt azonban úgy lehet csak megérteni, ha arra magyarázzuk, hogy „Uram, dolgoztunk ugyan, de el nem készültünk a világgal s igy mintegy úgy érezzük, mintha nem volna nagy köszönet munkánkban".

No, de azért van s lesz is minden derék, krisztusi lélek munkálkodásában s buzgólkodásában köszönet; lesz bizony s az Isten megfizet érte; de másrészt meg lesz az az érzés is bennük, hogy „Uram, elkoptunk s a világban azért mégis tömérdek a baj". Hát ez is igaz s ez meg is aláz minket; de azért a tüzet, a krisztusi lángot ki nem oltja bennünk.

Álljunk ily értelmes s türelmes szivvel a mi munkánkba! Ez a tettrekész s munkás lelkület nagy kegyelem! Kegyelem azért is, mert az ilyen élet a lélek kiáltása s erős kiállása s szembeállása a világ bajaival s szenvedéseivel szemben s ha a lelkek igy kiáltanak, azt az Isten meghallgatja s ha ily elszántan szembeszállnak, akkor ha nem is száműzik a rosszat a világból — a rosszból a világban mindig elég lesz, — de bizonyára sokat enyhitenek rajta s ennél többet az Isten sem kiván tőlünk.

Azért tehát álljunk ki a szociális világ porondjára az új évben is a „haszontalan szolgának" tüzes, de alázatos lelkületével s folytassuk munkánkat nagy bizalommal.

Budapest, 1917. február hó.

Prohászka Gyula

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.

VI. évfolyam. **III. szám.**

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT KÖRLEVELE

A Szociális Missziótársulat pártoló tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel (legkevesebb 3 K-val) támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védőelnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi Hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Az idő szerint már nemcsak az egyházi év folyása, hanem a világtörténelem hoz reank nagyböjtöt. Böjtölnek hívek s hitetlenek, aszkéták s világfiak, egyesek s nemzetek s mindenfelől hallatszik az eligazító szó, hogy „böjtöljünk", „ne együnk", „együnk kevesebbet", „tartóztassuk meg magunkat, mivel mértékre, takarékosságra van szükség", szóval a hívőt a hit s a bűnbánat, a világot pedig a kényszerűség s inség szorítja a böjtre; a nehéz idők járása inti komolyságra, leszállítja a magas lóhátról s porba ülteti s meghamvazza.

Mi a mi nagy böjtünket nem a koplalás keserűségével, hanem keresztény lelkiséggel akarjuk átjáratni. Mi a böjtből, melyet a bűnbánat szellemében tartunk meg, lelki erőt merítünk, hogy meg tudjunk küzdeni minden bajjal s kisértéssel s ne csüggedjünk. Mi az önmegtagadásból, v. i. az érzéki s alacsony ember megtagadásából önállítást, v. i. a szebb, jobb s Krisztus szerinti embernek világba állítását akarjuk elővarázsolni. Mi a megalázódásból ellentálló energiát akarunk meríteni, hogy megküzdjünk a kislelkűséggel, mely ránk leselkedik, hogy szembeszálljunk a kényes ember elégedetlenségével, melynek minden kereszt nehéz s hogy elfojtsuk magunkban a lázadó panasznak jelentkező zok-szavát is! Szóval nekünk a nagyböjt is tavaszt, a lelki erők zsendülését jelenti! Mint ahogy a természetben tavasz attól van, hogy az élet leve s ereje fölszivárog a gyökérből a csemeték, bokrok, fák rostozatába s ágaskodik az ágakban s tolakodik a rügyekbe s dagaszt hajtást s pattant bimbót s kivánkozik szebb formákba: úgy szívja fel a lélek az önmagába térés s az önmegtagadás által az isteni mélységekből a lelki élet levét s erejét; fölszívja azt magába, öntudatába, gondolataiba, érzéseibe s akaratába s tavasszá lesz tőle bennünk s formába s szépségbe öltözik lelkünk.

Itt tehát nem letörésről, nem elszegényedésről s elkedvetlenedésről, hanem ellenkezőleg erőről, buzdulásról, lélek-zsendülésről s lélek-tavaszodásról van szó. Ezt jelenti minden önmegtagadásunk, ezt jelenti böjtünk s penitenciánk is. Ha porba ülünk, nem azért ülünk oda, hogy szétromoljuk s sárrá legyünk, hanem hogy a föld porából kinőjjünk, ha hamut hintünk fejünkre, nem azért hintjük, hogy jelentsük, hogy kiégtünk s elégtünk s égett emberek vagyunk, hanem azért, hogy a hamu alól a lélek üszkét emeljük ki s abból szítsunk új tüzet s új lángot.

Mindezt kettős buzgalommal akarjuk megtenni épen e nehéz, Istenverte időkben! Először is azért, hogy a mostani megpróbáltatásokat mint Isten büntetését alázattal fogadjuk. Tudjuk mi azt jól, hogy rászolgáltunk az Isten haragjára, ki ahogyan nem ver bottal, ver most minket saját rossz,

alávaló indulataink, az emberi dölyf s hatalomvágy nyomában járó nyomorúságokkal. De hát rászolgáltunk; fogadjuk hát el alázattal, amit megérdemeltünk s lássuk be, hogy meg kell javulnunk s javuljunk is. Igy porba is ülünk, de megint föl is kelünk; így hamut szórunk a fejünkre, de megint föl is szítjuk magunkban a tiszta, nemes élet lángját.

Másodszor meg azért akarunk bőjtölni s bűnhődni s penitenciát tartani — de annak a fentebb említett krisztusi reakciónak szellemében — hogy erőt s bátorságot s kitartást nyerjünk a küzdelemre s a végleges győzelemre!

Ha valamikor, hát most kell fölszítanunk s fölszívnunk hitünk mélyeiből s istenes életünk gyökereiből az ellentállás, a búzdulás s a végleges kitartás erőit. Mi küzdeni akarunk itthon, a front mögött s meg akarjuk vívni az önmagával, a saját sötétségeivel s kislelkűségével szembeszálló, a kételkedő s csüggedő embernek minden csatáját. Tudunk nélkülözni, tudunk lemondani, tudunk várni s bízni. Tudjuk ezt mind nemcsak Istenért s Krisztusért, hanem Istenben s Krisztusban népünkért, hazánkért s boldogulásunkért is megtenni!

Tudunk lemondani, hogy megtartsuk s biztosítsuk magunknak e hazát. E föld nekünk most még drágább, mióta annyi testvérünk vére folyt s patakzott el érte. Drágább az nekünk, mint az arany, hiszen aranykalászt s a kalászban erős életet ringat; — drágább az nekünk, mint a drágakövek, mert ezek ugyan csillognak, de életet nem adnak s nem táplálnak. E szeretettel viszonozzuk a hazáért elhalt hőseink véres szeretetét, melyet ők e hazára, e földre pazaroltak.

Tudunk lemondani s zúgolódás nélkül bőjtöt s önmegtagadást elviselni azért is, hogy jó példát adjunk polgártársainknak a fegyelmet s türelmet illetőleg. Nem kell jajveszékelni s panaszkodni, hanem saját bajunk türelmes s fegyelmezett elviselésével másoknak megkönnyíteni a teher- s keresztviselést. A német, az osztrák s a magyar hirlapok közt egy tekintélyes szakértő véleménye szerint az a különbség, hogy a német lapokban szó sem esik az éhségről s nélkülözésekről, az osztrák lapokban szórványosan beszélnek róluk, a magyar lapok pedig óbégatnak, keseregnek afölött, hogy így nincs mit ennünk, úgy nem tartjuk ki. Hát bőjtöljünk most a panaszos beszédet illetőleg is s tűrjük el csendben s jó kedéllyel a nélkülözéseket. Ahol a baj a legkisebb, ott síránkoznak legtöbbet s ahol a baj sokkal nagyobb, mint itt minálunk, ott nem keseregnek, mert fegyelmezettebbek. Fegyelmezzük hát magunkat, ínyt, nyelvet, gyomrot egyaránt. A fegyelem erőssé tesz!

Ha tavaszban, ha lelki zsendülésben akarunk élni, akkor az önmegtagadás, fegyelem, türelem s megadás által fölszivárognak öntudatunkba az isteni mélységeknek lelki erői, melyekkel a természet hiányait kipótoljuk; ha pedig még másokat is akarunk gyámolítani s megsegíteni — mint ahogy annak most van ideje igazán, — akkor ne vessünk ügyet saját bajainkra, hanem karoljuk föl nagy buzgalommal embertársaink érdekeit; így aztán a magunk baja még kisebb lesz, az övék pedig a szeretet által megoszlik s csökken. Bizonyára ez úton legyőzzük a rosszat, amint azt prófétája által igéri az Úr: „Térjetek hozzám teljes szivetekből, bőjttel és sírással és szaggassátok meg sziveiteket. Térjetek a ti Uratokhoz s Istenetekhez, mert ő kegyes és irgalmas és legyőzi a gonoszságot" bennünk s a minket környező világban egyaránt. (Joel 2, 12.)

Budapest, 1917. március hó.

Prohászka Ottokár

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.

VI. évfolyam. **IV. szám.**

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT KÖRLEVELE

A Szociális Missziótársulat pártoló tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel (legkevesebb 3 K-val) támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védőelnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi Hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Minél tovább tart a háború, annál inkább belátjuk, hogy ez nem embernek való világ s megóhajtjuk azt az időt, amikor békében dolgozhatunk a nemesebb emberi élet kialakításán, az Isten országán. Jajj, be kicsiny most még ez az ország, akár ha belsőnket, akár ha a környező világot nézzük! Kicsiny biz az, ha keressük a jól nevelt, megbizható s helyét megálló embert, még kisebb, ha az emberben a testvért, a krisztusi hasonmást akarnók meglátni. E helyett mást találunk, mert csak úgy nyüzsög körülöttünk az ösztönös, durva tömeg-ember, kiben kevés a szellem s kinek még az arcán is kiverődik az állati, kemény vonás, az erőszak s a lelkiismeretlenség.

S ezt az úgynevezett keresztény világban kell megtapasztalnunk, mely ha ismeri is Krisztust, de még messze esik a krisztusi életnek a társadalomban való kiváltásából! S mi lesz a többi világgal?

Az egész emberiség számát másfél milliárdnak teszik. Hogy ez mily tömeg, annak elképzelésére szolgáljon az a reflexió, hogy ha valaki 14 éves korától kezdve naponkint 10 órán át úgy számitaná meg az emberiséget, hogy percenként százat léptetne el maga előtt, akkor éppen Ábrahámnak azon koráig kellene élnie, mikor őt az Úr kihívta Chaldeából, vagyis kilencvenkilenc éves volna, mire az emberiség megszámlálásával elkészülne. Hátha még tanitani, ha nemesbiteni, ha megbékiteni akarná, ugyan milyen Mathuzalemek kerülnének ki belőle?!

Hát van itt dolog elég mindenféle apostolnak, tanitónak, nevelőnek s pártfogónak, minden édesanyának éppúgy, mint a szent Páloknak, minden cselédtartónak éppúgy, mint a Xaveri szent Ferenceknek, van itt dolog egyháznak, államnak, iskolának, Szociális Missziótársulatnak, patronázsnak s nevelőintézetnek. Nem készült el vele az Úr Jézus, sem apostolai, még pedig azért nem, mert ezt csak folytonos s a részletekbe ható s az egyesek által mindenütt s mindenkor végrehajtandó nevelő munka győzi.

Részletekre ható munka s az egyesek által itt és most végzendő munka, — ez a jelszó! Ezen nem lehet csodálkoznunk, ha elgondoljuk, hogy az életet minden egyes ember külön éli, tehát azt mindegyikben külön-

külön kell kinevelni, nemkülönben ha elgondoljuk, hogy az élet csupa kis lüktetés, csupa apró mozzanat s hogy ezeknek alakitásán s jó beállitásán fordul meg az egész élet.

Tudjuk ezt magunkról. Csak az a jól nevelt ember, aki a kicsinyt el nem hanyagolja s aki belátja, hogy a neveletlenség éppen a kicsiny s jelentéktelen dolgok, kötelességek s fegyelmezések elhanyagolásában áll. Azért igaza van annak is, aki azt mondja, hogy semmi sem kicsiny s elhanyagolható s aki a jelentéktelen öntudati adatokat s a közönséges életfoglalkozásokat is nagynak s fontosnak nézi. A jó nevelés eszerint, akár magunkat neveljük, akár másokat, csupa kis apró indítást, csupa jelentéktelennek látszó, de folytonos benyulást jelent a lélekbe.

Tehát nem tehetünk nagyot? Dehogy is nem, mikor a kicsi is nagy, mikor az tesz nagyot, aki a kicsit idomitani s alakitani tudja s aki a kis dolgokba is tud lelket s nemes öntudatot állitani.

A világot is csak igy lehet megjavitani, ha mindenki közülünk az egyeseket, legyenek azok gyermekek, ifjak, leányok vagy családok, fölkarolja — ha mindenki az egyes züllöttel vagy veszélyeztettel foglalkozik — ha az egyes betegeket s árvákat gondozza s ha szeretetével s idealizmusával az ilyen részletes műbe áll bele s abba állitja bele egész lelkét s érdeklődését. Ez a részletes s szerető munka jobban elégiti ki az embert, mintha csak elveket hirdet vagy könyveket ir, mert valahogy realisabb s igazabb tartalmat ad, mint a legfényesebb, de elvont idealizmus.

Igy értem meg azt a budapesti filozófust s műkritikust is, aki hébe-korba csak azért rándul le Rómába, hogy Tizián „a földi s égi szeretet" nevezetű művét megszemlélje a Villa Borgheseben s másnap megint haza indul. Igy értem meg azt a jeles angol emberbarátot, aki Londonból egy napra lejött Csákvárra, hogy a fazekasok közt pusztitó betegség, a fémmáz elleni védekezést, melyet ő ajánlott, szemügyre vegye s azután Budapestről direct jegyet vett Londonba, a visszaútra. Mindezek a szépről s jóról nem annyira irni s okoskodni, hanem azt tenni, gyakorolni s élvezni akarják, akarják megtapogatni, látni s megtapasztalni. A konkrét, részletes valóság, a valódiság kell nekik.

Ezt a valóságot s valódiságot fogjuk meg s foglaljuk le számunkra mi is, ha a bennünk megnyilatkozó „földi s égi szeretet" s annak minden kigyulladását s föllángolását kezeljük s gondozzuk — azokat a kis apró lángokat, melyektől az élet meleg lesz vagy melyektől elég s elpusztul — s ha körülöttünk — s természetesen bennünk is — jelentkező mérgezéseket s bomlási tüneteket tarjuk szemmel s tartjuk féken reggeltől estig s ha egy egész utazást is szánunk rájuk, az utat a bölcsőtől a sirig vagy jobban mondva az utat krisztusi hitünk s szeretetünk öntudatra ébredésétől halálunkig.

Közel van a jó, körülöttünk s bennünk nyilnak gyakorló terei; semmi sem kicsiny, ami szép és nemes s ami kötelesség; tegyük hát azt, amit tehetünk s higyjük, hogy ez úton jön le hozzánk Isten országa.

Budapest, 1917. április hó.

Kosáry Gyula

Kiadja a Szociális Missziótársulat — Stephaneum nyomda Budapest

VI. évfolyam. **V. szám.**

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT KÖRLEVELE

A Szociális Missziótársulat pártoló tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel (legkevesebb 3 K-val) támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védőelnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi Hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Fekeserves időkben május és virág dacára inkább a szenvedés tövisei, mint az élet örömei fakadnak lelkünkben s az illat, mámor s énekes jókedv hangulatai helyett inkább az erő, a kitartás s az áldozat motivumaira szorulunk rá. Igaz, hogy ez is szeretet, csakhogy küzdő s áldozatos, könyharmatos s vérrel permetezett szeretet! De hát e nélkül most meg nem lehetünk, — azután meg tudjuk azt is, hogy a nagy szeretet voltaképen csak ily alakban fejlik ki s éri el a teljes megbizhatóság s a teljes értékesség fokát. A rózsanak tövisei vannak s Krisztus életnapja vérpirosan szállt le s a szürkületben ott fakadt keresztje alatt a legszebb, de nagyon is tövises fehér rózsa... a fájdalmas anya!

Május van, a szent Szűz hónapja! A nagy szenvedések s küzdelmek évében is május van, s e májusban sem szabad májusi áhitatunk hagyományaitól eltérnünk s nem is kell, hiszen a rózsán a tövis otthonos, ugyanabból a szárból fakad szirmainak hava s a tövisek kardos éle. Igy tehát aki nekem máskor a Május Királynéja volt, az most is az, csakhogy e királyi lelken nekem most inkább a küzdelem s az áldozat motivumai szöknek szemembe, — a hite most is királyi, de árnyak váltakoznak rajta, — az erénye most is diadalmas s helyét megálló, de inkább az élet közönséges munkájába s áldozataiba van beállitva, — most is tudom, hogy ő köztük az első s hogy dicsőség jár neki, de ezidőszerint a küzdelmes élet igénytelenségében, kiváltságok és kivételes kegyelmek nélkül mutatkozik be nekem, — szóval, látok benne az élet napszámában álló asszonyt, kinek nagy a hite s nagy a szeretete, de akit az Isten nem kimélt meg, hanem az élet útjain a keresztútra is rávezette s a nagy áldozatok hódolatát követelte tőle.

A szent Szűz ezeket az utakat mint neki való utakat járta, s egyszerűségében és igénytelenségében Isten kezéből vette mindazt, amit az rárótt, — rózsák hullottak rá, de ő most csak a tövises szárukat nyomogatta s a tövis vágta sebektől nem látott szirmot s nem kötött magának belőlük koszorút. A fájdalom élőszobrára nem is való koszorú; annak inkább az a tőr kell oda, melyről Simeon szólt: a te lelkedet is átjárja majd a tőr. Az most járta át s ő nem tiltakozott ellene, — nem csodálkozott, hogy ez is érheti, — s nem tett szemrehányást senkinek, hanem úgy vette, mint ahogy azt az Isten küldi s az élet adja.

De nem a fájdalom miatt akad meg a szemem s lelkem rajta s nem a tőr miatt vagyok kegyeletes tisztelettel iránta, — Istenem, hisz ebből kijut a legtöbbnek sőt — mondhatjuk — mindnyájunknak! Más az, amit én e

fájdalomban tisztelek s ami miatt lelkem üdülése s erősbülése végett hozzá vonzódom s ez az a körülmény, hogy az ő fájdalma nem volt tompa szenvedés s a lélek lassú, de folytonos elvérzése, hanem, hogy e fajdalomban nagy hit s bizó indulat s tevékeny szeretet lüktetett. Más szóval ezt úgy mondanám, hogy ebben az ő fájdalmában sok és mély lelkiség volt s mondjuk ki bátran, hogy szive mélyén az Isten szeretet s az ő édes s elkínzott Fia iránt való szeretet izzott s hogy az egy cseppet sem fogyatkozott meg akkor sem, amikor szenvedett.

Tehát szenvedni s akkor is szeretni, — ez a szent s erős szenvedés miszteriuma! A fájdalom alján szeretet rejlett, — a keserűség fenekére lecsapódott az egész lelki édesség cukra és méze! Ezzel nagy bölcsességre oktat ki, arra, hogy a fájdalomnak, bármily mély legyen, nem szabad az Istennel egyesült lélek aljáig érnie s a szenvedéstől nem szabad fenékig elkeseredtünk, hanem ott lent, a mélyben, szenvedés s fájdalom közt is kell valami édességet ízlelnünk. Bármily keserű epe és savanyú, maró ecet ömöljék is el a lelken, kell, hogy az alja cukor legyen, aminthogy kell, hogy a lelketlenség fenekén mindig lélek legyen.

S mi legyen az a mélyen járó vigasz s ez a lélek fenekét elborító cukor és mézréteg? Hát az, amire példát a májusi szenvedő anya, az Isten legszebb, tövisesszárú rózsaága ad. Neki nagy vigasza volt az, hogy ő Krisztusért küzd és szenved, s azután, hogy övele együtt szenved. Soha sem állt ő egymagában s elhagyatva, mert mikor lélekben ő is keresztre feszült, akkor is a Krisztus szenvedése stigmatizálta meg őt; övele együtt szenvedett! Akkor is, mikor fonnyadt e felséges rózsa, akkor is a szenvedélyes szeretet illatát lehelte, mely szent Pál lelkét is megcsapta, mikor írja: „Ki szakaszt el minket Krisztus szeretetétől? háborúság-e? szorongatás-e? éhség, mezítelenség, veszedelem, üldözés, fegyver-e? Mindezeken győzedelmeskedünk azáltal, ki minket szeretett." (Róm. 8, 35.) Ezt érezni kell; annak a szenvedésben is szeretettől lüktet a szive s a keserűség alján lelkébe szivárog a Krisztussal való közösség édessége!

Istenem, ha ez nem szó, hanem valóság, — ha ez nem frázis, hanem lelkület lesz, akkor a világháború szenvedéseinek tövisei belénk vághatnak, de a rózsát szét nem téphetik, — a rózsát, a szent Szűz fájdalmas, de bizó s szerető lelkéhez hasonlóan fakadó lelkületet. Lesz tövis rajtam, de rózsa lesz a lelkem s így májusom is lesz, kín, küzdelem s világháború dacára is.

Ily tövises — rózsás lelkülettel járok s dolgozom magam s mások javára.

1917. május hó.

Prohászka Ottokár

A Szociális Missziótársulat májusi központi munkaóráját 16-án d. u. 5 órakor tartja Központi Nővédelmi Hivatalában (V., Gizella-tér 3.).

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.

VI. évfolyam. **VI. szám.**

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT KÖRLEVELE

A Szociális Missziótársulat pártoló tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel (legkevesebb 3 K-val) támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védőelnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi Hivatalban V., Gizella-tér 3.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Ez évfolyam befejezéseül szolgáljon egy tanulságos levél, melyet nem én irok, hanem melyet nekem irtak, de amely igen találóan rávilágit a szociális tevékenységre, értve ez alatt mindnyájunknak, legyünk bármily rendűek és rangúak, kötelességeire s azok ügyes s közvetlen teljesítésére a társadalommal szemben. A levél idevágó része így hangzik: „Ma majdnem egész délután távol voltam hazulról. A szegényeknél jártam, azoknál, kikről semmiféle egyesület, menhely vagy iroda nem tud. Nem az egyesületek hibája ez, hanem a viszonyok sajátossága, no meg az illető szegények szégyenlőssége. Intelligens, jobb napokat látott igazi szegények azok, akiknél jártam. Évek óta támogatom őket szerény tehetségem szerint — egy egész családot. Nem részletezek; túlhosszúra nyulnék levelem; csak annyit említek, hogy a legkisebb poronty (hat gyermek van) három hetes; keresztanyja én vagyok. A kis csöppséget, aki a klinikán látott napvilágot, rögtön nevemen szólították, még mielőtt meg volt keresztelve. E családhoz, melyet tehát ma megint meglátogattam, senki sem jár. A gyermekeket — a legidősebb 10 éves — én tanitom illemre is, arra is, hogy hogyan köszönjenek; nem is panaszkodhatom reájuk, mindent szivesen megtesznek s nagy bizalommal közelednek hozzám, tudván azt, hogy biztosan hoztam nekik valamit. Ha ma látott volna abban a nagy szegénységben, a pólyás babával karomon, körülöttem a kis gyermeksereggel, amint beszélgetek az asszonnyal, bátorítva mindnyájukat, nemcsak azt ismételte volna meg, mit annyiszor hangoztat, hogy „ime ilyen a szolgáló szeretet", hanem hozzá adta volna: „ime ez egyszersmind az uralkodó szeretet". Bizony érzem, hogy mikor így szolgálok, akkor ők engem nemcsak úrnőnek, hanem őrzőangyaluknak, tehát királynőnél többnek néznek. Érzem, hogy jó vagyok nekik. Mily fölséges érzés ez! Hogy mit vittem ki nekik s mit adtam ott, hogy az anya tovább táplálhassa az édes kis életet, azt fölösleges elmondanom. Hiszen oly jól esik, ha ezt teljesen önzetlenül, tehát dicséret nélkül is, tehetem. Még hálát sem várok tőlük, pedig nagyon hálásak. Elég jutalom az nekem, hogy adhatok s jót tehetek. Bárcsak többet tehetnék! De azt tapasztalom a világban, hogy sokan azok közül, kiknek igazán sokjuk van, aránylag keveset adnak. Talán ez onnan van, hogy nincsenek közvetlen érintkezésben a szegényekkel s igy a jótett áldását s melegét nem érzik.

Inkább azt gondolják, hogy egyszerre nagy összeggel illik nekik kirukkolniok s nem értik a kisebb, jó helyen osztott adományok nagy áldását. Ezeknél úgy az, aki kapja, mint az, aki adja, egyaránt boldog. „Minimum, sed constans", ez az én elvem. — Ha ma például nem tudom én, mennyit adtam volna pénzben, hirtelen azt sem tudták volna szegényeim, hogy ugyan mit csináljanak a pénzzel s tán bolondot is tettek volna; így azonban, ahogy szoktam, megjegyzem magamnak, hogy mire van leginkább szükségük; ha pedig közbe jön valami s hosszabb ideig nem mehetek ki, megküldöm az asszonynak a pótlást s így a nagy nyomort némileg elviselhetővé igyekszem tenni. A férfi multkoriban azt irta nekem, hogy már öngyilkos akart lenni. Ki tudja, nem küldött-e épen engem a Gondviselés, hogy segítsek rajtuk; mindenesetre jókor jöttem, hogy fölébresszem bennük az Istenben való hitet s így testi s lelki életüknek egyaránt segítségére lehessek. Tetszik tudni, hogy körülményeimnél fogva sehol sem lehetek működő tag, bármenynyire nagyra becsülöm is a Szociális Misszió patronazs tevékenységét, mindazonáltal örülök, hogy legalább így lélekben hozzájuk tartozhatom s résztvehetek az ő buzgólkodásukban. Minden szép és jó, ami az Isten szeretetét szolgálja s boldog ember, aki Krisztus küldetésében eljárhat s ez a hit és tudat összeköt mindnyájunkat mint testvéreket. Emellett azonban nagyon szeretném hangoztatni azt, hogy ha minden tizedik úrinőnek volna egy ilyen igazi szegény családja — s mennyi van ilyen — rendkívül sokat lendíthetnénk a társadalom legelhagyatottabbjain. Azokon, kik nem szaladnak napokig idestova segélyért, akik nem antichambriroznak a gazdagoknál s hatalmasoknál, egyszóval, akik nem pályáznak könyöradományokra; de akiken ha nem segítünk, megrágja családi békéjüket a szegénység csontszúja s összeroppan szülő, gyermek s legázolja őket az öngyilkosság vagy családirtás rettenetes átka. Hál' Istennek, hogy szegény családomtól mind e veszedelmet távol tarthatom".

Eddig a levélrészlet, melynek felfogását mindnyájan magunkénak valljuk s a jócselekedetek ilyetén gyakorlásából folyó örömöket is legédesebb tapasztalatainknak tartjuk. Ez az a szeretet, mely Istenért akar dolgozni s mely mindenütt s mindenkor beválik; beválik pedig azért, mert nem szemre-színre dolgozik, hanem a reális életbe lép bele, megfogja a dolgot s körülmények szerint, tőle telhetőleg változtatni akar a szomorú inségen s könnyíteni akar a szenvedés sok mindenféle keresztjén. Másokat emel, de leginkább maga emelkedik s ezáltal is egyre buzgóbb, de meg hivatottab is lesz a felebaráti szeretet melegének s áldásainak kisugárzására. — Mindnyájan e szellemben s ez irányban akarunk jót tenni.

Budapest, 1917. június hó.

Kiadja a Szociális Misszió-társulat. — Stephaneum ny. Budapest.

VI. évfolyam. **VII. szám.**

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT KÖRLEVELE

A Szociális Missziótársulat pártoló tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel (legkevesebb 3 K-val) támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védőelnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi Hivatalban IV., Váci-u. 11/b.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Mikor az új évfolyam első levelét megint útnak indítom, eszembe jut egy neves német misztikusnak szava, hogy „az ember az Istenről a természet szerint sehol sem bizonyosodik meg annyira, mint jó emberek társaságában", más szóval, hogy „az Isten természetes bizonyítása az a meleg érzés, melyet az ember igazán jó embertől vesz". Meglehet, hogy némelyiket meglepi ez a merész kijelentés; nekem azonban alkalmul szolgál; hogy rámutassak arra, hogy mit nyujtsunk egymásnak mi, kik a szociális munkában közösen dolgozunk s hogy mily lelki erőket vegyünk s meritsünk abból a közösségből, mely minket egybekapcsol.

a) Erre nézve azt mondom ki először, hogy megérzik rajtunk az Isten s hogy ez érzés erejében akkor fogunk másokon igazán s fáradhatatlanul segíteni, ha először is egymást szeretjük s egymás közt összetartunk.

„A szeretet tökéletes kötelék", v. i. a legjobb kötél, mellyel embereket egymáshoz kötni lehet; de ezt a kötelet nem kézzel kezelik, ahogy nem kézzel sodorják és veszik, hanem csakis szívvel! Hideg sziveken e kötélből pókhálószál lesz — önző, irigykedő lelkeken e kötél szakad, mint a pozdorja; de meleg, szerető sziveken érzik meg világot kötő ereje s hatalma. Nem állhatunk tehát hidegen s közönyösen egymással szemben, mi, kik a szeretet meleg hatalmával akarunk kiindulni a világba. Az elszigeteltség s a magárahagyatottság különben is gyöngeség, mert egész valónk, a mi társas természetünk, a mi szükségleteink s igényeink arra utalnak, hogy részei legyünk az egésznek s hogy másokkal vagyis megint csak részekkel kapcsolódva alkossuk meg az erős egészet! Csak az érti a részt, aki az egészet látja s csak az kezeli jól a részt, aki azt résznek veszi s következőleg azt az egészbe állitja bele. — E belátásból kiindulva, mi egymást csak az egész részeinek tekintjük. Szívvel-lélekkel kapcsolódunk egymáshoz s örülünk neki, ha a mi kedves munkakörünkbe állhatunk. Örülünk neki, ha jó ismerőseinkben jó embereket üdvözölhetünk, társakat, kik egy úton járnak, kik szivesen vannak egymással, kik megértenek és megbecsülnek minket. Azok szeretik egymást, mondja szent Ágoston, kiknek egy s ugyanazon Istenük van! Azok szeretik egymást, kiket egymáshoz maga az Isten, az ő szeretete, a hozzávaló ragaszkodás fűz, akik egymás iránti sze-

retetükben megérzik minden ragaszkodás alapelemét s a lelkeket egybefoglaló harmoniának alapakkordját. — Minket Isten köt össze, azért tudjuk egymást hiven szeretni.

Az Isten iránti szeretet sugalmazza érzéseinket egymás iránt is; no akkor nem is hülhetünk le egymás iránt s nem veszíthetjük el egymást sem. E bizó, erős lelkület lelkem éneke; ez az új ének, melyre a zsoltár buzdít: „Cantemus Domino canticum novum", énekeljünk az Urnak új éneket. Melyik az az új ének, kezdi szent Ágoston s feleli: új ének, a mindennap ujonnan, frissen fakadó szeretet! Gyújtsunk rá ez új énekre... ma és mindennap!

b) A mi kedves munkatársainkkal azután együtt haladni s együtt dolgozni akarunk. Haladni akarunk, mint akiknek szándékuk valahová érni s dolgozni akarunk úgy, mint akik valamit elérni, valamit elvégezni igyekszenek. Nem ácsorgunk, hanem törtetünk, nem pepecselünk s babrálunk, hanem dolgozunk! Mi, akik már jó ideje együtt vagyunk, tudjuk, hogy magunkat tagadnók meg s szerepünkből kiesnénk, ha komoly munka helyett az ötletszerüségnek s a műkedvelő felületességnek hódolnánk. Ez lelki betegség volna. Ellenkezőleg pedig az erős, friss s komoly munkakészség erőt s egészséget jelent. Igy érezni annyit jelent, mint magát a maga helyén, ahová való — azután meg egésznek s egészségesnek érezni. Aki igy érez, az nem kerül veszedelembe, hogy elszontyorodjék s immel-ámmal dolgozzék.

Igy fejlődik ki azután köztünk is az igazi barátság s hűség, a megértés és ragaszkodás! Igy foglal tért a hit szelleme s a szeretet nemes, öntudatos ápolása! Egymásnak szolgálunk jó példával, ingerrel s ösztönzéssel, nemkülönben gyüjtő gondolattal s támogató hozzászólással. Egymás munkáján nyilnak meg szemeink mindannak meglátására, amit tennünk kell. Igy azután jobbak is s lélekben gazdagabbak leszünk. Ez a kettős kapocs az, mely minket egymáshoz fűz! Egymást szeretni s egymással dolgozni, a mi programmunk. Istenből kiindulva, egymással kezet fogva, szeretettel s részvéttel fordulunk a szenvedő világhoz; e részvét által fölszabadulunk saját kicsinyes gondolatainktól s komor benyomásainktól, mások szolgálatában kifejlődnek szellemi erőink s igy mi magunk nemesbedünk s különb s jobb emberekké leszünk.

Ime a jóság körforgása! Kiindul a szivből; végig árad sok lelken, hogy aztán visszaszármazzék megtisztulva s megnövekedve erőben s értékben oda, ahonnan kiindult. Aki lelket ad, mindig gazdagabb lesz s aki szeretetben dolgozik a világon, az önmagát munkálja s müveli. Kisérje e törekvéseket sok baráti megértés s az Isten áldása!

Budapest, 1917. szeptember hó.

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.

VI. évfolyam. **VIII. szám.**

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT KÖRLEVELE

A Szociális Missziótársulat pártoló tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel (legkevesebb 3 K-val) támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védőelnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi Hivatalban IV., Váci-u. 11/b.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

A seelbieres-i, francia, cisztercita apátság évkönyvében olvasni, hogy 1245-ben ott temették el De'Romilly, francia nemest, Romillysur-Seine urát. Az évkönyvek beszélik róla, hogy mikor egy évben részt vett a husvétvasárnapi istentiszteleten, megütközve vette észre, hogy alig van nép a templomban, úgy a nagymisén, mint a vecsernyén. Tudakozódására, hogy mi e jelenség oka, megtudta, hogy az éhinség miatt, mely ott a vidéken dult, a nép szétszaladt s távoli vidékeken iparkodik kenyeret szerezni magának. A francia nemes ezt nagyon szivére vette, egyrészt mert ezáltal megszentségtelenítve látta az Úr nagy napját, másrészt mert megsajnálta a szenvedő népet. Hogy ezentúl tehát soha senki se kényszerüljön husvétkor misét mulasztani s kenyere után szaladni, a seelbieres-i apátságra hagyta örök időkre a romilly-i dézsmát, azzal a meghagyással, hogy a cisztercita barátok minden husvétkor osszanak ki a nép között kenyeret, még pedig a szegényeknek 7—8 fontot, a tehetősebbeknek pedig 4—5 fontot. A kenyérkiosztás e szokása fönn is maradt egész a francia forradalomig, mely ily kegyeletnek is, mint sok másnak, véget vetett.

A mai nehéz időkben mind a két seelbieres-i jelenség ismétlődik, az is, hogy az ember szerte-széjjel szalad, ácsorog s küzd a kenyérért s élelmiszerekért s az is, hogy az ember szive szinte megkeményedik s elfásul a kegyetlen gondban s harcban, elfelejt templomot s Istent és hátamögé dobja lelki igényeit. A korgó gyomor háttérbe szorítja a némán síró lelket!

Kellenek tehát közénk is, kiknek megesik a szivök a kettős elvaduláson, akik készek segíteni elvadult testvéreiket!

De itt a bajt a tized már nem győzi; ide több kell. Ha oda is adná mindenki tizedét mindannak, amije van, akkor sem teremthetnők elő a kenyeret, nem mondom, hét fontot mindenkinek, de még egy jókora cipót sem. A mi bajunk tehát nagyobb, mint Romilly úr gondja s épp azért itt másképp kell segíteni. S ugyan hogyan? Manapság nem tizedet adni, hanem felezni kell! Azt úgy értem, hogy ha keveset is adunk, mert magunknak sincs sokunk, de meg akarjuk osztani azt, amink van szivesen és szeretettel s épúgy osztozkodni akarunk mások hiányában s bújában-bajában. Tehát megosztani a jót s a rosszat

és mikor így megosztjuk a jót, amink van s osztozkodunk mások bajában s részt veszünk belőle, akkor már nem tizedeltünk, hanem felezkedtünk!

A tized ókori- és középkori intézmény volt, a felezés pedig az örökérvényű felebaráti szeretet.

A felezés, a bú- s bajmegosztás szív szerint történjék. Szív nélkül nincs felezés! A bú- s bajmegosztás lelkülete kizárja a felülről való leereszkedésnek s a ceremóniás alamizsna-osztogatásnak divatját. Aki úgy tud osztozkodni, az örül, hogy tehet valamit s azt szivesen teszi. Ez lesz a jótékonyságnak demokratizálása is. Ezt nem mint ujságot mondom; de mivel most mindent demokratizálni akarnak, eszükbe akarom hozni, hogy a szeretet kezdet óta vagy demokratikus, azaz testvéri, vagy semilyen sem volt. A szívjóság, a felebaráti szeretet, a mi patronázs-munkánk, a szegényügyi- s nővédelmi szolgálat merőben demokrata érzület és gyakorlat, mert csak testvért ismert. Ez sohasem érte be a tizeddel, hanem osztozni akart búban, jóban.

Ezt a módszert kötöm hát ujra meg ujra kedves munkatársaink szivére; osztozzanak mások sorsában, viseltessenek részvéttel s merjenek felezkedni, amennyire ezt helyzetük engedi és szivök igényli.

Ezen a réven megsegítünk majd sok embert, hogy térjenek magukhoz elkeseredésükből s találjanak el Istenükhöz. Az ilyen zaklatott ember ugyanis semmin sem pihen meg úgy, mint a szerető s bízó emberen. Ezen veszi észre, hogy hajszán, gondon, törtetésen, öklelésen kívül van még más is, ami inkább emberi s amitől mindnyájan jobbak és boldogabbak leszünk.

Tehát mi nemcsak adni, hanem megosztani akarjuk azt, amit adunk s amit így szeretettel megosztunk, abban nemcsak valamit adunk, hanem magunkat adjuk. Azt bizonyára megérzi mindenki, mert hiába, a lélek, az mindig nyom a latban.

Budapest, 1917. október hó.

Prohászka Ottokár

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.

VI. évfolyam. IX. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT KÖRLEVELE

A Szociális Missziótársulat pártoló tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel (legkevesebb 3 K-val) támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védőelnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi Hivatalban IV., Váci-u. 11/b.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

A november hava a de profundis zsoltár hónapja. — Őszinte megilletődéssel és sokkal mélyebb megértéssel énekeljük ezidőszerint azt, hogy „a mélységből kiáltunk hozzád Uram", mint ahogy azt énekeljük máskor, amikor ugyan szintén elég mélyek az élet szakadékai, de nem oly feneketlenek, mint amilyenek manapság. Most ugyanis körülöttünk is, meg bennünk is nyilnak azok. Körülöttünk nyilnak a nemzetek, az államok, a társadalom és a kulturák rémséges mélységei, melyeket csaták, szenvedélyek, gőg és gyülölet szakítanak a világ életében — ugyanakkor pedig bennünk is nyilnak örvények, a fájdalmak, a veszteségek, az aggodalmak s gondok fekete vermei. E mélységek érzeteivel járunk a nagyvilág s a társadalmunk mélységeinek peremén s azt énekeljük: „a mélységből kiáltok hozzád, Uram; Uram, hallgasd meg könyörgésemet". S úgy tetszik nekem, mintha az egész hivő emberiség, s nyomában még a gőgös megalázkodottságának szőrcsuhájába öltözködött kultura is járná a körmenetet s az is azt kiáltaná: De profundis!

De ezen mélységek alatt is vannak még mélységek; a siron inneni világ szakadékai alatt van még egy más világ s abban is mélységek s szakadékok nyilnak s úgy tetszik nekem, mintha ott is járnának szenvedő bús lelkek s mintha onnan a föld alól is feltörne a szózat: De profundis!

A mi De profundis-unk az Istennek szól, hát ez a sirontúli világé kinek szól? Azt mondanám erre, hogy az alsó mélység a felső mélységnek kiált s a felsőbb mélység az égre kiált. Eszerint az ő kiáltásuk hozzánk volna intézve s mi azután kiáltjuk azt tovább az egek Urához. Igy valósul meg a zsoltár szava, hogy a mélység a mélységnek kiált.

A mélységek e kiáltásaira találok egy szép rávilágító eseményt a spanyol történelemben. Mikor Ferdinánd és Izabella hadserege bevonult a móroktól felszabadított egyik városba, a hadsereg élén vitték a szentkereszt zászlóját s alatta csoportosultak lovagok, papok és barátok. Mindezek a Te deum laudamus-t énekelték. Mikor azonban a menet átvonulása közben az ének néha szünetelt, mindenfelől egy más láthatatlan karnak hangjai s éneke ütődött fel, mely a Benedictus qui venit in nomine Domini éneket zengette. Ugy hangzott, mintha a föld alól gomolyognának fel az ének hullámai. Álmélkodva megállt a menet s kisült, hogy a hadsereg énekére a

mórok földalatti tömlöceiben letartóztatott keresztények feleltek. Izabella rögtön kivezettette a foglyokat, kik az éhségtől elgyötörve, félig meztelenül s láncokkal rakottan jöttek elő oduikból. A legtöbbje azon vitéz lovagokból való volt, kik Cabra gróf szerencsétlen csatájában sebesültek meg és estek fogságba.

Hát ilyen két kar énekét hallom én is e hónapban. Bármennyire tele van is szivünk gonddal, keservvel s bánattal saját bajaink fölött, azért a mi De profundisunk panaszhangjai közt is egy más nagy szenvedés jajszavát halljuk; halljuk a földalatti tömlöcök lakóinak, a tisztítóhely foglyainak, halottainknak, elesetteinknek síró szavát: „könyörüljetek rajtunk, legalább ti, barátaink!" A mélységek mélységéből jönnek e hangok s nem visz rá a lelkünk, hogy elzárkózzunk előlük.

Segíteni akarunk tehát rajtuk, még pedig azt szeretnők nekik megszerezni, aminél jobbat az ég sem adhat s aminél jobbra és szükségesebbre mi sem áhitozhatunk; szeretnők, ha nekik is, nekünk is az Isten az ő békéjét adná.

A franciában a karácsony neve „Noël" de e zsidó szó értelme: nyugalom, értsd az „Úr nyugalma", requies Domini. Minden ünnep tulajdonképen szabbat, tehát Isten nyugalma; de a francia a legédesebb ünnepnek adta az Isten nyugalma nevét, mintha azt akarta volna mondani: ez az igazi ünnep!

Hát Isten nyugalmát és békéjét kívánjuk az egész világnak. Legyen megnyugvás az égben és szünjön meg Isten sujtani minket; legyen megnyugvása sok-sok kóbor s nyugtalan, tisztuló léleknek a siron túl; adjon nekik Isten örök nyugodalmat! S legyen megnyugvás itt mi körülöttünk is a szenvedő, lázadó emberek és a harcos nemzetek körül! Akárcsak a ringó tenger, olyan ez a világ, ki csendesítheti azt le? De hál' Istennek, van mindnyájunknak kisebb-nagyobb körzetben hatalmunk, van szeretetünk, szánakozásunk, irgalmunk; öntsük ki ezek kenetét a magunk körében szenvedő testvéreink körül és — tudom — soknak békét hoztunk s adtunk vele. Ezzel segítjük legjobban a tisztuló lelkeket is.

Budapest, 1917. november hó.

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny, Budapest.

VI. évfolyam. X. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT KÖRLEVELE

A Szociális Missziótársulat pártoló tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel (legkevesebb 3 K-val) támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védőelnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi Hivatalban IV., Váci-u. 11/b.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Karácsonykor üljük annak a szent titoknak ünnepét, hogy az Isten gyermek lett s szivesen vette, amit neki édes Anyja szeretetet és édes csókot adhatott. Mindnyájan úgy vagyunk, hogy nem nélkülözhetjük azt, amit mint gyermekek anyánktól, később pedig felnőtt korunkban jó emberektől a szeretet mindenféle megnyilatkozásában vehetünk s minél nehezebb s keservesebb az élet, annál inkább rászorulunk minderre. Ezért is a negyedik háborús év karácsonyán sem tehetünk jobbat, mint azt, hogy a bethlehemi Kisdedtől s édes Anyjától indításokat vegyünk a figyelmes, megértő s áldozatkész szeretetre. E szeretet nekünk ajándék, mert magunk részére jobb ajándékot, mint meleg szivet, nem is képzelhetünk s hogyha azután e meleg szívvel másokat is szerethetünk s másokon is segíthetünk, akkor ezt a szeretetet s e szeretetből eredő jótetteket karácsonyi ajándékul letesszük embertársainknak ez idén úgyis gyéren beaggatott karácsonyfája alá.

A szeretetet tehát először is magunk számára kérjük. Akarjuk, hogy karácsonyunk, v. i. bensőséges, mély érzéssel s áhitattal telített szivünk legyen. Ne zavarjon meg az, hogy háború van; mert háború s halál fölött elviszi s hozza az isteni szeretet arkangyala a karácsonyfát s szent örömre hív meg. Clugny-ban szokásban volt, hogy a karácsonyt meghirdették s mindenki e hírre földre borult, hogy hálát adjon Istennek e végtelen nagy kegyelemért. Rheimsben e napon madarakat bocsátottak ki a dómban kalitkáikból, hogy jelezzék az emberiség kiszabadulását az ördög rabságából. A kereszténység minden templomában, a római Santa Maria Maggioretől kezdve, az utolsó hegyvidéki kápolnáig, megcsendül a szentéj éneke: „Christus natus est nobis, venite adoremus", Krisztus született nekünk, gyertek imádjuk őt. Ez éjjel ült egykor Greccio-ban assziszii szent Ferenc páratlan karácsonyt; a szomszéd falvak s tanyák népe fáklyákkal vonult fel s énektől visszhangzott Ipoletóig a völgy; ő pedig egyre csak a bethlehemi Kisdedről beszélt s nem merte kimondani a nevét, mert nem bírta volna ki érzelmeit!

Ó igen, minél több érzelem járja át s minél édesebb áhitat hevítse szivünket! Hadd érezzük meg, hogy Krisztus született, hogy az Isten ember lett! Örömujjongás hangzott föl körülöttünk — mondja szent Bernát — szent vígságnak s megérzett boldogulásnak szava hallatszik a bűnösök sátraiban! Jó igét, vígasztaló szózatot hallottunk, örömteljes kijelentést vettünk, — szózatot s kijelentést, melynél erősebb s édesebb nincs! Ó visszhangozzátok azt hegyek s erdők; visszhangozza azt az ég s teljék be vele a föld; csodálják azt meg az állatok s vegye azt mély tisztelettel s lobogó

örömmel mindenekelőtt az ember: Jézus Krisztus, az Isten Fia, Bethlehemben született! Van-e szív, még ha kőből volna is, mely ez ige hallatára meg nem olvadna? Hol van hit, szózat, hír, mely édesebb volna s melyhez foghatóról a világ nem hogy hallott, hanem csak álmodott volna is! Tehát Krisztus született! Örüljön hát, kinek nehéz a szive a bűnök terhétől, mert Jézus szeretete s irgalma meghalad minden ocsmány bűnt. Krisztus született! Örüljön hát, kit a kisértések ostromolnak, mert Krisztus gyógyító kenetétől meggyógyul minden beteg szív. Krisztus született! Örüljön hát mindenki, ki a nagyot s dicsőt szereti s azért lelkesül, mert vezetőre lel! Örüljön, örüljön mindenki!

Ha ily meleg lesz a szivünk karácsonyi szent örömtől, akkor tudunk majd szeretni magunk is, — tudunk majd adni s ki nem fáradunk. Nem mondhatjuk majd egykönnyen, hogy elég már, mikor egyrészt folyton uj bajok s megpróbáltatások érnek, másrészt meg Krisztus folyton velünk van s velünk marad, hisz azért jött.

Ennek a kitartó s hűséges szeretetnek jelképe a karácsonyfa. Találóan mondja róla a német népdal: „O Tannenbaum, o Tannenbaum, wie treu sind deine Blätter! Du grünst nicht nur zur Sommerzeit, Nein, auch im Winter, wenn es schneit, O Tannenbaum, o Tannenbaum, wie treu sind deine Blätter!" A fenyőfa nemcsak napsugaras tavaszban s nyáron, hanem zimankós télen is zöldel s azért választjuk a fenyőt karácsonyfánkul, mert mi is hűen szeretni kívánunk! Szeretni jó sorsban s keservben egyaránt, szeretni, míg Isten akarja, hogy éljünk. S azért kitárjuk szivünket, szeretetünket s irgalmunkat s kiterjesztjük zöldelő fenyőágakként lelkünk karjait az inség s szenvedés fölé. Aki így szeret, annak lelke karácsonyfa!

A karácsonyfa sötét erdőből való. A fenyőerdők tele vannak árnnyal; titokzatos homály ül a fák alatt s derűt s világosságot a napsugár sem tud oda lopni vagy árnyékukban virágot fakasztani: de ha télen havazik, akkor világos lesz a fenyőerdő, millió jégcsillám ragyog a gallyakon s égi fények járnak a lekonyuló ágak zuzmarás pihéi között. Tehát havas télben világosodik ki a fenyőerdő!

Bár világosodnék ki a karácsonyfák világosságától az a sötét erdő, melyben az emberiség most botorkál s melytől maga is egyre sötétebb s durvább lesz. Nagyon sötét és fekete most sok embernek a lelke; némelyiké az alávalóságtól, önzéstől s uzsorától; másoké meg a fájdalomtól és gondtól. Nincs előkelő palota, nincs polgári otthon vagy zsellér kunyhó, melyben az árnyak most meg ne nyúlnának. Hát bennünk van s rajtunk ül a sötét fenyvesek árnya. Mikor lesz itt s mitől lesz itt derű s világosság? Felelem: nem lehet itt derű s világosság a jólét, a jókedv napsugarától, hanem csak a lelkünk kegyelmi fényétől! Világos lesz, ha a bánat s gond fenyőerdeje karácsonyfa-erdő lesz, ha a bánatos lelkek kivilágosodnak a karácsonyi hittől, hogy az Isten ember lett és szeret!

Aki így hisz és így szeret, annak lelkében kigyúltak már a karácsonyfa fényei!

Budapest, 1917. december hó.

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.

VII. évfolyam. **I. szám.**

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT KÖRLEVELE

A Szociális Missziótársulat pártoló tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel (legkevesebb 3 K-val) támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védőelnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi Hivatalban IV., Váci-u. 11/b.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Boldog újévet kivánunk egymásnak! Még pedig nemcsak újévet, hanem jobb világot is, melyben új s jobb élet legyen. Ezt nemcsak kivánjuk, hanem ezen dolgozunk is. Mert hiszen úgy látjuk, hogy nagy tettvágy szállt meg mindnyájunkat; az szállta meg az államot s a társadalmat is. Ezt a vágyat a világra szakadt sok szenvedés kelti. Az a szenvedés, melyet azok szenvedtek, kik mindent odaadtak s mindent föláldoztak s akik már azzal is kiérdemeltek a nemzedékek számára egy jobb világot. Azután mi mindnyájan annyi testi-lelki megrendülésen, annyi bajon s nélkülözésen estünk át, hogy szinte szégyeljük, hogy csak ilyen-amilyen emberek vagyunk s kivánjuk, hogy ne legyen hát soha többé úgy, mint ahogy most volt.

Ez a jobb világ azonban, bárhogyan sóhajtsuk is meg azt, még nem kész, hanem azon dolgozni kell s mivel nagyon is sok dolog lesz vele, azért minél több dolgos kéz is kell hozzá. Fölszólítom s kérem azért kedves munkatársainkat, hogy dolgozzunk, tegyünk s „jót cselekedvén, ki ne fáradjunk".

Akik már be vannak állítva mindenféle munkába, azok folytassák azt buzgón s lelkiismeretesen, akik pedig még nincsenek, azokat szerveznünk kell s célszerűen el kell foglalnunk, hogy ne álljanak a világ munkaterein — mint az Evangélium mondja — hivalkodva!

Van ilyenek számára is sokféle munka: a gyakorlati jótevés, a szegényügy, a patronázs, a segélyezés, a pártfogás, a munkaközvetítés, a környezettanulmányozás munkáján kivül is. Még pedig sok s nagy munkatér nyilik meg a művelt s tanult nők számára a nőmozgalom problémáinak kidolgozása körül, az idevágó kérdések tanulmányozása, taglalása, megbeszélése s vitatása körül. E problémák tanulmányozására szakosztályokat kell fölállítanunk, melyekben az illető kérdéssel behatóbban foglalkoznak, az idevágó irodalmat áttanulmányozzák, egyes jelesebb műveket ismertetnek s a felvetődő nézetekről s indítványokról megbeszéléseket s vitákat folytatnak.

Csak egy néhány ilyen problémára akarok rámutatni.

A nőmozgalom korántsem azonosítható a választójog kérdésével, s annak akár harcias és verekedő, akár békességes és térhódító megoldásával; hanem a nőmozgalom alatt a nőnek új elhelyezkedését kell értenünk

minden irányban. A nőnek egyénisége, munkaereje, tettvágya az, mely új részt kér a társadalomban. Évezredes, tartózkodó s elvonult helyzetében sokféle tehetsége nem érvényesült s eltespedt. Az idők folyása most fölébreszti s érvényesülésre készteti az alvó, szunnyadó erőket. Ezt az új helyzetet, annak feltételeit, annak gazdasági s jogi körülményeit előbb azonban ki kell dolgoznunk.

Ilyen kérdés az önrendelkezés joga, hogy a nők mennyire legyenek urai saját sorsuknak. Ők határozzák meg, mik a nőiesség követelményei; megtanulják az önállóság, bátorság, a több-igazságosság jelentőségét. A nőnek önrendelkezési joga abban is érvényesül, hogy necsak a férfitől való függésben éljen, hanem hogy legyen igazán szabad választása s hogy ne álljon a házassági kényszer alatt, ha éhen veszni nem akar.

Ilyen kérdés azután maga a nőnevelés, melyet nem lehet csak teoretikus paedagógusokra bizni, hanem ahhoz elsősorban azoknak legyen beszólásuk, kik a nőnevelés mai módszerének elégtelenségét önmagukon tapasztalták s kik a világban élve, az új idők szükségleteit megérzik. Az élet nemismerése szinte különös bája volt a „jó nevelésű" leánynak, aki úgy ment a világba, hogy dunsztja se volt róla s a házasságba úgy, hogy annak kötelességeiről s nehézségeiről nem is álmodott.

Tanulmányozni kell továbbá a házassági s birtoklási törvényeket, hogy mennyiben hátrányosak a nőre nézve. Halljuk több oldalról, hogy a férfiak gavalleriája, melynél fogva a nőket már nemük miatt védelmezniök illik, cseppet sem mentette meg az asszonyokat attól, hogy ki ne zsákmányoltassanak, akár ami a birtoklást, akár ami a munkaerőt illeti.

Ide tartozik továbbá a hivatal és fizetés kérdése. Van még mindig mindenféle pálya, mely a nők elől el van zárva, van sok jövedelmező állás, melyből a nők ki vannak zárva, ugyanakkor pedig ugyanazt a munkát, melyet a nő végez esetleg, kevéssé jól fizetik meg, mint ha azt férfiak végzik.

Tűrhetetlen a helyzet a kettős morál alapján. Ha intézményeinkben s szokásainkban van valami, amiben a szabadságot s az önkénynek másnak rovására való kielégítését látom, úgy az a kétféle moráltól való nézet és gyakorlat. Ez utálatosságon nemcsak az erkölcsnek, de a durvább szövetű s faragású jognak sincs semmi nyoma. A törvénytelen anya bizonyára vétkes, de a másik vétkes féllel szemben bizonyára nem jogtalan s ennek a mostani jogtalan helyzetnek kell megváltoznia.

Ugyancsak a női mozgalomnak hathatósabban kell sorompóba lépnie a leánykereskedelem s a prostitució „törvényes" intézménye ellen. Hiszen a leánykereskedést a gyökerénél meg sem foghattuk, eddig legalább nem, — ez a gyökér a bordélyintézmény.

Mennyi munka lesz a higiena s a fajkérdés körül, hogy szembeszállhassunk egyrészt a túlkulturáltságnak s dekadenciának kinövéseivel, másrészt az elmaradottságnak s barbárságnak szokásaival!

Ehhez sok értelmi munka, olvasás, tanulmányozás, megbeszélés kell. Országos Szervezetünknek e kérdések tanulmányozására szakosztályokat kell fölállítania, mely vállalkozásra felhivom munkatársaink figyelmét s kérem azokhoz szives s lelkes közreműködését.

Budapest, 1918. január hó.

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.

VII. évfolyam. II. szám.

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT KÖRLEVELE

A Szociális Missziótársulat pártoló tagjai lehetnek oly férfiak és nők, akik egyik vagy másik szociális munkánkban részt vesznek, segítenek, amint tudnak (megállapodás szerint) és havonkint vagy évente tetszés szerinti összeggel (legkevesebb 3 K-val) támogatják a Társulatot. Ennek fejében: 1. részt vesznek a Társulat összejövetelein; 2. havonkint kapnak Védőelnökünktől egy körlevelet és 3. akik havonta legalább 1 K-t fizetnek, kapják A Keresztény Nőt. (Jelentkezni lehet: a Szociális Szemináriumban I., Krisztina-körút 125. és a Nővédelmi Hivatalban IV., Váci-u. 11/b.) *Szerkeszti: P. O.*

Megjelenik minden hó elején, július és augusztus hó kivételével — Utánnyomás tilos.

Kedves Munkatársak!

Az ember egy kedves kis szentképet tesz az imakönyvébe és egy kedves életképet az emlékezet lapjai közé; mindkettő arra való, hogy megenyhítse s megvigasztalja az embert. Tele vagyunk most panasszal az emberek elvadulása s csúnya önzése fölött, tegyük el e rossz benyomások ellen emlékezetünkbe azt a biztató kis életképet, melyet egy tagunk következőkép ecsetel. Az ember megenyhül tőle. — Budafokról jöttem — beszéli — óriási hófuvás volt, este volt s Albertfalva közepén elakadt a villamos. Mit csináljak? Sehol egy ismerős hely, ahol az elég nehéz koffert s még egy pakkot letehettem volna. Neki vágtam hát a nagy hónak. Több mint egy óráig gyalogoltam. Tele lettem hóval, az arcomat kimelegítette a sok szúró hócsillag tűhegyes ágaival, de én csak jöttem, fújtam s gyúrtam a havat. A Pénzintézetek hadikórházánál jött egy villamos. Micsoda öröm volt ez nekem! Fölszálltam, elhozott a Fehérvári útig, azután ez is elakadt, előttünk töméntelen sok kocsi állt; azt mondták: a villamos vezeték nem működik. Istenem! Hol vagyok én még hazulról?! Konflisnak vagy éppen autónak sehol még nyoma sincs. Arra sem mertem gondolni, hogy valaki segítsen. Igy is volt; a leszálló utasok mind siettek, ki jobbra, ki balra, szétszéledtek, én pedig az én két batyummal ott álltam a hóban. Mit volt mit tennem, fogtam a málhát, ahogy tudtam s megindultam. Egyszerre csak alighogy a járdára léptem, egy hang szólal meg mögöttem s egy kéz nyúl már is a kofferom után: „Nagysádkám — mondja valaki — szabad segítenem?" Első pillanatra azt gondoltam, hogy hallucinálok, de mikor a csodálkozástól magamhoz térek, látom, hogy egy töpörödött nénike áll előttem, kedvesen rám néz s már is kiveszi a koffert kezemből s viszi. „Nénike — mondtam neki — maga egy angyal". Ő pedig boldogan cipeli a koffert mellettem, mintha csak neki adtam volna. Hogy valaki ily körülmények közt önként felajánlja segítségét, az manapság mesébe illő. Én pedig rögtön arra gondoltam, hogy mikép is háláljam meg e jó teremtésnek ezt a szivességét? „Nénike — mondom — látom, agyon van fázva, jöjjön be ide, megvendégelem egy kis meleg kávéval" s bementünk a közeli kávéházba. No hát ez treffer volt neki, de nekem is. Milyen hálás volt ezért; élvezet volt nézni, hogy mily jóizüen kávézik. Nem törődtem a bámészkodó alakokkal, a muzsikáló cigányokkal, nekem a fő, az én jóizű nénikém volt. A kávét

megittuk s persze megint kimentünk s ketten fogtuk s vittük a koffert. Ezt nem tettük hallgatva, hanem jókedvvel tereferélve. Megtudtam, hogy hol lakik, hogy egész életében így szokott ő tenni, mert nincs nagyobb boldogsága, mint másokon segíteni. Ez megkapott engem s a kis összeaszott s szegényes külsejű asszonyka megnőtt előttem s lélekben szépnek, magasnak s gazdagnak láttam, különbnek magamnál, ki sokkal hitványabb s önzőbb vagyok. Mentünk, mendegéltünk, sehol villamos. A Vámház-körúton pihenőt tartottunk. Onnan még a Deáktéri földalatti villamosig kisért, ahol megajándékoztam őt valamivel s megmondtam neki, hogy sohasem fogom elfelejteni ezt az estét s az ő lekötelező szivességét, annál kevésbbé, mert ma van a születésnapom. Amire ő ép oly őszintén válaszolt és — jó férjet kivánt nekem. Ez a naiv jóság is nagyon tetszett nekem, mely ép oly keresetlen s eredeti volt, mint az egész kis asszony. Nagyon hivott, menjek el egyszer hozzá, él még az anyja s annak nővére s mindketten nagyon-nagyon öregek s ő gondozza s ápolja őket. Elváltunk. No ezeket igazán nagy szeretettel tartja s gondozza, ahogy tudja.

Hát ez igazán kedves, vonzó életkép; mily szinek s mennyi báj rajta! Mennyi lélek sugárzik le róla, mily jó tud lenni pénz nélkül és segíteni tud, úgy, hogy az ember lelke melegszik s megkönnyebbül tőle. Higyjünk a szeretetben, ha e hitből élünk, kis apró szeretet-szolgálatoknak művészei leszünk s kincseket osztogatunk, melyektől mi magunk gazdagszunk. Aki így ad, az maga is többet kap, mint amennyit adott. Az a lelkiség, mely kiáradt belőle, mint megdagadt hullám csapódik vissza reá s boldogítja őt. Tegyük el e képet emlékezetünk lapjai közé. Szinei soha sem fakulnak s mi mindig vigaszt s buzdulást nézünk ki magunknak belőle.

Budapest, 1918. február hó.

Kiadja a Szociális Missziótársulat. — Stephaneum ny. Budapest.